

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO 2007
M. VASARIO 20 D. ĮSAKYMO NR. A1-46 „DĖL SOCIALINĖS GLOBOS NORMŲ
APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2012 m. gruodžio 11 d. Nr. A1-566
Vilnius

P a k e i ĉ i u Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. vasario 20 d. įsakymą Nr. A1-46 „Dėl Socialinės globos normų aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. [24-931](#)):

1. Išdėstau 2 punktą taip:

„2. Šiuo įsakymu patvirtinto Socialinės globos normų aprašo 13 ir 14 punktų nuostatos, susijusios su licencijos galiojimo sustabdymu ar licencijos galiojimo panaikinimu, taikomos nuo 2013 m. sausio 1 dienos.“

2. Išdėstau nurodytu įsakymu patvirtintą Socialinės globos normų aprašą nauja redakcija (pridedama).

L. E. SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO
MINISTRO PAREIGAS

DONATAS JANKAUSKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos ir darbo ministro
2007 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. A1-46
(2012 m. gruodžio 11 d. įsakymo Nr. A1-566
redakcija)

SOCIALINĖS GLOBOS NORMŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Socialinės globos normų aprašas (toliau – aprašas) reglamentuoja socialinės globos teikimo likusiems be tėvų globos vaikams, vaikams su negalia, socialinės rizikos vaikams, suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims, socialinės rizikos asmenims, priklausomiems nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, principus ir charakteristikas bei nustato privalomus socialinės globos įstaigų teikiamos ilgalaikės, trumpalaikės, dienos socialinės globos kokybės reikalavimus.

2. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme (Žin., 2006, Nr. [17-589](#)) ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose socialines paslaugas, apibrėžtas sąvokas.

II. SOCIALINĖS GLOBOS NORMŲ TAIKymo PRINCIPAI

3. Socialinės globos normos taikomos vadovaujantis šiais principais:

3.1. asmens teisių užtikrinimo. Organizuojant ir teikiant socialinę globą, draudžiama nepagrįstai ir neteisėtai riboti asmens teises. Visos asmens problemos sprendžiamos su asmeniui rodoma pagarba, supratimu, jautrumu bei užtikrinant ir pripažįstant asmens teisę į privatumą. Įgyvendindamas savo teises, asmuo neturi varžyti kito asmens teisių;

3.2. dalyvavimo ir bendradarbiavimo. Siekiant užtikrinti geriausią asmens interesą ir šeimos gerovę, visi socialinės globos organizavimo ir teikimo klausimai sprendžiami dalyvaujant ir bendradarbiaujant pačiam asmeniui, jo globėjui (rūpintojui) ar nepilnamečio vaiko tėvams, esant poreikiui, – kitiems šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams bei kompetentingų institucijų atstovams. Vaiko socialinė globa derinama su pagalba jo šeimai;

3.3. pasirinkimo ir socialinės globos tikslingumo. Socialinė globa organizuojama ir teikiama, remiantis išsamiu ir visapusišku asmens socialinės globos poreikio vertinimu ir socialinės globos įstaigos galimybių suteikti šias paslaugas vertinimu, pripažįstant asmens teisę rinktis jo pagrįstus lūkesčius ir teisėtus interesus atitinkančią pagalbą. Į asmens nuomonę, jeigu ji neprieštarauja asmens teisėtiems interesams, yra atsižvelgiama užtikrinant, kad nebus pažeistos ir kitų asmenų pasirinkimo galimybės;

3.4. asmens savarankiškumo ugdymo ir socialinės integracijos. Teikiant socialinę globą, asmeniui sudaroma galimybė ugdyti saviraišką ir įgūdžius, pagal galimybes savarankiškai tvarkyti savo buitį, suteikiant žmogaus orumo nežeidžiančią pagalbą, skatinančią padėti palaikyti ar kompensuoti prarastą savarankiškumą ir ugdyti gebėjimus gyventi visuomenėje, įgyvendinant savo teises bei vykdant pareigas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, šeima ir artimaisiais giminaičiais. Teikiant socialinę globą vaikams, užtikrinama saugi ir sveika vaiko ugdymosi ir vystymosi aplinka, nuo mažens formuojami savarankiško gyvenimo įgūdžiai, pagrįsti glaudžiais tarpusavio santykiais su šeima, artimaisiais giminaičiais;

3.5. nediskriminavimo. Socialinė globa organizuojama ir teikiama pagal įvertintus asmens poreikius, ir tai nepriklauso nuo asmens lyties, negalios, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, amžiaus, įsitikinimų ar pažiūrų, seksualinės orientacijos ir kitų aplinkybių, nesusijusių su socialine globa.

III. SOCIALINĖS GLOBOS NORMŲ GRUPĖS

4. Atsižvelgiant į socialinės globos teikimo vietą (socialinės globos įstaiga arba asmens namai), socialinės globos rūšį (ilgalaikė, trumpalaikė, dienos) ir į tai, kokiai socialinei žmonių grupei (likę be tėvų globos vaikai, socialinės rizikos vaikai, vaikai su negalia, suaugę asmenys su negalia, senyvo amžiaus asmenys, socialinės rizikos asmenys, priklausomi nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo) socialinė globa yra teikiama, išskiriamos šios specifinės socialinės globos normų grupės:

4.1. Likusių be tėvų globos vaikų, socialinės rizikos vaikų, vaikų su negalia ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos normos, taikomos socialinės globos namams (1 priedas);

4.2. Likusių be tėvų globos vaikų, socialinės rizikos vaikų ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos normos, taikomos šeimynoms (2 priedas);

4.3. Senyvo amžiaus asmenų, suaugusių asmenų su negalia ir vaikų su negalia dienos socialinės globos normos, taikomos dienos socialinės globos centrams ir kitoms socialinės globos įstaigoms, teikiančioms dienos (trumpalaikę) socialinę globą senyvo amžiaus asmenų, suaugusių asmenų ir vaikų su negalia namuose (3 priedas);

4.4. Senyvo amžiaus asmenų ir suaugusių asmenų su negalia ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos normos, taikomos socialinės globos namams (4 priedas);

4.5. Socialinės rizikos asmenų, priklausomų nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, trumpalaikės socialinės globos normos, taikomos psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigoms (5 priedas).

IV. SOCIALINĖS GLOBOS ATITIKTIES SOCIALINĖS GLOBOS NORMOMS VERTINIMAS

5. Socialinės globos įstaigos socialinės globos atitiktį socialinės globos normoms periodiškai, ne rečiau kaip kartą per 5 metus, tikrindamas vietoje, vertina Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Socialinių paslaugų priežiūros departamentas).

6. Siekdama socialinės globos efektyvumo, socialinės globos įstaiga (išskyrus šeimynas) nuolat pati vertina savo veiklą ir socialinės globos atitiktį socialinės globos normoms (toliau – įsivertinimas).

7. Atliekant socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimą ir įsivertinimą, naudojami socialinės globos gavėjų, socialinės globos įstaigos personalo, šeimynos dalyvių grupinės ir individualios apklausos, interviu, stebėjimo, anketavimo, socialinės globos įstaigos dokumentų analizės ir kiti metodai.

8. Socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo išvadas ir metodines rekomendacijas Socialinių paslaugų priežiūros departamentas raštu pateikia socialinės globos įstaigai. Socialinės globos įstaiga turi sudaryti galimybes susipažinti su vertinimo ir įsivertinimo išvadomis visiems suinteresuotiesiems, skelbdama šias išvadas savo interneto puslapyje.

9. Metodinę pagalbą socialinės globos įstaigoms dėl savo veiklos įsivertinimo ir socialinės globos normų taikymo teikia Socialinių paslaugų priežiūros departamentas.

10. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, remdamasis socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo išvadomis, formuoja bendrą socialinės globos normų taikymo praktiką šalies mastu.

11. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, nustatęs, kad socialinės globos įstaiga teikia socialinę globą, neatitinkančią socialinės globos normų, apie tai raštu ar elektroninėmis priemonėmis išpėja socialinių paslaugų įstaigą ir nustato terminą (ne ilgesnį nei 6 mėnesiai), per kurį šie neatitikimai turi būti pašalinti. Nustatyto termino neatitikimams pašalinti laikotarpiu Socialinių paslaugų priežiūros departamentas užtikrina metodinę pagalbą socialinės globos įstaigoms.

12. Apie nustatytą socialinės globos įstaigos teikiamos socialinės globos neatitiktį socialinės globos normoms Socialinių paslaugų priežiūros departamentas ne vėliau kaip per 14 darbo dienų po atlikto vertinimo raštu ar elektroninėmis priemonėmis turi informuoti socialinės globos įstaigos

savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, savivaldybę, kurios teritorijoje socialinės globos įstaiga veikia bei savivaldybes, kurių gyventojams teikiama socialinė globa ir (ar) vykdoma globos (rūpybos) priežiūra teisės aktų nustatyta tvarka. Apie socialinės globos įstaigų vaikams teikiamą socialinę globą, neatitinkančią socialinės globos normų, Socialinių paslaugų priežiūros departamentas raštu ar elektroninėmis priemonėmis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po atlikto vertinimo praneša Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, o apie psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigų teikiamą socialinę globą socialinės rizikos asmenims, priklausomiems nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, – Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentui.

13. Jei socialinės globos įstaiga teikia socialinę globą, neatitinkančią socialinės globos normų, ir per Socialinių paslaugų priežiūros departamento nustatytą terminą (ne ilgesnį kaip 6 mėnesiai) šių neatitikimų nepašalina, Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, atsižvelgdamas į nustatyto pažeidimo pobūdį, sustabdo licencijos teikti socialinę globą galiojimą. Nustačius, kad pažeidimai nekelia grėsmės socialinę globą gaunančių asmenų interesams ir saugumui, socialinė globa gali būti teikiama ir sustabdžius licencijos galiojimą.

14. Jei, sustabdžius licencijos galiojimą, per nustatytą terminą nepašalinami nustatyti socialinės globos normų neatitikimai, licencijos galiojimas panaikinamas. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas apie numatomą licencijos galiojimo panaikinimą prieš 30 kalendorinių dienų iki licencijos galiojimo panaikinimo raštu ar elektroninėmis priemonėmis informuoja savivaldybę, kurios teritorijoje socialinės globos įstaiga teikia socialinę globą, ir savivaldybes, kurių gyventojai socialines paslaugas gauna. Teisės aktų nustatyta tvarka tokiais atvejais inicijuojamas šeimos likvidavimas ir tais atvejais, kai socialinės globos įstaiga yra paskirta asmens globėja (rūpintoja), Socialinių paslaugų priežiūros departamentas kreipiasi į savivaldybę, siūlydamas spręsti asmens globėjo (rūpintojo) pakeitimo ar globos (rūpybos) panaikinimo ir naujo globėjo (rūpintojo) paskyrimo klausimą. Sprendimai dėl asmens globėjo (rūpintojo) pakeitimo ar globos (rūpybos) panaikinimo ir naujo globėjo (rūpintojo) paskyrimo yra inicijuojami ir tais atvejais, kai Socialinių paslaugų priežiūros departamentas nustato, kad sustabdžius licenciją socialinė globa negali būti teikiama, nes ji kelia grėsmę asmens interesams ir saugumui.

15. Ginčai dėl Socialinių paslaugų priežiūros departamento priimtų sprendimų (neveikimo) nagrinėjami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (Žin., 1999, Nr. [13-308](#); 2000, Nr. [85-2566](#)) nustatyta tvarka.

LIKUSIŲ BE TĖVŲ GLOBOS VAIKŲ, SOCIALINĖS RIZIKOS VAIKŲ, VAIKŲ SU NEGALIA ILGALAIKĖS (TRUMPALAIKĖS) SOCIALINĖS GLOBOS NORMOS, TAIKOMOS SOCIALINĖS GLOBOS NAMAMS

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
I sritis. Paslaugų paskyrimas, planavimas ir vaiko apgyvendinimas		
1.	Likusiam be tėvų globos vaikui, socialinės rizikos vaikui, vaikui ar jaunuoliui su negalia (toliau – vaikas) užtikrinama galimybė susipažinti su socialinės globos namais	1.1. Vaikui, atsižvelgiant į jo amžių, brandą, sudaroma galimybė jam priimtina forma pareikšti savo nuomonę apie vaikų socialinės globos namų, grupinio gyvenimo namų, vaikų ir jaunimo su negalia socialinės globos namų (toliau – socialinės globos namai) parinkimą (išskyrus atvejus, kai skubos tvarka apgyvendinamas socialinės rizikos vaikas). Prieš pradėdant teikti socialinę globą, vaikui, jo tėvams (globėjui, rūpintojui) sudaromos sąlygos apsilankyti socialinės globos namuose ir išklausa vaiko, tėvų (globėjų, rūpintojų) nuomonė apie socialinės globos namų tinkamumą vaiko poreikiams. Apsilankymai yra registruojami socialinės globos namų dokumentuose. 1.2. Vaiko tėvams (globėjui, rūpintojui) ir kitiems vaiko gerove suinteresuotiems artimiesiems yra prieinama informacija apie socialinės globos namus (teikiamas paslaugas, personalą)
2.	Užtikrinamas vaikui teikiamos socialinės globos tikslingumas, paremtas išsamiu ir visapusišku vaiko poreikių vertinimu	2.1. Vaikui socialinė globa socialinės globos namuose pradėdama teikti savivaldybei priėmus sprendimą skirti vaikui socialinę globą socialinės globos namuose, teisės aktų nustatyta tvarka įvertinus vaiko socialinės globos poreikį. 2.2. Vaikui su negalia socialinė globa gali būti teikiama ir pagal vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo) prašymą. 2.3. Likęs be tėvų globos vaikas yra apgyvendinamas socialinės globos namuose, kai vaikui nustatyta globa (rūpyba) ir vaiko globėju (rūpintoju) paskirti socialinės globos namai. 2.4. Socialinės rizikos vaikas yra apgyvendinamas socialinės globos namuose teisės aktų nustatyta tvarka ir esant savivaldybės sprendimui dėl trumpalaikės socialinės globos skyrimo. Skubos atveju paimtas iš namų ar gatvėje rastas vaikas teisės aktų nustatyta tvarka laikinai (iki 3 parų) gali būti apgyvendintas ir be savivaldybės sprendimo. 2.5. Socialinės globos namuose kaupiamoje informacijoje apie vaiką (toliau – vaiko byla) yra užfiksuotas savivaldybėje įvertintas vaiko socialinės globos poreikis (išskyrus be tėvų globos likusį vaiką), įsegtas sprendimas, jei vaikas į socialinės globos namus siunčiamas savivaldybės sprendimu, arba vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo) prašymas (kai vaikas su negalia). Byloje yra ir kiti su vaiko globos (rūpybos) nustatymu ir socialinės globos teikimu susiję dokumentai ar jų kopijos pagal socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymais patvirtintus Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo aprašą, Vaiko laikinos globos nuostatus bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintus Vaiko globos organizavimo nuostatus. Jei vaikui su negalia socialinė globa pradėta teikti pagal tėvų (globėjo, rūpintojo) prašymą, socialinės globos poreikio vertinimą užtikrina socialinės globos namai. 2.6. Ilgalaikė socialinė globa socialinės globos namuose teikiama likusiems be tėvų globos vaikams, kuriems nustatyta

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		nuolatinė globa. Likusiems be tėvų globos vaikams, kuriems nustatyta laikinoji globa, bei socialinės rizikos vaikams socialinės globos namuose teikiama tik trumpalaikė socialinė globa. 2.7. Socialinės globos namuose socialinė globa teikiama likusiems be tėvų globos ar socialinės rizikos vaikams nuo 0 iki 18 metų, vaikams ir jaunuoliams su negalia – nuo 0 iki 29 metų. Likusiems be tėvų globos vaikams ir socialinės rizikos vaikams, vyresniems kaip 18 metų, gali būti sudaryta galimybė gyventi socialinės globos namuose, iki jie baigs bendrojo lavinimo, profesinio ugdymo ar specialiųjų ugdymosi poreikių užtikrinimą garantuojančias programas. Išimtiniais atvejais gyvenimo laikotarpis socialinės globos namuose vyresniems kaip 18 metų vaikams gali būti pratęsimas, esant asmens motyvuotam prašymui, įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos ir savivaldybės, priėmusios sprendimą skirti socialinę globą asmeniui, sutikimams, tačiau ne ilgiau kaip iki 21 metų amžiaus. Socialinės globos namai pagal galimybes siekia, kad vyresnio amžiaus likę be tėvų globos vaikai galėtų dalyvauti savarankiško gyvenimo programose (pvz., vaikas apgyvendinamas bute, kito tipo gyvenamajame būste ir gauna nuolatinę socialinio darbuotojo pagalbą). 2.8. Ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa socialinės globos namuose teikiama vaikams ar jaunuoliams su negalia iki 29 metų (tarp jų ir turintiems sunkią negalią), kuriems, vertinant socialinių paslaugų poreikį, nustatytas visiškas nesavarankiškumas. 2.9. Socialinės globos namuose neapgyvendinami tuo metu ūimomis infekcinėmis ar kitomis pavojingomis užkrečiamomis ligomis sergantys vaikai. Vaikui išduotas pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančio gydytojo (šeimoms ar vaikų ligų gydytojo) išrašas iš medicininių dokumentų (F027/a) yra saugomas vaiko byloje. 2.10. Socialinės globos namuose yra įvertinti visi vaiko sveikatos, vystymosi, ugdymo (-osi), specialieji ir kiti poreikiai, atsižvelgiant į vaiko gebėjimus, gabumus, situaciją vaiko šeimoje, socialinę riziką, ypatumus, susijusius su vaiko amžiumi, branda, etnine kilme, kalba, religija, lytimi, rasine priklausomybe ir kita. Vertinant vaiko poreikius dalyvavo visi reikalingi specialistai ir visa tai yra užfiksuota vaiko byloje pridedamuose dokumentuose. 2.11. Detaliai vertindami vaikui būtinų paslaugų poreikius, socialinės globos namai įvertina ir savo įstaigos galimybes šias paslaugas suteikti. Jei socialinės globos namai neturi galimybių suteikti vaikui jo poreikius tenkinančių būtinų paslaugų, apie tai informuojama savivaldybė, priėmusi sprendimą skirti vaikui socialinę globą (vaiko su negalia atveju – vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas)). 2.12. Užtikrinama, kad ne rečiau kaip kartą per metus iš naujo yra vertinamas vaikui teikiamos socialinės globos tikslingumas. Nustačius, kad teikiama socialinė globa nebeatitinka vaiko poreikių, apie tai (pridedant vertinusių darbuotojų išvadas) raštu informuojama savivaldybė, priėmusi sprendimą skirti vaikui socialinę globą socialinės globos namuose (vaiko su negalia atveju – vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas)). Jeigu ir toliau, iki bus surastas tinkamas sprendimas, tęsiamas socialinės globos teikimas, vaiko byloje yra raštiškas savivaldybės (vaiko su negalia atveju – jo tėvų (globėjo, rūpintojo)) sutikimas tęsti socialinės globos teikimą
3.	Vaikui pagal	3.1. Socialinei globai vaikui teikti sudarytas ISGP, kuriame numatyta, kokiomis priemonėmis bus siekiama socialinės

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	įvertintus poreikius sudaromas individualus socialinės globos planas (toliau – ISGP)	globos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo, detalizuojamos paslaugos (socialinės, sveikatos priežiūros, ugdymo ir kitos), kurios vaikui bus teikiamos ar organizuojamos socialinės globos namuose. ISGP vaikui teikiant socialinę globą yra nuolat papildomas, jame atspindi vaiko raidos, augimo ir vystymosi būklę. ISGP numatyta vaiko ateities perspektyva, planuojamos priemonės vaiko savarankiškam gyvenimui užtikrinti, skiepijant paties vaiko atsakomybę. Sudarant ISGP naudojamosi vertinant poreikį surinkta informacija apie vaiką, jo šeimą, informacija iš šeimos ar vaikų gydytojo apie vaiko sveikatos būklę, informacija iš ugdymo įstaigos, kurią vaikas lanko (ar lankė), ir kt. ISGP rašomos žymos apie periodiškai vykdomą ISGP peržiūrą (kokie buvo pokyčiai, kas patikslinta, trumpas ISGP įgyvendinimo proceso aprašymas ir kita). ISGP yra kiekvieno vaiko byloje. 3.2. ISGP rengia socialinę globą teikiantys specialistai, dalyvaujant savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyriaus (toliau – VTAS) atstovams, socialiniams darbuotojams, kurie savivaldybės institucijos nustatyta tvarka paskirti vertinti vaikų (šeimų) socialinių paslaugų poreikį, socialiniams darbuotojams, kurie teikia socialinę priežiūrą socialinės rizikos šeimoms (toliau – savivaldybės socialiniai darbuotojai), kitiems reikalingiems specialistams. Sudarant ISGP dalyvauja vaiko pasirinktas „savas asmuo“, ugdymo įstaigos, kurią vaikas lanko (ar lankė), atstovai, pats vaikas, pagal savo amžių ir brandą gebantis išreikšti savo nuomonę, esant galimybei – vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas) ir kiti vaiko gerove suinteresuoti artimieji. ISGP yra derinamas su VTAS sudaromu (sudarytu) vaiko laikinosios globos (rūpybos) planu. ISGP likusiam be tėvų globos vaikui ir vaikui su negalia sudaromas ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo socialinės globos teikimo pradžios. Vaiko byloje užfiksuota ISGP rengimo eiga, šiame procese dalyvavę asmenys ir jų nuomonė. 3.3. Socialinės rizikos vaikui, kuriam nustatyta laikinoji globa, ISGP yra numatytos papildomos priemonės, susijusios su socialinės priežiūros teikimu vaiko biologinei šeimai ir vaiko grąžinimu į šią šeimą. Yra užfiksuotos socialinės globos namų pastangos bendradarbiauti su vaiko tėvais (globėju, rūpintoju). 3.4. Vaikui su negalia pagal įvertintus poreikius ISGP yra numatytos priemonės, užtikrinančios vaiko specialiųjų poreikių tenkinimą. 3.5. Socialinės globos namai glaudžiai bendradarbiauja su VTAS darbuotojais, savivaldybės socialiniais darbuotojais stiprinant vaiko ir jo biologinės šeimos santykius (pvz., dalyvauja sudarant bei įgyvendinant šeimų stiprinimo programas, sudaro bendradarbiavimo su vaiko biologine šeima sutartis). 3.6. Užtikrinta, kad socialinės globos namai, planuodami ir teikdami socialinę globą vaikui, nuolat bendradarbiauja su VTAS atstovais, savivaldybės socialiniais darbuotojais, sveikatos priežiūros, pedagoginės-psichologinės tarnybos, švietimo, įdarbinimo ir kitų institucijų specialistais. Sudarant vaikui ISGP ir jį vykdančią pagal galimybes bendradarbiaujama su ugdymo įstaigos ar kitos socialinių paslaugų įstaigos, kurios paslaugos vaikui buvo teikiamos prieš tai, specialistais. Tai yra užfiksuota ISGP ar kituose vaiko byloje pridedamuose dokumentuose
4.	Vaikui teikiamų paslaugų efektyvumas užtikrinamas	4.1. Užtikrinta, kad ne rečiau kaip kas pusę metų, o atsiradus naujoms aplinkybėms, susijusioms su vaiko sveikatos būkle, jo branda ar poreikiais, nedelsiant po šių aplinkybių atsiradimo, socialinės globos namų iniciatyva ISGP yra peržiūrimas ir tikslinamas. 4.2. Peržiūrėtame ir patikslintame ISGP yra pateikta socialinės globos teikimo laikotarpiu pasiektų rezultatų analizė,

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	periodiškai peržiūrint ir patikslinant ISGP	įvertinti vaiko brandos, jo šeimos situacijos, vaiko ir jo biologinės šeimos ryšių, vaiko individualių paslaugų poreikių pokyčiai bei numatytos naujos priemonės, susijusios su naujai atsiradusių poreikių tenkinimu. Vyresnio amžiaus vaiko ISGP peržiūrose atspindi vaiko palydėjimo į savarankišką gyvenimą priemonės (pvz., motyvacija rinktis profesiją, suprasti būsto įsigijimo svarbą, taupymą skatinančios priemonės ir kt.). Vaikas apie tai žino ir kartu dalyvauja planuojant ir aptariant šias priemones. ISGP peržiūroje, be paties vaiko, dalyvauja ir kiti sudarant pirminį planą dalyvavę asmenys. 4.3. Užtikrinta, kad socialinės globos namai nuolat palaiko ryšį su vaiko tėvais (globėju, rūpintoju), broliais, seserimis, o esant poreikiui – su kitais vaiko gerove suinteresuotais artimaisiais, pateikia informaciją apie ISGP sudarymo ir vykdymo eigą, jei tai neprieštaruja vaiko interesams, ir, bendradarbiaudami su VTAS ir savivaldybės socialiniais darbuotojais, kartu numato socialinės pagalbos šeimai priemones. Atsiradus vaiko sveikatos būklės ar kitiems vaiko asmenybės formavimosi pasikeitimams, su vaiko tėvais (globėju, rūpintoju) kuo skubiau susisiekiama. Pokyčiai ir informacija, kad apie juos pranešta vaiko tėvams (globėjui, rūpintojui), yra užfiksuoti ISGP ar kituose vaiko byloje pridedamuose dokumentuose
II sritis. Artimos šeimai namų aplinkos sukūrimas		
5.	Vaikui sukuriama ir užtikrinama jo poreikius atitinkanti sveika, saugi aplinka	5.1. Vaikas gauna jo fiziologinius poreikius ir sveikatos būklę atitinkantį maitinimą, įvertinus jo individualius poreikius, būtinumą gauti dietinį maitinimą ir, esant galimybėms, atsižvelgiant į vaiko pageidavimus. Socialinės globos namai (išskyrus grupinio gyvenimo namus) maitinimą organizuoja pagal sveikatos apsaugos ministro patvirtintus maitinimo organizavimą socialinės globos įstaigose reglamentuojančius teisės aktų reikalavimus. 5.2. Vaikas individualiai pagal socialinės globos namų nustatytą tvarką aprūpinamas patalyne, rankšluosčiais, rūbais, reikiamomis higienos priemonėmis ir kitais būtinais daiktais, atsižvelgiant į vaiko amžių, lytį ar neplanuotai atsiradusias aplinkybes. 5.3. Socialinės globos namuose yra sudaromos galimybės vaikui išreikšti savo pageidavimus dėl maitinimo, aprangos ir kt. Vaikas aprūpintas apranga, atsižvelgiant į vaiko amžių, lytį, metų laiką bei, esant galimybėms, į vaiko estetinį skonį ir pageidavimus. 5.4. Vaikui skiepijamos žinios apie sveiką maitinimąsi, diegiami sveiko maisto pasirinkimo įgūdžiai apsiperkant ar, esant poreikiui, užsisakant maistą viešo maitinimo įstaigose. 5.5. Vaikas pagal savo amžių ir brandą gauna saugaus elgesio įgūdžių ir žinių, padedančių suprasti, koks elgesys ir įpročiai yra nepriimtini, siekiant išvengti neigiamų pasekmių ir apsisaugoti nuo galinčių daryti jam žalą ryšių tiek socialinės globos namuose, tiek visuomeninėje aplinkoje. Socialinės globos namai turi rašytines vidaus tvarkos taisykles, kuriose įvardijama, koks vaiko elgesys traktuojamas kaip saugus, koks – kaip žalingas ar netinkamas bei kokios specialios priemonės vaiko netinkamo elgesio korekcijai gali būti taikomos. Vaikas, atsižvelgiant į amžių ir brandą, yra supažindintas su šiomis taisyklėmis, vaikui nuolat aiškinama, koks jo elgesys traktuojamas kaip nesaugus bei galimos tokio elgesio pasekmės. 5.6. Užtikrinta saugi ir stabili vaiko gyvenamoji aplinka, kuri fiziškai ir emociškai yra artima šeimos aplinkai: mokoma,

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		ugdoma ir skatinama pasireikšti vaiko gebėjimams palaikyti nuoseklius, emociškai stabilius ryšius su šeima, kitais artimais žmonėmis, formuojami ilgalaikiai vaiko, jo draugų, teikiant socialinę globą dalyvaujančių asmenų santykiai, pagrįsti pagarba, meile ir tarpusavio supratimu. 5.7. Užtikrinta vaiko apsauga nuo smurto, išnaudojimo, diskriminacijos, įžeidinėjimų dėl savo rasės, religijos, negalios, socialinės padėties, asmeninių savybių, gebėjimų ir kita. Siekiant užtikrinti vaiko saugumą, esant poreikiui, vaikui suteikiama visokeriopa specialistų pagalba (psichologo konsultacijos ir pan.). Socialinės globos namuose įvykę nelaimingi įvykiai, susiję su vaiko sveikatos būklės pablogėjimu ar vaiko teisių pažeidimais, yra registruojami, analizuojamos juos sukėlusios priežastys ir priimami sprendimai, kaip jų išvengti ateityje. Registravimo žurnale yra žymos dėl informacijos apie įvykusius incidentus globos namuose pateikimo VTAS ir Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. 5.8. Socialinės globos namuose gyvenamoji aplinka kuriama pagal šeimai artimos aplinkos modelį – šeimynų (grupių) principu. 5.9. Vaikų socialinės globos namų (netaikoma socialinės globos namams vaikams ir jaunimui su negalia) šeimynoje (grupėje) gyvena ne daugiau kaip 12 vaikų (nuo 2015 metų – 8 vaikai). Jeigu šeimynoje (grupėje) apgyvendinamas likęs be tėvų globos vaikas su negalia, šeimynoje (grupėje) vaikų skaičius yra ne didesnis kaip 10 vaikų (nuo 2015 metų – 6 vaikai). 5.10. Socialinės globos namų vaikams ir jaunimui su negalia šeimynoje (grupėje) gyvena ne daugiau kaip 8 vaikai (nuo 2015 metų – 6 vaikai). 5.11. Išskirtiniais atvejais socialinės globos namuose gali būti formuojamos didesnės šeimynos (grupės), pagal poreikį bei galimybes, brolius ir seseris apgyvendinant kartu. Jei tokioje šeimynoje (grupėje) apgyvendinamas ir likęs be tėvų globos vaikas su negalia, šeimynoje (grupėje) negali būti daugiau kaip 10 vaikų, jei tokia grupė formuojama socialinės globos namuose vaikams ir jaunimui su negalia, šeimynoje (grupėje) negali būti daugiau nei 8 vaikai (nuo 2015 metų).
6.	Vaikui užtikrinama aplinka, pagrįsta abipusiu vaiko ir socialinės globos namų darbuotojų pasitikėjimu, pagarba ir meile	6.1. Vaikui sukurta stabili teigiama emocinė aplinka, kurioje jis jaučiasi pripažintas, mylimas, reikalingas, svarbus ir saugus, ir tai nepriklauso nuo jo emocinės, sveikatos būklės ar vystymosi sutrikimų. 6.2. Socialinės globos namuose gyvenantis vaikas turi „savą asmenį“ – pasirinktą socialinės globos namų darbuotoją. Vaikas „savam asmeniui“ patiki problemas, yra išklausomas, juo pasitiki ir jaučia jam prieraišumą. 6.3. Palaikoma vaiko iniciatyva, noras aptarti iškilusias problemas kartu su socialinės globos namų darbuotojais, savivaldybės socialiniais darbuotojais, esant poreikiui – ir kitais specialistais, nuolat užtikrinamas vaiko žinojimas, kad jis bus suprastas ir neatstumtas. Socialinės globos namuose su vaikais dirbantys darbuotojai turi žinių, kaip identifikuoti vaiko netinkamo elgesio motyvus bei priežastis, ir kartu su vaiku aptaria tinkamiausius elgesio korekcijos būdus
7.	Vaikui užtikrinama visavertės asmenybės vystymąsi	7.1. Vaikui, atsižvelgiant į jo amžių ir brandą, sudarytos galimybės laisvai reikšti savo nuomonę, pažiūras ar pageidavimus, sprendžiant klausimus, susijusius su jo, kaip visavertės asmenybės, vystymusi. 7.2. Vaikui, atsižvelgiant į jo amžių ir brandą, padedama suvokti saviraiškos, atstovavimo ir dalyvavimo principus, atsižvelgiant į jo individualius poreikius ir interesus. Vaikas pagal savo amžių ir brandą dalyvauja priimant sprendimus

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	motyvuojanti ir stimuliuojanti, vaiko interesų raišką bei vaiko tinkamą auklėjimą skatinanti aplinka	dėl socialinės globos namų veiklos, dalyvauja visuomeninėje veikloje, bendruomenės gyvenime. Socialinės globos namų personalas, atsižvelgdamas į vaiko amžių ir brandą, patiki vaikui įvairias užduotis (darbus), už kurias jis yra atsakingas. Atsižvelgiant į vaiko amžių ir brandą, yra ugdoma vaiko atsakomybė. 7.3. Vaikas turi teisę praktikuoti valstybės pripažintą tradicinę religiją pagal savo, tėvų (globėjo, rūpintojo) įsitikinimus, jei tai neprieštarauja vaiko interesams. Socialinės globos namai sudaro tam sąlygas ir skiria dėmesį vaikų sielovadai, su tuo susijusios priemonės numatytos vaiko ISGP ar kituose vaiko byloje pridedamuose dokumentuose. 7.4. Atsižvelgiant į individualius vaiko sugebėjimus, elgesio ypatumus, emocinę būklę, sudaryta vaiko, kaip visavertės asmenybės, vystymuisi palanki, padrąsinanti aplinka. Darbuotojams, atsakingiems už vaiko ugdymą, sudarytos galimybės įgyti naujų ir gilinti turimas žinias vaiko asmenybės vystymosi bei jo interesų raiškos klausimais. 7.5. Vaikui užtikrinta pareigas ir atsakomybę formuojanti aplinka, kurioje lavinami jo gebėjimai, stiprinama motyvacija pačiam spręsti savo problemas. Tam užtikrinti socialinės globos namuose taikomos vaiko teisių nepažeidžiančios drausminančios specialios priemonės vaiko netinkamo elgesio korekcijai (pvz., įvairūs draudimai tam tikrą laiką užsiimti mėgstama veikla), kitos atsakomybę skatinančios priemonės, kurios numatytos socialinės globos namų rašytinėse vidaus tvarkos taisyklėse socialinės globos įstaigoje gyvenantiems vaikams. Socialinės globos namuose su vaikais dirbantys darbuotojai gerbia vaiko teises ir turi žinių, kaip užtikrinti geriausią vaiko interesą
III sritis. Vaiko vystymosi poreikių užtikrinimas, vaiko įgalinimas		
8.	Vaiko fizinę ir psichinę sveikatą užtikrina tinkamai ir laiku organizuojamos sveikatos priežiūros paslaugos	8.1. Vaikas yra registruotas pirminės sveikatos priežiūros įstaigoje. 8.2. Ne rečiau kaip kartą per metus teisės aktų nustatyta tvarka profilaktiškai tikrinama vaiko sveikata ir tai yra užfiksuota ISGP ar kituose vaiko byloje pridedamuose dokumentuose. 8.3. Vaikas paskiepytas laiku pagal Lietuvos Respublikos vaikų profilaktinių skiepijų kalendorių ir tai yra užfiksuota ISGP ar kituose vaiko byloje pridedamuose dokumentuose. 8.4. Vaikui užtikrintas sveikatos priežiūros paslaugų, tarp jų ir psichikos sveikatos paslaugų, prieinamumas sveikatos priežiūros įstaigose. Žymos apie tai yra užfiksuotos ISGP ar kituose vaiko byloje pridedamuose dokumentuose. 8.5. Vaikui garantuojamas pirmosios medicinos pagalbos suteikimas ir nuolatinis jo sveikatos būklės stebėjimas. Sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo funkcijos yra priskirtos konkrečiam darbuotojui (darbuotojams). Tai nustatyta pareigybių aprašymuose, darbuotojai apie tai yra informuoti. 8.6. Socialinės globos namų darbuotojai turi žinių apie pirmosios medicinos pagalbos suteikimą. Šios žinios patvirtintos atitinkamais pažymėjimais ir yra periodiškai atnaujinamos. 8.7. Vaikas pagal poreikį yra aprūpintas būtinomis kompensacinės, protezinės ir ortopedinės technikos priemonėmis (dantų sukandimo korekcijos, pablogėjusios regos, klausos koregavimo ir kita). 8.8. Socialinės globos namuose vaikams ir jaunimui su negalia (išskyrus grupinio gyvenimo namus) slaugos paslaugos teisės aktų nustatyta tvarka yra teikiamos pačioje įstaigoje. 8.9. Slaugomam vaikui užtikrinta kokybiška nuolatinė priežiūra ir globa. Vaikų ir jaunimo su negalia socialinės globos namai yra apsirūpinę ar planuoja apsirūpinti techninės pagalbos priemonėmis, padedančiomis darbuotojams saugiai ir

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		kokybiškai atlikti kasdienines funkcijas (priemonės vaikui pakelti, perkelti, maudyti, transportuoti (socialinės globos namų viduje), maitinti ir kt.). 8.10. Slaugomas vaikas yra aprūpintas reikalingomis slaugos priemonėmis (sauskelnės, paklodės, čiužiniai pragulų profilaktikai, čiužiniai nuo pragulų ir kt.) ir teisės aktų nustatyta tvarka aprūpinamas reikalingomis vaikui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis (pritaikytos lovos, vežimėliai ir kt.)
9.	Vaikui sukuriamą palanki ugdymosi aplinka	9.1. Socialinės globos namai pagal įvertintus vaiko poreikius ikimokyklinio / priešmokyklinio amžiaus vaikui organizuoja ikimokyklinį / priešmokyklinį ugdymą atitinkamose ugdymo įstaigose. 9.2. Mokyklinio amžiaus vaikui pagal galimybes ir sveikatos būklę yra sudarytos sąlygos mokytis pagal jo poreikius atitinkančias ugdymo programas bendrojo lavinimo, profesinėje, specialiojoje mokykloje ar kito tipo ugdymo įstaigoje. 9.3. Socialinės globos namai, esant būtinybei, tarpininkauja tarp vaiko ir ugdymo įstaigos, kad būtų užtikrintas reikiamas ugdymo procesas, ir bendradarbiauja su šia įstaiga, siekdami ugdymo tikslų. 9.4. Esant būtinybei, organizuojamas vaiko specialusis ugdymas socialinės globos namuose. Jei specialusis ugdymas organizuojamas socialinės globos namuose, jis vykdomas pagal patvirtintas specialiojo ugdymo programas, vadovaujantis švietimą ir ugdymą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka. Darbuotojai, atsakingi už vaikų su negalia ugdymą, įgyja naujų ir gilina turimas darbo pagal specialaus ugdymo programas žinias. 9.5. Vaikui garantuotos sąlygos ugdytis, atsižvelgiant į jo norus, gebėjimus, poreikius, gabumus ir talentus, sudarytos galimybės žaisti, sportuoti ir bendrauti su kitais vaikais bei tenkinti kitus saviraiškos poreikius. Vaikas turi žaislą, kurie nekenksmingi sveikatai, atitinka jo amžių ir brandą. 9.6. Užtikrinta, kad ypatingi vaiko gebėjimai ir gabumai yra pastebimi ir sudarytos sąlygos šiems gebėjimams bei gabumams realizuoti. Vaikai pagal galimybes lanko būrelius, sporto, muzikos ir kitas vaikų neformaliojo ugdymo įstaigas. 9.7. Socialinės globos namuose dėmesys kreipiamas į vaiko galimybių ir gebėjimų mokytis bei ugdytis įvertinimą, su vaiko gebėjimų ugdymu susijusias priemonės numatytos ISGP. Socialinės globos namuose su vaikais dirbantys darbuotojai pažįsta ikimokyklinio, priešmokyklinio, mokyklinio amžiaus vaikų pedagogus ir nuolat palaiko su jais ryšį, „savas asmuo“ ar kiti socialinės globos namų darbuotojai lankosi tėvų susirinkimuose, gali apibūdinti, kaip vaikui sekasi mokytis, kokios problemos jam kyla ugdymo įstaigoje dėl jo elgesio, santykių su kitais vaikais, pedagogais ir pan. 9.8. Vaikui sudarytos sąlygos skaityti knygas, saugiai naudotis informacinėmis technologijomis ir kitomis jo ugdymuisi reikalingomis priemonėmis, atitinkančiomis vaiko brandą, įgūdžius ir interesus. Esant poreikiui, vaikui taikomos alternatyvios komunikacijos priemonės (gestų kalba, Brailio raštas ir kita). 9.9. Mokyklinio amžiaus vaikui ugdomas supratimas apie pareigą mokytis ir jis yra skatinamas tai daryti. Užtikrinta, kad, esant būtinybei, vaikui bus suteikiama pagalba ruošiant pamokas ar rengiantis egzaminams. 9.10. Vaikui siūlomos ir taikomos ugdymo (-osi), socializacijos ir užimtumo programos, atitinkančios jo amžių, brandą, ugdymosi poreikius bei interesus. Darbuotojai, atsakingi už vaiko ugdymą, ir vaikas pagal savo amžių ir brandą gali

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		apibūdinti teigiamą dalyvavimo programoje poveikį
10.	Siekama vaiką įgalinti ir jam padedama įgyti socialinių ir savarankiško gyvenimo įgūdžių	10.1. Ugdoma vaiko savikontrolė, emocijų, jausmų ir elgesio raiška, formuojamas pareigų ir atsakomybės supratimas, skiepijama atsakomybė už savo veiksmus. 10.2. Skatinami pozityvūs vaiko santykiai su kitais vaikais, socialinės globos namų darbuotojais, tėvais (globėju, rūpintoju), sukuriant jaukią ir malonią, stresinių situacijų nesukeliančią aplinką. 10.3. Ugdomas pozityvus vaiko individualumo, savęs suvokimo jausmas. Vaikas pagal savo amžių ir brandą turi žinių šeimos planavimo, lytinio gyvenimo, tėvystės (motinystės) įgūdžių klausimais. 10.4. Vaikas pagal savo amžių ir brandą turi žinių profesinio orientavimo klausimais. 10.5. Ugdomi visuomenei priimtino elgesio ir savarankiškumo įgūdžiai, kurie vaikui reikalingi, kai jis yra už socialinės globos namų ribų. 10.6. Vaikui sudarytos sąlygos įgyti kiek įmanoma daugiau darbinių, namų ūkio, biudžeto tvarkymo, pirkimo ir kitų kasdieniniame gyvenime būtinų įgūdžių, padėsiančių užtikrinti jo savarankiškumą ateityje. Socialinės globos namuose vaikas motyvuojamas būti kuo daugiau savarankiškas, ugdant savitvarkos gebėjimus (maisto gaminimosi savo reikmėms įgūdžius, gyvenamųjų patalpų ir aplinkos tvarkymosi, drabužių skalbimo, lyginimo, taisymo ir kita). Šiose veiklose vaikas pagal savo amžių ir brandą dalyvauja tiesiogiai padedant darbuotojams. Vaikas pagal savo amžių ir brandą sugeba apibūdinti savo pareigas ir atsakomybę įvairiose kasdieninio gyvenimo srityse. 10.7. Užtikrintas vaiko estetiškas lavinimas, mokoma etiketo. Vaikas pagal savo amžių, lytį ir brandą turi žinių šiais klausimais. 10.8. Darbuotojai, atsakingi už vaiko ugdymą, įgyja naujų ir nuolat gilina turimas vaiko savikontrolės, valios, jausmų ugdymo, pozityvių santykių svarbos, etikos normų atskirais vaiko amžiaus tarpsniais žinias bei įgūdžius. 10.9. Vaikų apranga, elgesys atitinkamose situacijose, jų gyvenamojoje erdvėje sukurta aplinka atspindi etiketo žinojimą ir estetinių vertybių supratimą. 10.10. Vaikui pagal jo amžių, brandą, sveikatos būklę bei specialiuosius poreikius užtikrintas asmens higienos įgūdžių ir savitvarkos gebėjimų lavinimas. 10.11. Esant poreikiui, vaikui užtikrinama pagalba atliekant buitines darbus, ugdant savitvarkos gebėjimus. Vaikas su negalia yra aprūpintas priemonėmis, padedančiomis lavinti ir palaikyti vaiko dėl sveikatos būklės prarastus ar neįgytus socialinius įgūdžius. 10.12. Socialinės globos namai, siekdami padėti vaikui rengtis savarankiškam gyvenimui ir integruotis į visuomenę, kiekvieną mėnesį vaikui pagal jo amžių ir brandą užtikrina kišenpinigių smulkiosioms išlaidoms skyrimą ar, esant galimybėms, teikia kitą finansinę bei materialinę paramą. Vaikas pagal savo amžių ir brandą bei darbuotojai, atsakingi už vaiko ugdymą, žino ir gali apibūdinti vaiko kišenpinigių mokėjimo tvarką ir šių kišenpinigių tikslą. Kišenpinigių dydis socialinės globos namuose gali būti diferencijuotas, atsižvelgiant į vaikų amžių ir brandą, vaikams su negalia – į jų savarankiškumo lygį. Kišenpinigiai skiriami vaikams nuo 7 metų. Planuojamų kišenpinigių dydis vaikui yra ne mažesnis kaip 0,4 bazinės socialinės išmokos (BSI) per mėnesį

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
11.	Užtikrinamas vaiko socialinių ryšių su tėvais (globėju, rūpintoju), esant poreikiui, šeimos nariais ar artimaisiais giminaičiais, bendruomenės nariais ar institucijomis palaikymas ir stiprinimas	11.1. Vaikui padedama suvokti priklausomybės šeimai reikšmę, plėtoti ir stiprinti stabilius tarpasmeninius vaiko ir biologinės šeimos ryšius, vaiko ryšius su artimaisiais giminaičiais, pagrįstus pagarba ir meile. Socialinės globos namuose broliai ir seserys neišskiriami, palaikomas ir skatinamas jų tarpusavio bendravimas ir tarpusavio ryšių stiprinimas, jei tai nežeidžia vaikų interesų. 11.2. Vaikas pagal savo amžių ir brandą sugeba apibūdinti socialinius ryšius su tėvais (globėjais, rūpintojais) ar artimaisiais giminaičiais bei išsako nuomonę ar bendrauja su jais. 11.3. Socialinės globos namai likusiam be tėvų globos vaikui sudaro galimybę laikinai išvykti iš globos namų (svečiuotis) socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka. Vaiko su negalia išvykimas pas tėvus (globėjus, rūpintojus) įforminamas vaiko tėvų (globėjų, rūpintojų) ir socialinės globos namų susitarimu. 11.4. Nepilnamečiui vaikui su negalia užtikrinta, kad jis gali laikinai savo noru išvykti svečiuotis pas tėvus (globėją, rūpintoją) švenčių dienomis, savaitgaliais ar laikotarpiui iki 45 kalendorinių dienų per metus (dėl svarbių priežasčių vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo) prašymu gali būti nustatytas ir ilgesnis laikotarpis). Pilnamečiui jaunuoliui užtikrinta, kad jis gali laikinai savo noru išvykti iš socialinės globos namų svečiuotis pas globėją, rūpintoją, šeimos narius, artimuosius giminaičius ar pažįstamus švenčių dienomis, savaitgaliais ar ilgesniam laikotarpiui – iki 45 kalendorinių dienų per metus (dėl asmeniui svarbių priežasčių asmens (globėjo, rūpintojo, šeimos narių ar artimųjų giminaičių) prašymu gali būti nustatytas ir ilgesnis laikotarpis). 11.5. Neveiksniui (ribotai veiksniam) pilnamečiui jaunuoliui laikinai išvykstant svečiuotis savo noru, socialinės globos namų administracija su asmeniu, pas kurį neveiksnius (ribotai veiksnus) jaunuolis išvyksta (išskyrus teismo sprendimu paskirtą globėją, rūpintoją), sudaro sutartį, kurioje pastarasis įsipareigoja tinkamai prižiūrėti neveiksnią (ribotai veiksnų) jaunuolį. Ši sutartis sudaroma socialinės globos namams turint asmens, pas kurį išvyksta neveiksnius (ribotai veiksnus) jaunuolis, gyvenamosios vietos savivaldybės išvadą dėl neveiksnių (ribotai veiksnų) jaunuolį priimančio asmens (jo šeimos) galimybių tinkamai prižiūrėti neveiksnią (ribotai veiksnų) asmenį jo laikino išvykimo iš socialinės globos namų laikotarpiu. Neveiksnaus (ribotai veiksnaus) jaunuolio laikinas išvykimas iš socialinės globos namų svečiuotis privalo būti suderintas su asmens globėju (rūpintoju), jei globėjo (rūpintojo) funkcijas vykdo ne socialinės globos namai. Sutartis, išvados, suderinimo su globėju (rūpintoju) žymos yra asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 11.6. Išvykstant (išskyrus vaiko su negalia išvykimą pas tėvus (globėjus, rūpintojus)) vaikui maistui ar kitiems poreikiams gali būti skiriami pinigai pagal socialinės globos namų patvirtintą tvarką. Vaiko išvykimo atvejais yra užfiksuoti ISGP ar kituose vaiko byloje pridedamuose dokumentuose. 11.7. Vaikui yra išlaikoma galimybė grįžti į socialinės globos namus tomis pačiomis sąlygomis, kaip ir buvo apgyvendintas, remiantis socialinės globos namų vidaus tvarkos taisyklėse ar kituose socialinės globos namų veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatyta tvarka. 11.8. Socialinės globos namuose su vaikais dirbantys darbuotojai supranta šeimos reikšmę, nepriklausomai nuo vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo) ar artimųjų giminaičių socialinės padėties, kalba apie juos pagarbiai, neturėdami jų atžvilgiu neigiamų nuostatų.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		11.9. Socialinės globos namuose su vaikais dirbantys darbuotojai turi žinių, kaip ugdyti vaiko bendravimo įgūdžius, ir nuolat šias žinias tobulina mokymuose, seminaruose bei kituose kvalifikacijos kėlimo renginiuose, tai yra užfiksuota įstaigos veiklos planuose bei ataskaitose. 11.10. Vaikui sudarytos sąlygos bendrauti, pasikviesti draugus, jam padedama išmokti užmegzti kontaktus su bendraamžiais bei suaugusiais asmenimis, ugdomas vaiko socialinių ryšių svarbos žmogaus gyvenime supratimas. Su giminytės ryšių neturinčiais suaugusiais asmenimis iš išorės vaikas gali bendrauti socialinės globos namų socialiniams darbuotojams (socialiniams pedagogams) žinant ar jiems patiems tiesiogiai dalyvaujant. Vaikas pagal savo amžių ir brandą gali apibūdinti tarpasmeninius savo ir kitų asmenų ryšius. 11.11. Likusiam be tėvų globos vaikui ar socialinės rizikos vaikui, taip pat vaikui su negalia, gebančiam išreikšti savo nuomonę, sudarytos galimybės asmeniškai bendrauti su VTAS atstovais, savivaldybės socialiniais darbuotojais ir kitais specialistais, sprendžiant jo gyvenimo atskirai nuo tėvų bei grąžinimo į šeimą problemas. Vaikas pagal savo amžių ir brandą gali apibūdinti tokį bendravimą ir jo rezultatus. 11.12. Likęs be tėvų globos vaikas visam laikui gali išvykti pas tėvus (globėjus, rūpintojus), kai teisės aktų nustatyta tvarka yra grąžinamas į šeimą. Socialinės globos namai, kaip buvęs vaiko globėjas (rūpintojas), dalyvauja VTAS priimant sprendimą dėl vaiko grąžinimo vaiko tėvams bei gali dalyvauti grąžinant vaiką tėvams. Vaiko išvykimas iš socialinės globos namų visam laikui yra įformintas socialinės globos namų administracijos įsakymais
		IV sritis. Vaiko palydėjimas į savarankišką gyvenimą
12.	Socialinės globos namai yra atsakingi už tai, kad vaikas būtų tinkamai pasirengęs savarankiškam gyvenimui ar gyvenimui bendruomenėje	12.1. Socialinės globos namai yra atsakingi ir planuoja vaiko palydėjimo į savarankišką gyvenimą ar gyvenimo bendruomenėje priemones (pvz., kartu su vaiku sudaro savarankiško gyvenimo programas, aptaria būsto nuomos, socialinio būsto suteikimo galimybes ir suteikia žinių šiose srityse). 12.2. Likęs be tėvų globos vaikas ne vėliau kaip prieš 3 metus, iki jam sueis 18 metų, padedamas socialinio darbuotojo ir kitų specialistų, tampa pagrindiniu ISGP, kuriame akcentuojami jo pasirengimo savarankiškam gyvenimui etapai, sudarytoju. Planuojamos priemonės vaikui neprimetamos, bet suderinamos su vaiko nuomone ir pageidavimais, vaikas aktyviai skatinamas pats priimti sprendimus ir konsultuojamas. ISGP planuojamos praktinių gyvenimo įgūdžių formavimo, įgūdžių ir supratimo apie profesijos ar amato pagal vaiko pomėgius įsigijimo būtinumo, motyvacijos dirbti vasaros ar moksleivių atostogų metu, uždirbtų pinigų ar kišenpinigių taupymo ir pan. priemonės. 12.3. Vaiko šio laikotarpio ISGP numatytas priemonės socialinės globos namai pagal galimybes pritaiko praktikoje: apgyvendina vaiką bute, kito tipo gyvenamajame būste, kuriame vaikas, padedant socialiniam darbuotojui, pritaiko turimus savarankiškumo įgūdžius atlikdamas kasdieninio gyvenimo funkcijas. 12.4. Likęs be tėvų globos, vaikas nuo 15 metų turi įsivaizdavimą kur jis mokysis, kokios sieks profesijos ar amato, kur gyvens (nuomosis būstą, gaus socialinį būstą ar teisės aktų nustatyta tvarka liks gyventi socialinės globos namuose ir pan.), planuoja, kaip panaudos teisės aktų nustatyta tvarka mokamą įsikūrimo pašalpą ar savo sutaupytas lėšas ir pan. 12.5. Pilnametis neįgalus jaunuolis savo noru išvyksta iš socialinės globos namų visam laikui tik socialinės globos namams įsitikinus, kad jam bus užtikrintos tinkamos gyvenimo sąlygos, paslaugos bendruomenėje ir kad jis galės

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		savarankiškai (iš dalies savarankiškai) gyventi. Iš socialinės globos namų išvykstančio neįgalaus jaunuolio prašymas yra asmens byloje. 12.6. Neveiksnius (ribotai veiksnus) jaunuolis visam laikui gali išvykti tik pas teismo paskirtą globėją (rūpintoją). Socialinės globos namai apie tai informuoja savivaldybę, kurioje globėjas (rūpintojas) gyvena
13.	Socialinės globos namai pagal galimybes užtikrina pagalbą ir pasibaigus likusio be tėvų globos vaiko globai (rūpybai)	13.1. Socialinės globos namai teisės aktų nustatyta tvarka tarpininkauja tarp likusio be tėvų globos vaiko, besirengiančio palikti socialinės globos namus, ir atitinkamų institucijų, kad būtų suteikta teisės aktų nustatyta finansinė parama, užmegzti kontaktai su socialine aplinka, padėsiantys vaikui užtikrinti reikiamas socialinės integracijos priemones, ir pan. 13.2. Socialinės globos namai rūpinasi vaiko, išvykstančio iš socialinės globos namų gyventi savarankiškai, kokybiško gyvenimo užtikrinimu. Socialinės globos namai pagal galimybes, jei vaikas neprieštarauja ar kreipiasi pats, pasibaigus likusio be tėvų globos vaiko globai (rūpybai), užtikrina, kad, vaikui pradėjus gyventi savarankiškai, globos namų darbuotojai (tai gali būti buvęs „savas asmuo“) pagal poreikį, bet ne ilgiau kaip trejus metus, suteiktų paramą ieškant darbo, kreiptųsi į įvairias institucijas, patartų ir konsultuotų savarankiško gyvenimo klausimais (pvz., kokius būtiniausius daiktus įsigyti, kaip leisti sutaupytus pinigus ir pan.)
		V sritis. Aplinka ir būstas
14.	Vaikui garantuojama saugi bei jo poreikiams tenkinti tinkama socialinės globos teikimo vieta ir aplinka	14.1. Socialinės globos namai yra nesunkiai pasiekiami visuomeniniu transportu, vaikui sudarytos galimybės dalyvauti bendruomenės gyvenime bei skatinama jo socialinė integracija į bendruomenę. 14.2. Vaikui užtikrinta, kad socialinės globos namų teritorijos, bendro naudojimo patalpų bei gyvenamųjų patalpų išplanavimas ir įrengimas atitinka socialinės globos namų vaikams paskirtį, šio tipo statiniams galiojančias statybos projektavimo normas. Socialinės globos namų teritorija, bendro naudojimo ir gyvenamosios patalpos atitinka sanitarines-higienines, darbų ir priešgaisrinės saugos normas ir reikalavimus bei tenkina vaikų poreikius. 14.3. Vaikui užtikrinama saugi aplinka. Socialinės globos namų gyvenamosiose ir bendro naudojimo patalpose yra įrengta gaisro aptikimo ir signalizavimo sistema. 14.4. Vaikų socialinės globos namuose gyvena ne daugiau kaip 60 vaikų (nuo 2015 m. – 40 vaikų), grupinio gyvenimo namuose viename pastate (kotedže) gyvena ne daugiau kaip 20 asmenų. Tais atvejais, kai socialinės globos namų šeimos (grupės) yra įkurtos atskiruose pastatuose (ar kotedžuose), bendras vaikų skaičius nuo 2015 metų socialinės globos namuose gali būti didesnis, bet ne daugiau kaip 60 vaikų. Bendro vaikų skaičiaus reikalavimas vaikų globos namuose netaikomas, kai socialinės globos namų šeimos (grupės) yra įkurtos atskiruose pastatuose (kotedžuose) ir atskirose teritorijose. 14.5. Socialinės globos namuose vaikams ir jaunimui su negalia viename pastate gyvena ne daugiau kaip 150 vaikų (nuo 2030 metų – ne daugiau kaip 40 vaikų). Naujai nuo 2013 metų steigiami socialinės globos namai vaikams ir jaunimui su negalia – grupinio gyvenimo namai, kuriuose vaikai su negalia apgyvendinami grupėmis. Naujai nuo 2013 metų steigiamuose grupinio gyvenimo namuose vaikams ir jaunimui su negalia gyvena ne daugiau kaip 10 vaikų. 14.6. Naujai (nuo 2013 metų) steigiamuose vaikų socialinės globos namuose gyvena ne daugiau kaip 16 vaikų, atskiras

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		šeimyniniu principu gyvenančias grupes įkurdamas atskirose patalpose. 14.7. Socialinės globos namai šeimynas (grupės) gali apgyvendinti ne socialinės globos namų teritorijoje, o atskiruose butuose, gyvenamuosiuose namuose (ne daugiau kaip po 4–6 vaikus, kambaryje – ne daugiau kaip po 2 vaikus), kur vaikai gyvena iš dalies savarankiškai, padedant socialiniams darbuotojams, socialiniams pedagogams. 14.8. Vaikui užtikrinama nuo pašalinių asmenų, galinčių daryti vaikui žalą, apsaugota socialinės globos namų teritorija. 14.9. Vaikas saugiai naudojasi poilsio ir rekreacijos zonomis, esančiomis socialinės globos namų teritorijoje arba šalia jų. Socialinės globos namų teritorijoje yra pakankamai erdvės žaidimams, sportui ir kitiems vaiko amžių ir brandą atitinkantiems laisvalaikio užsiėmimams. 14.10. Specialių poreikių turinčiam vaikui yra pritaikyta socialinės globos namų teritorija ir socialinės globos namų patalpos, esant poreikiui, užtikrinamos specialaus transporto paslaugos
15.	Vaikas naudojasi patogiomis, jaukiomis ir privatumą garantuojančiomis patalpomis	15.1. Vaikui garantuotas socialinės globos namų patalpų išplanavimas ir įrengimas, atitinkantis teisės aktų nustatytus higienos reikalavimus ir užtikrinantis sąlygas vaikui gyventi, ugdytis, leisti laisvalaikį ir tenkinti kitus vaiko poreikius. Patalpos aprūpintos visais reikalingais baldais ir inventoriumi. Vaiko gyvenamosios patalpos yra artimos šeimos namų aplinkai. Socialinės globos namų patalpos individualiai vaiko veiklai, grupinei veiklai, miegui, rekreacijai ir kt. atitinka sveikatos apsaugos ministro patvirtintų higienos normų reikalavimus. 15.2. Vaikas gyvena šiltose, gerai vėdinamose ir tinkamai apšviestose patalpose, atitinkančiose sveikatos apsaugos ministro patvirtintų higienos normų reikalavimus. 15.3. Vaikas aprūpintas reikalingais tinkamos ir saugios fizinės būklės baldais ir inventoriumi (lova, stalas, kėdė, spinta, spintelė asmeniniams daiktams), atsižvelgiant į jo amžių ir poreikius. Vaiko gyvenamosiose patalpose baldų konstrukcija ir formos yra nekeliančios pavojaus vaiko sveikatai bei saugumui. Baldai pagaminti iš saugių, vaiko sveikatai nekenksmingų medžiagų. 15.4. Vaikas apgyvendintas kambaryje, atsižvelgiant į jo poreikius, interesus ir jų suderinamumą su kitų vaikų interesais. Nuo 2015 metų socialinės globos namuose viename kambaryje gyvena ne daugiau kaip 2 vaikai (išskyrus atvejus, kai apgyvendinami slaugomi vaikai ar kūdikiai). 15.5. Vaikas naudojasi privatumą užtikrinančiomis patalpomis, sudarančiomis galimybes pasikviesti tėvus (globėjus, rūpintojus), artimuosius giminaičius ar draugus, jei tai neprieštarauja vaiko interesams. 15.6. Esant būtinybei, privatumą garantuojančios patalpos vaikui sukuriamos jo gyvenamajame kambaryje, sudarant privačią erdvę, atskirtą širma. 15.7. Vaikas pagal savo amžių ir brandą savo gyvenamajame kambaryje turi asmeninių daiktų. Socialinės globos namai siekia, kad vaikas būtų patenkintas savo gyvenamųjų patalpų apstatymu, sutvarkymu. Vaikas turi galimybę laikyti asmeninius daiktus (žaislus, nuotraukas, knygas ir pan.)
16.	Vaikas naudojasi jo poreikius atitinkančiomis bei	16.1. Užtikrinta, kad vaikas pagal savo amžių, brandą ir lytį naudojasi reikalingomis jam asmens higienos patalpomis, kurios aprūpintos būtinomis higienos priemonėmis. Vaikas žino savo daiktų vietą asmens higienos patalpose (atskira kabykla rankšluosčiui, vieta muilui, dantų šepetėliui ir pan.). Asmeninės higienos patalpos turi vidinius užraktus.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	privatumą garantuojančiomis asmens higienos patalpomis	Socialinės globos namai kiekvienai šeimynos principu apgyvendintai vaikų šeimynai (grupei) užtikrina naudojimąsi atskiromis higienos patalpomis (tualetais ir dušu ar vonia). 16.2. Socialinės globos namų vonių (dušų), tualetų plotai bei jų įrengimas ir aprūpinimas higienos reikmenimis atitinka sveikatos apsaugos ministro nustatytus higienos normų reikalavimus. 16.3. Vaikas pagal savo amžių ir brandą turi galimybę specialiai tam skirtose patalpose išsiskalbti ir išsidžiovinti savo drabužius, atlikti kitus buities darbus (lyginti savo drabužius, juos taisyti ir kita)
VI sritis. Personalas		
17.	Vaikams socialinę globą teikiančio personalo skaičius ir struktūra yra suformuota atsižvelgiant į vaikų skaičių, jų negalia, socialinę riziką	17.1. Personalų skaičiaus ir globojamų vaikų skaičiaus santykis garantuoja tinkamą socialinės globos namų veiklos organizavimą. Socialinės globos namų personalas suformuotas pagal socialinės globos namų valdymo schemą, parodančią atskirų struktūrinių padalinių vietą ir jų tarpusavio ryšius, personalo pareigybių aprašymai apibūdina konkrečias kiekvieno socialinės globos namų darbuotojo funkcijas. 17.2. ISGP yra įgyvendinamas užtikrinant tinkamą personalo skaičių pagal teisės aktų reikalavimus atskiroms paslaugų gavėjų grupėms. Socialinę globą užtikrinančio personalo pareigybių skaičius yra ne mažesnis, nei reglamentuoja socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtinti Socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvai. 17.3. Vaikui su sunkia negalia ar vaikui su negalia, kuris kartu yra ir socialinės rizikos vaikas ar likęs be tėvų globos vaikas, yra užtikrintas didesnis personalo, teikiančio paslaugas, skaičius. 17.4. Užtikrinta, kad socialinės globos namuose vaikui visą parą bus teikiama kokybiška socialinė globa, numatant teisės aktų reglamentuotą personalo ir globojamų vaikų skaičiaus santykį dieną ir naktį. Nakties metu kiekvienoje šeimynoje (grupėje) yra bent po vieną darbuotoją (derinant šių darbuotojų darbo laiką pagal slankųjį grafiką dienos ir nakties metu)
18.	Vaiko poreikių tenkinimą užtikrina kvalifikuota specialistų komanda, kurioje dirba tinkamas asmenines savybes dirbti su vaikais turintis personalas	18.1. Socialinės globos namų vadovo tinkamumas eiti pareigas vertinamas teisės aktų nustatyta tvarka, jis turi aukštąjį išsilavinimą (nuo 2015 metų) ir pedagogikos, psichologijos, slaugos bei socialinio darbo žinių. 18.2. Socialinės globos namuose dirba personalas, turintis teisės aktuose nustatytą reikiamą profesinį išsilavinimą, išklauses mokymus, teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs licencijas, atestacijos pažymėjimus. 18.3. Vaikui ir tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrinta, kad personalas savo darbe vadovaujasi žmogiškosios etikos normomis ir atitinkamų profesijų etikos kodeksais. Vaikas yra patenkintas ir gerai atsiliepia apie darbuotojų žmogiškąsias savybes. 18.4. Socialinės globos namuose yra socialinės globos namų administracijos patvirtintas Savanorių priėmimo į socialinės globos namus tvarkos aprašas bei teisės aktų nustatyta tvarka kiti savanoriško darbo atlikimą reglamentuojantys dokumentai (jei įstaigoje dirba savanoriai). Vaikui ir tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrinta, kad savanorių teikiamos paslaugos yra kokybiškos. Savanorių veikla yra kolegiškai prižiūrima socialinės globos namų specialistų ir tai yra užfiksuota socialinės globos namų dokumentuose. 18.5. Vaikui ir tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrinta, kad, priimdama darbuotojus ar telkdama į pagalbą savanorius, socialinės globos namų administracija įsitikina jų tinkamumu dirbti su vaikais (pvz., darbuotojams keliami reikalavimai

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		yra apibrėžti socialinės globos namuose patvirtintose darbuotojų elgesio taisyklėse ar elgesio kodekse). Socialinės globos namuose yra raštiški savanorių įsipareigojimai dėl tinkamo elgesio su vaikais ir duomenų apie vaikus konfidencialumo laikymosi. 18.6. Vaiko problemoms kompleksiskai spręsti socialinės globos namuose užtikrintas komandinis personalo darbas. Vaikas ir tėvai (globėjas, rūpintojas) žino, kad socialinės globos namai bendradarbiauja su VTAS, švietimo, sveikatos priežiūros, teisėsaugos, įdarbinimo ir kitomis institucijomis. Socialinės globos namuose su vaikais dirbantys darbuotojai turi žinių apie komandinio darbo organizavimą ir nuolat jas gilina, gali apibūdinti įstaigoje taikomus komandinio darbo principus, taip pat tarpinstitucinio bendradarbiavimo principus, naudojamus priimant sprendimus, susijusius su vaiko geriausio intereso tenkinimu. 18.7. Vaikui ir tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrinti profesionalūs personalo veiksmai, taip pat užtikrinta, kad tais atvejais, kai vaiko veiksmai kelia pavojų jam pačiam ir kitiems, jo saugumo interesais naudojamos priemonės nepažeidžia vaiko teisių ir jo teisėtų interesų. Personalui sudarytos galimybės įgyti ir gilinti psichologines žinias, kaip elgtis su vaiku nelaimingų įvykių, krizių bei panašiais atvejais ir po jų. 18.8. Personalas ir vaiko, tėvų (globėjo, rūpintojo) santykiai grindžiami abipusės pagarbos, tarpusavio supratimo ir susitarimo principais. Vaiko ir personalo tarpusavio bendravimas rodo pagarbą ir šiltus santykius. 18.9. Socialinės globos namai garantuoja, kad personalas užtikrins informacijos apie vaiką, jo tėvus, globėją (rūpintoją) ar artimuosius giminaičius konfidencialumą. 18.10. Socialinės globos namų administracija užtikrina priemonių, susijusių su saugiu ir sveiku darbo sąlygų personalui sudarymu, taikymą ir tai yra užfiksuota socialinės globos namų dokumentuose
VII sritis. Valdymas ir administravimas		
19.	Socialinės globos namai turi visus reikalingus ir teisės aktų nustatytus dokumentus	19.1. Socialinės globos namai yra įregistruoti Juridinių asmenų registre ir turi visus įstaigos steigimą ir veiklą reglamentuojančius dokumentus: - visuomenės sveikatos centro išduotą leidimą-higienos pasą; - įstaigos veiklos nuostatus (įstatus); - metinį įstaigos veiklos planą; - teikiamų paslaugų sąrašą, patvirtintą paslaugos kainą (-as); - patvirtintą įstaigos etatų sąrašą; - vidaus tvarkos taisyklės darbuotojams (apibrėžiančias darbuotojų teises ir pareigas); - vidaus tvarkos taisyklės socialinės globos namuose gyvenantiems vaikams (gyvenimo ir elgesio normos, teisės, pareigos ir pan.); - personalo pareigybių aprašus; - darbuotojų atestacijos ir kvalifikacijos tobulinimo planus; - vaikų asmeninių pinigų ir turto apskaitos tvarkos aprašą; - maisto reikmėms reikalingų lėšų ar natūrinių maisto produktų, vaikui laikinai išvykstant, skyrimo tvarkos aprašą;

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		- vaikų bylas; - ISGP (gali būti byloje arba atskira bylos dalis) ir kitus su vaiko socialinės globos skyrimu, teikimu ir globos (rūpybos) nustatymu susijusius dokumentus (ar jų kopijas); - skundų ir prašymų registracijos žurnalą; - neigiamo pobūdžio įvykių ir jų pasekmių vaikui registracijos žurnalą; - socialinės globos namų administracijos patvirtintus savanoriško darbo funkcijų atlikimą reglamentuojančius dokumentus; - socialinės globos namų tarybos nuostatus; - kišenpinigių vaikams mokėjimo tvarkos aprašą; - licenciją teikti socialinę globą (nuo 2015 m.) ir kitas teisės aktų nustatytas licencijas bei leidimus; - slaugos, reabilitacijos paslaugų (kineziterapijos, masažo ir pan.) licencijas, jei vaikams ir kūdikiams yra teikiamos šios paslaugos; - kitus reikalingus dokumentus. 19.2. Vaikui ir tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrintas tvarkingas su vaiku susijusios informacijos ir dokumentų kaupimas vaiko byloje bei joje esančios informacijos konfidencialumas. Socialinės globos namuose tiesiogiai su vaikais dirbantys darbuotojai informacijos konfidencialumo užtikrinimą yra patvirtinę raštiškais pasižadėjimais. 19.3. Vaiko byloje esanti informacija laikoma saugiai, bylos dokumentuose esantys įrašai yra profesionalūs, diskretiški, nepažeidžia vaiko teisių. 19.4. Vaikų bylos ir kiti su socialinės globos namų veikla susiję dokumentai yra saugomi teisės aktų nustatyta tvarka
20.	Socialinės globos namuose palaikoma ir skatinama personalo nuolatinio profesinio tobulėjimo ir paslaugų kokybės siekimo aplinka	20.1. Personalui sudaryta profesinį tobulėjimą motyvuojanti aplinka ir galimybės tobulinti profesinę kvalifikaciją. Vaikui, jo tėvams, globėjui (rūpintojui) užtikrinta, kad vaikui paslaugas teikiantis personalas nuolat tobulina savo kvalifikaciją bei įgyja naujų žinių, reikalingų darbe. Socialinės globos namuose yra sudaromi darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo planai. 20.2. Personalas nuolat tobulina savo kvalifikaciją, dalyvaudamas darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programose, įgyja naujų žinių, reikalingų darbe. Socialinį darbą dirbantiesiems, sveikatos priežiūros specialistams, kitiems specialistams sudaryta galimybė tobulinti savo kvalifikaciją pagal teisės aktuose įteisintus kvalifikacijos tobulinimo reikalavimus. Socialinės globos namai socialinių darbuotojų padėjėjams, neturintiems socialinio darbo ar jam prilyginto išsilavinimo, prieš pradėdami dirbti, užtikrina galimybę dalyvauti įžanginiuose mokymuose. 20.3. Personalui periodiškai suteikiamos žinios saugos ir sveikatos darbe klausimais. Socialinės globos namai yra sudarę sveikas ir saugias darbo sąlygas bei aprūpinę personalą būtiniausiomis priemonėmis, reikalingomis paslaugoms teikti vaikams, turintiems specialiųjų poreikių. 20.4. Socialinės globos namai sudaro galimybę socialinės globos namuose socialinę globą teikiantiems darbuotojams įgyti naujų ir gilinti turimas žinias, kaip dirbti su vaiku (šeima) kriziniais atvejais – kai vaikas susiduria su prievarta, agresija, smurtu ir pan.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		20.5. Skatinamos socialinės globos namuose socialinę globą teikiančių darbuotojų iniciatyvos tobulinti komandinį darbą, ieškant efektyvių pagalbos būdų ir formų vaiko problemoms spręsti. 20.6. Vaikui teikiamų paslaugų kokybę garantuoja personalui teikiama reguliari ir kokybiška socialinės globos namuose dirbančių kolegų, kitų specialistų pagalba. Socialinės globos namuose yra numatyta su vaikais dirbančių darbuotojų supervizijos vykdymo tvarka, taip pat paskirti asmenys, atsakingi už profesinės pagalbos kolegoms organizavimą. 20.7. Vaiko tėvams (globėjui, rūpintojui) socialinės globos namuose užtikrinta socialinės globos kokybė ir socialinės globos normų laikymasis, socialinės globos namams nuolat teisės aktų nustatyta tvarka atliekant socialinės globos atitikties socialinės globos normoms įšivertinimą. Socialinės globos namai turi pasirengę savo veiklos ir socialinės globos atitikties socialinės globos normoms įšivertinimo taisykles, tvarką, klausimynus. 20.8. Vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas), artimieji giminaičiai turi galimybę susipažinti su socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo išvadomis ir rekomendacijomis, kurias pateikia Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Departamentas). Socialinės globos namuose yra paskirtas asmuo, atsakingas už vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo), kitų suinteresuotų asmenų supažindinimą su socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo (įšivertinimo) išvadomis. 20.9. Socialinės globos namuose nagrinėjami socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo (įšivertinimo) rezultatai ir vadovaujantis jais nustatomi socialinės globos namų veiklos tobulinimo prioritetai bei sudaromi atitinkamos srities veiklos pagerinimo konkrečių priemonių planai (numatant konkrečius terminus ir vykdytojus). 20.10. Socialinės globos namuose sudaryti personalo reguliariai organizuojamų pasitarimų, seminarų ir kitų užsiėmimų planai bei grafikai
21.	Vyrauja geranoriška ir konstruktyvi reakcija į skundus ir pageidavimus	21.1. Vaikui pagal jo amžių ir brandą, jo tėvams (globėjui, rūpintojui), artimiesiems giminaičiams ir socialinės globos namų personalui sudarytos sąlygos kreiptis į socialinės globos namų administraciją dėl iškilusių problemų ir jie sulaukia supratimo bei palaikančios konstruktyvios reakcijos jas spręsdami. 21.2. Vaikui pagal jo amžių ir brandą, jo tėvams (globėjui, rūpintojui), artimiesiems giminaičiams užtikrinta operatyvi, geranoriška socialinės globos namų darbuotojų reakcija į jų skundus ir suteikiama pagalba, sprendžiant juose keliamus klausimus. Socialinės globos namuose yra užfiksuoti vaikų, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) pasiūlymai, skundai ir pagal socialinės globos namuose numatytą procedūrą bei teisės aktų nustatytą tvarką laiku jiems pateikti atsakymai. 21.3. Socialinės globos namuose sudarytos sąlygos veikti socialinės globos namų tarybai, galinčiai teikti pasiūlymus administracijai dėl socialinės globos namų veiklos. Socialinės globos namų tarybą sudaro nuomonę sugebantys išreikšti vaikai, personalo atstovai, vaikų tėvai (globėjai, rūpintojai) ar artimieji giminaičiai, kitų institucijų, bendruomenės, kurioje yra socialinės globos namai, atstovai ir pan. Taryba turi savo veiklos nuostatus. Socialinės globos namų tarybos nariai teikia pasiūlymus socialinės globos namų administracijai ir laiku gauna atsakymus bei informaciją apie šių pasiūlymų įgyvendinimą, ir tai yra užfiksuota socialinės globos namų dokumentuose. 21.4. Vaikui pagal jo amžių ir brandą bei tėvams (globėjui, rūpintojui) garantuota, kad socialinės globos namų valdymas

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		ir administravimas yra nuolat tobulinamas, reguliariai apsvarstant socialinės globos namams aktualių teisės aktų pasikeitimus, naujus gerosios praktikos pavyzdžius
22.	Socialinės globos namų veikla grindžiama skaidrumo, atskaitomybės, viešumo principais	22.1. Socialinės globos namai rengia ir reguliariai atnaušina informacinį biuletinį (internetinį puslapį), kuriame pateikiama informacija apie socialinės globos namus, teikiamas paslaugas, personalą ir kita. 22.2. Socialinės globos namų veikla organizuojama vadovaujantis socialinės globos namų metiniais veiklos planais, rengiamais įtraukiant socialinės globos namuose gyvenančius vaikus, jų tėvus (globėjus, rūpintojus), VTAS atstovus, savivaldybės socialinius darbuotojus ir bendruomenę. Metiniuose planuose atsispindi praėjusiais metais vertinant (įsivertinant) socialinės globos atitiktį socialinės globos normoms nustatytiems trūkumams šalinti suplanuotos priemonės. 22.3. Siekdami teikti efektyvias ir kokybiškas paslaugas, socialinės globos namai bendradarbiauja su Departamentu bei kitomis kontrolės institucijomis. Socialinės globos namų personalas yra susipažinęs su Departamento pateiktomis išvadomis dėl socialinės globos atitikties socialinės globos normoms ir gali apibūdinti socialinės globos namų stiprybes bei silpnybes. 22.4. Grupinio gyvenimo namų, socialinės globos namų vaikams ir jaunimui su negalia administracija ir socialinę globą teikiantys darbuotojai palaiko nuolatinį ryšį su savivaldybėmis, kurių sprendimu vaikams su negalia buvo pradėta teikti socialinė globa bei su socialinių paslaugų įstaigomis. Socialinės globos namai informuoja savivaldybes apie asmenis, kurie dėl jų savarankiškumo kitimo gali tapti potencialiais bendruomeninių paslaugų gavėjais ateityje. 22.5. Socialinės globos namai užtikrina metinių ataskaitų ir kitos informacijos pateikimą steigėjui bei kitoms institucijoms teisės aktų nustatyta tvarka. 22.6. Socialinės globos namai teisės aktų nustatyta tvarka laiku teikia informaciją apie savo veiklą Lietuvos statistikos departamentui

**LIKUSIŲ BE TĖVŲ GLOBOS VAIKŲ, SOCIALINĖS RIZIKOS VAIKŲ ILGALAIKĖS (TRUMPALAIKĖS) SOCIALINĖS GLOBOS
NORMOS, TAIKOMOS ŠEIMYNOMS**

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
I sritis. Paslaugų paskyrimas, planavimas ir vaiko apgyvendinimas		
1.	Užtikrinamas likusiam be tėvų globos vaikui, socialinės rizikos vaikui (toliau – vaikas) teikiamos socialinės globos tikslingumas, paremtas išsamiu ir visapusišku vaiko poreikių vertinimu ir vaiko, šeimos ir įvairių institucijų bendradarbiavimu	1.1. Vaikui suteikiama galimybė jam priimtina forma išreikšti nuomonę apie šeimos parinkimą (išskyrus atvejus, kai socialinė globa skubos tvarka teikiama socialinės rizikos vaikui). 1.2. Vaikui užtikrintas pagal galimybes visų šeimos narių tarpusavio sutarimas priimti jį į šeimą ir teikti socialinę globą. 1.3. Likęs be tėvų globos vaikas yra apgyvendinamas šeimoje, kai vaikui nustatyta globa (rūpyba) ir vaiko globėju (rūpintoju) paskirta šeima. Socialinės rizikos vaikas šeimoje apgyvendinamas esant savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyriaus (toliau – VTAS) teikimui ir savivaldybės sprendimui dėl trumpalaikės socialinės globos skyrimo. Skubos atveju paimtas iš namų ar gatvėje rastas vaikas teisės aktų nustatyta tvarka laikinai (iki 3 parų) gali būti apgyvendintas ir be savivaldybės sprendimo. Yra sutartys tarp savivaldybės administracijos ir šeimos dėl socialinės globos teikimo vaikui finansavimo, kitos galimos finansinės ir materialinės paramos šeimai skyrimo. 1.4. Ilgalaikei socialinei globai šeimynose apgyvendinti vaikai, kuriems nustatyta nuolatinė globa. Vaikai, kuriems nustatyta laikinoji globa, arba savivaldybės ir šeimos susitarimu – socialinės rizikos vaikai, apgyvendinti trumpalaikiai socialinei globai. 1.5. Šeimoje globojamiems (rūpinamiems) vaikams, kuriems sukanka 18 metų, sudaryta galimybė gauti socialinę globą, iki jie baigs bendrojo lavinimo, profesinę ar specialiąją mokyklą. Kitų, vyresnių nei 18 metų, asmenų socialinės globos gavimo šeimoje laikotarpis išimtiniais motyvuotais atvejais, suderinus su savivaldybe dėl finansavimo, gali būti pratęstas, bet tik iki, kol asmeniui sukaks 21 metai. 1.6. Vaikui užtikrinta, kad yra įvertinti vaiko sveikatos, vystymosi (ugdymo (-osi), specialieji ir kiti poreikiai, atsižvelgiant į vaiko gebėjimus, gabumus, situaciją vaiko šeimoje, socialinę riziką, ypatumus, susijusius su vaiko amžiumi, branda, etnine kilmė, kalba, religija, lytimi, rasine priklausomybe, ir kita. Vertinant vaiko poreikius, vaikui, gebančiam išreikšti savo nuomonę, suteikta galimybė jam priimtina forma išsakyti savo pageidavimus. Vertinant vaiko poreikius, yra užtikrintas VTAS atstovų, atestuotų socialinių darbuotojų, dirbančių su globėjais (rūpintojais) (toliau – atestuoti socialiniai darbuotojai), savivaldybės administracijos padalinio, atsakingo už socialinių paslaugų organizavimą, socialinių darbuotojų, dirbančių su biologine vaiko šeima (toliau – savivaldybės socialiniai darbuotojai), šeimoje įdarbintų socialinę globą teikiančių darbuotojų (toliau – šeimos darbuotojai) ir šeimos bendradarbiavimas. Visa tai yra užfiksuota vaiko laikinosios ar

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		nuolatinės globos (rūpybos) priežiūros aktuose, kurie saugomi vaiko laikinosios ar nuolatinės globos (rūpybos) byloje (toliau – vaiko globos (rūpybos) byla). 1.7. Vaiko poreikiai VTAS iniciatyva, o esant poreikiui, ir šeimynos iniciatyva, dalyvaujant VTAS atstovams, atestuotiems socialiniams darbuotojams, savivaldybės socialiniams darbuotojams, šeimynos darbuotojams, esant poreikiui – kitiems specialistams (psichologas, sveikatos priežiūros specialistas ir pan.), šeimynai, yra periodiškai, bet ne rečiau kaip 1 kartą per metus, peržiūrimi. Tai yra užfiksuota vaiko globos (rūpybos) byloje. 1.8. Užtikrinta, kad, pasikeitus aplinkybėms, dėl kurių vaikas gali būti grąžintas į biologinę šeimą, ar pablogėjus vaiko sveikatai, ištikus psichologinei, emocinei krizei ar pan., dėl ko šeimyna nebegali užtikrinti vaikui būtinų paslaugų ir (ar) vykdyti globėjo (rūpintojo) pareigų, iš karto po šių aplinkybių atsiradimo šeimyna kreipiasi į VTAS su prašymu inicijuoti globos (rūpybos) peržiūrą. 1.9. Vaikui užtikrinta, kad VTAS atstovai, atestuoti socialiniai darbuotojai, savivaldybės socialiniai darbuotojai nuolat bendradarbiaus su juo, jo biologine šeima (kai vaikui nustatyta laikinoji globa), su šeimynos darbuotojais ir šeimyna: VTAS atstovai ne rečiau kaip kartą per ketvirtį aplanko šeimyną ir vertina, kaip šeimyna rūpinasi, auklėja, užtikrina globojamų (rūpinamų) vaikų teisių ir įstatymais ginamų vaiko interesų įgyvendinimą ir apsaugą. Atestuoti socialiniai darbuotojai teikia šeimynai metodinę pagalbą, padeda spręsti iškilusias problemas, kartu su savivaldybės socialiniais darbuotojais teikia vaiko biologinei šeimai socialinę priežiūrą ir palaiko vaiko ryšį su šia šeima, esant poreikiui, konsultuoja, tarpininkauja. Šeimynos dalyviai ir, pagal galimybes, vaikas, išreikšdamas savo nuomonę, gali tai patvirtinti. 1.10. Vaikui, gebančiam išreikšti savo nuomonę, sudarytos galimybės asmeniškai bendrauti su VTAS atstovais, atestuotais socialiniais darbuotojais, savivaldybės socialiniais darbuotojais bei kitais specialistais, kurie, esant poreikiui, dalyvauja sudarant ar peržiūrint vaiko laikinos globos (rūpybos) planą arba prižiūrint vaiko globą (rūpybą) (kai vaiko laikinos globos (rūpybos) planas nesudaromas). Vaikas, gebantis išreikšti nuomonę, neneigia to ir gali patvirtinti, kad tokia galimybe jam nedraudžiama naudotis
II sritis. Vaiko gerovės kūrimas		
2.	Vaikui užtikrinama aplinka, pagrįsta abipusiu pasitikėjimu, pagarba ir meile	2.1. Vaikui šeimynoje sukurta stabili teigiama emocinė aplinka, kurioje jis jaučiasi pripažintas, mylimas, reikalingas, svarbus ir saugus. Vaikui užtikrinta, kad šeimynos ir vaiko santykiai grindžiami geranoriškumo, tarpusavio supratimo, pasitikėjimo, susitarimo bei abipusės pagarbos principais. 2.2. Palaikoma vaiko iniciatyva, noras aptarti iškilusias problemas su šeimynos dalyviais ir su atestuotais socialiniais darbuotojais, savivaldybės socialiniais darbuotojais ar su šeimynos darbuotojais, nuolat užtikrinamas vaiko žinojimas, kad jis bus suprastas ir neatstumtas. Vaikas, gebantis išreikšti savo nuomonę, gali tai patvirtinti. Šeimynos dalyviai ir šeimynos darbuotojai gali apibūdinti vaiko problemas ir neturi jokio neigiamo nusiteikimo prieš vaiką
3.	Vaikas yra apsaugotas nuo smurto, prievartos,	3.1. Vaikas šeimynoje yra apsaugotas nuo smurto ir išnaudojimo, fizinio bausmių, prieš jį nenaudojama emocinė ar psichologinė prievarta. Šeimynos dalyviai ir šeimynos darbuotojai sugeba vaikui padėti nelaimingų

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	išnaudojimo, įžeidinėjimų	įvykių, krizių bei panašiais atvejais ir po jų. Esant poreikiui, šeimyna bendradarbiauja su psichologais, sveikatos priežiūros specialistais, socialiniais pedagogais, specialiaisiais pedagogais ir kitais specialistais. 3.2. Vaikas šeimynoje nėra diskriminuojamas dėl savo rasės, religijos, kilmės, sveikatos būklės, socialinės padėties, lyties, asmeninių savybių, sugebėjimų ar kita. Šeimynos dalyviai ir šeimynos darbuotojai nuolat gilina žinias vaikų teisių apsaugos klausimais. 3.3. Vaikas turi teisę praktikuoti pageidaujamą religiją pagal savo, tėvų (globėjo, rūpintojo) įsitikinimus, jei tai neprieštarauja vaiko interesams. Šeimyna tam sudaro sąlygas. 3.4. Vaikui formuojami saugaus elgesio įgūdžiai ir teikiamos žinios, padedančios suprasti, koks elgesys ir įpročiai yra nepriimtini įvairiose situacijose, siekiant išvengti neigiamų pasekmių ir apsaugoti nuo galinčių jam daryti žalą kontaktų
4.	Vaikui sukuriamas ir palaikoma vaiko vystymąsi užtikrinanti sveika aplinka	4.1. Vaikas gauna jo fiziologinius poreikius ir sveikatos būklę atitinkantį maitinimą, įvertinus jo individualius poreikius, būtinumą gauti dietinį maitinimą ir, esant galimybėms, atsižvelgiant į vaiko pageidavimus. 4.2. Vaiko maitinimas organizuojamas šeimyniniu principu, užtikrinant vaiko amžiui, sveikatos būklei reikalingus maistinių medžiagų kiekius ir energetines vertes. 4.3. Vaikas aprūpintas apranga, atsižvelgiant į vaiko amžių, lytį, metų laiką ir pagal galimybes į vaiko estetinį skonį ir pageidavimus. Šeimynos dalyviai sugeba apibūdinti vaiko ateities svajones, norus, pageidavimus (kokia profesija vaikui patiktų, ką norėtų studijuoti ir pan.) bei vaiko kasdieninius pomėgius (mėgstamą maistą, aprangos stilių, laisvalaikio pomėgius ir pan.). 4.4. Vaikui garantuojamas pirmosios medicinos pagalbos suteikimas. Šeimynoje yra būtinos pirmosios pagalbos rinkinys bei būtinų, galimų įsigyti be gydytojo recepto, vaistų rinkinys. Šeimynoje užtikrinamas saugus, vaikams laisvai neprieinamas vaistų laikymas. 4.5. Vaikui užtikrintas sveikatos priežiūros paslaugų, tarp jų ir psichikos sveikatos paslaugų, prieinamumas ir nuolatinis jo sveikatos būklės stebėjimas pirminės sveikatos priežiūros įstaigoje. Vaikas yra registruotas pirminės sveikatos priežiūros įstaigoje. 4.6. Vaikui su negalia, esant poreikiui, organizuojamos priemonės, užtikrinančios vaiko specialiųjų poreikių tenkinimą. 4.7. Vaikas pagal poreikį yra aprūpintas būtinomis kompensacinės, protezinės ir ortopedinės technikos priemonėmis (dantų sukandimo korekcijos, regos, klausos koregavimo ir kita)
III sritis. Vaiko vystymosi poreikių užtikrinimas		
5.	Vaikui sukuriamas palanki ugdymosi aplinka	5.1. Bendras vaikų šeimynoje skaičius – nuo 6 iki 12 vaikų, įskaitant kartu gyvenančius savus šeimynos nepilnamečius vaikus (įvaikius). Vaikų skaičius gali būti didesnis tais atvejais, kai neišskiriami broliai ir seserys, arba mažesnis, jei bent 1 vaikas yra su negalia. Šeimynoje negali būti daugiau kaip 3 vaikai, turintys negalią. 5.2. Šeimyna rūpinasi, kad vaikui nuo gimimo iki 6 metų būtų organizuotas ikimokyklinis ugdymas bei vaikui

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		nuo 6 iki 7 metų – priešmokyklinis ugdymas. 5.3. Mokyklinio amžiaus vaikas mokosi pagal jo poreikius atitinkančias ugdymo programas bendrojo lavinimo ar profesinėje, o atskirais atvejais specialiojoje mokykloje. 5.4. Šeimynoje kreipiamas dėmesys į vaiko galimybių ir gebėjimų mokytis bei ugdytis įvertinimą. Šeimynos dalyviai pažįsta ikimokyklinio, priešmokyklinio bei mokyklinio amžiaus vaikų pedagogus ir nuolat palaiko su jais ryšį, lankosi tėvų susirinkimuose, gali apibūdinti, kaip vaikui sekasi mokytis, užtikrina pagalbą vaikui ruošiant pamokas. 5.5. Vaikui sukurta aplinka, skatinanti turiningai leisti laisvalaikį, ugdyti savo gabumus, pagal galimybes lankyti būrelius, sporto, muzikos ir kitas neformaliojo vaikų švietimo mokyklas, dalyvauti bendruomenės gyvenime, nuolat stebint vaiko gebėjimus ir individualiai atsižvelgiant į jo elgesį, emocijas, savybes bei vertinant jo poreikius. Užtikrinta, kad ypatingi vaiko gebėjimai ir gabumai yra pastebimi ir sudarytos sąlygos realizuoti šiuos gebėjimus bei gabumus. Vaikas pagal savo gebėjimus sugeba papasakoti apie gyvenimą šeimynoje, laisvalaikio praleidimą ir pan. 5.6. Vaikui pagal poreikius sudarytos galimybės žaisti, skaityti knygas, sportuoti. Sudarytos sąlygos saugiai naudotis informacinėmis technologijomis bei kitomis vaiko ugdymuisi reikalingomis priemonėmis, atitinkančiomis vaiko brandą, įgūdžius ir interesus. Vaikas turi žaislų, kurie nekenksmingi sveikatai, atitinka jo amžių ir brandą. 5.7. Vaikui sudarytos sąlygos pagal jo brandą ir amžių bendrauti su kitais vaikais (kviečiant į svečius draugus, pačiam vaikui eiti pas kitus draugus ir pan.). Vaiko gebėjimai bendrauti yra nuolat ugdomi. Šeimynos dalyviai žino ir gali įvardinti vaiko draugus. 5.8. Šeimyna bendradarbiauja su mokykla, kurioje mokosi šeimynos vaikai, vietos bendruomene, esant galimybei, kartu su vaikais dalyvauja visuomeninėje bendruomenės veikloje
6.	Vaikui padedama įgyti savarankiško gyvenimo įgūdžių	6.1. Vaikui padedama suvokti saviraiškos, atstovavimo ir dalyvavimo principus, atsižvelgiant į jo individualius poreikius ir interesus. Vaikas, atsižvelgiant į vaiko amžių ir brandą, dalyvauja priimančiam aktualius jam šeimynoje sprendimus, turi galimybę teikti siūlymus šeimynai dėl jos veiklos. 6.2. Ugdoma vaiko pagarba savo šeimai, artimiesiems giminiams. Neatsižvelgiant į vaiko tėvų ar artimųjų giminių socialinę padėtį, apie juos šeimynoje kalbama pagarbiai, jų atžvilgiu neturint neigiamų nuostatų. Savivaldybės socialinis darbuotojas padeda palaikyti ir stiprinti ryšius su biologine vaiko šeima, siekdamas sudaryti sąlygas grįžti į šeimą, jei tai neprieštarauja vaiko interesams. 6.3. Ugdomas ir formuojamas vaiko pareigų ir atsakomybės supratimas, skiepijamas atsakomybės už padarytus veiksmus jausmas. Vaikas pagal savo amžių ir brandą sugeba apibūdinti savo pareigas ir atsakomybę įvairiose kasdieninio gyvenimo srityse. 6.4. Ugdomi vaiko, atsižvelgiant į jo amžių, brandą, išsivystymą ir sveikatos būklę bei savarankiškumą, savitvarkos gebėjimai (maisto gaminimosi savo reikmėms, gyvenamojo kambario tvarkymosi, drabužių

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		skalbimo, lyginimo, taisymo ir kiti). Vaikui sudarytos sąlygos įgyti namų ūkio, biudžeto tvarkymo, pirkimo ir kitų kasdieniame gyvenime būtinų įgūdžių, padedančių užtikrinti jo savarankiškumą ateityje, bei tuos įgūdžius taikyti kasdieninio gyvenimo veikloje. Vaikas su negalia yra aprūpintas priemonėmis, padedančiomis lavinti ir palaikyti vaiko dėl sveikatos būklės prarastus ar neįgytus socialinius įgūdžius. 6.5. Šeimyna užtikrina vaikui kišenpinigių smulkiosioms išlaidoms skyrimą. Kišenpinigių dydis šeimynoje gali būti diferencijuotas, atsižvelgiant į vaiko amžių ir brandą. Kišenpinigiai skiriami vaikams ne vėliau nei nuo 7 metų. Vaikui, gebančiam išreikšti savo nuomonę, kišenpinigiai skiriami vaiko ir šeimynos dalyvio (-ių) susitarimu. Vaikas pagal savo amžių ir brandą sugeba apibūdinti kišenpinigių tikslą ir jų gavimo procedūrą bei panaudojimą. 6.6. Ugdomi vaiko higienos įgūdžiai, užtikrintas vaiko estetiškas lavinimas, mokoma etiketo. Vaikas pagal savo amžių, lytį, brandą turi žinių šiais klausimais. Vaiko apranga, jo gyvenamojoje erdvėje sukurta aplinka parodo, kad vaikas pagal savo amžių ir brandą turi reikiamus higienos bei estetinius įgūdžius. 6.7. Vaikas pagal savo amžių ir brandą turi žinių šeimos planavimo, lytinio gyvenimo, tėvystės (motinystės) įgūdžių klausimais
IV sritis. Aplinka ir būstas		
7.	Vaikas gyvena jo poreikius atitinkančiuose ir saugumą užtikrinančiuose namuose	7.1. Šeimynos gyvenamoji vieta pagal galimybes yra patogioje susisiekimui vietoje, nesunkiai pasiekama visuomeniniu transportu. Šeimynos dalyviai suteikia vaikui būtinas pavėžėjimo paslaugas, taip užtikrindami vaiko galimybes aktyviai dalyvauti bendruomenės gyvenime bei vaiko socialinę integraciją. 7.2. Šeimynos gyvenamojoje teritorijoje sudarytos tinkamos ir saugios sąlygos vaikams žaisti. 7.3. Vaikų poilsiui ir žaidimams naudojami įrenginiai yra saugūs. Namo, kuriame įsikūrusi šeimyna, teritorijoje esantys įrenginiai yra patikimai pritvirtinti, išdėstyti saugiu atstumu. 7.4. Šeimynos gyvenamosios patalpos turi būti gyvenamosios paskirties pastate, įrengtos taip, kad vaikui užtikrintų tinkamas ir saugias gyvenimo sąlygas. 7.5. Vaikui užtikrintas šiltas, švarus, tinkamai apstatytas ir įrengtas, jeigu būtina, pritaikytas pagal vaiko su negalia specialiuosius poreikius gyvenamasis būstas, užtikrinantis sąlygas vaikui gyventi, ugdytis, leisti laisvalaikį ir bendrauti su bendraamžiais, draugais ar savo biologinės šeimos nariais. 7.6. Šeimynoje yra šios patalpos: patalpa su drabužine, bendrasis kambarys (kuriame gali būti valgoma, žaidžiama, bendraujama), miegamieji – vaikų veiklos kambariai, vonios (dušo) ir tualetų patalpos, skalbimo, džiovinimo ir lyginimo patalpa (patalpos) arba tam skirtos vietos, virtuvė. 7.7. Kiekvienam šeimynoje gyvenančiam asmeniui (įskaitant ir šeimynos dalyvius) turi tekti ne mažiau kaip 10 kv. m naudingojo patalpų, kuriose įsikūrusi šeimyna, ploto. Kai šeimynoje gyvena broliai ar seserys, kiekvienam šeimynoje gyvenančiam asmeniui gali tekti ne mažiau kaip 9 kv. m naudingojo šeimynos patalpų ploto. 7.8. Miegamajame kambaryje įrengta ne daugiau kaip 4 vietos, išskyrus atvejus, kai apgyvendinami broliai,

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		seserys ar kūdikiai (iki 3 metų). Viename miegamajame kambaryje vaikų skaičių nustato šeimos dalyvis (-iai), atsižvelgdamas (-i) į vaikų interesus ir poreikius. 7.9. Vyresni kaip 7 metų skirtingų lyčių vaikai miega atskiruose kambariuose. Apgyvendinus šeimoje kūdikį (iki 3 metų), atskiroje patalpoje turi būti sudarytos kūdikio sveikatai ir vystymuisi tinkamos sąlygos bei naudojamos tinkamos priemonės. 7.10. Vaikui gyvenamojoje aplinkoje sudaromos sąlygos tinkamai fizinei, protinei, dvasinei, dorovinei bei socialinei raidai. Mokyklinio amžiaus vaikai turi tinkamai apšviestą pamokų ruošimo ar skaitymo vietą, vaikui skiriamas stalas ir kėdė atitinka vaiko ūgį. 7.11. Vaikas aprūpintas reikalingais tinkamos ir saugios fizinės būklės baldais. Vaikui yra skirta atskira kieto pagrindo, atitinkanti vaiko ūgį ir sveikatos būklę lova. 7.12. Vaikui numatyta vieta (atskiri baldai ar atskiros lentynos) asmeniniams daiktams, drabužiams, mokymo priemonėms bei avalynei laikyti. 7.13. Užtikrinta, kad šeimoje higienos patalpos yra aprūpintos būtinomis higienos priemonėmis. Vaikas žino savo daiktams skirtą vietą asmens higienos patalpose (atskira kabykla rankšluosčiui, vieta muilui, dantų šepetėliui ir pan.). 7.14. Vaikams, sergantiems užkrečiamomis ar virusinėmis ligomis, šeima užtikrina vaikų sveikatos poreikius atitinkančias sąlygas ir saugią aplinką kitiems šeimynoje glojamiems vaikams
V sritis. Šeimos kvalifikacija		
8.	Vaikui užtikrinama, kad socialinę globą jam teikia kvalifikuoti ir tinkamų asmeninių savybių turintys asmenys	8.1. Vaikas apgyvendintas ir gauna socialinę globą šeimoje, kuri yra gavusi VTAS išvadą dėl šeimos tinkamumo vykdyti vaiko globą (rūpybą). Šeimos darbuotojai turi patikrintas moralines vertybes bei kitas asmenines savybes, reikalingas darbui su vaikais. 8.2. Šeimos dalyviai ir šeimos darbuotojai yra pasitikrinę sveikatą teisės aktų nustatyta tvarka. 8.3. Vaikui užtikrinta, kad šeimos darbuotojai turi reikiamą išsilavinimą ir pagal galimybes nuolat (bet ne mažiau kaip kartą per metus) kelia savo kvalifikaciją, dalyvauja kvalifikacijos tobulinimo programose ir gali pateikti tai liudijančius pažymėjimus. 8.4. Vaikui užtikrinama, kad šeimynai nuolat teikiama reikalinga VTAS darbuotojų, savivaldybės socialinių darbuotojų ir, esant poreikiui, kitų specialistų (psichologų, sveikatos priežiūros specialistų) pagalba, padedanti šeimynos dalyviams tinkamai atlikti pareigas. Šeima, teikdama socialinę globą, bendradarbiauja su VTAS, savivaldybės socialiniais darbuotojais, šeimos dalyviai naudojasi metodine pagalba, kurią teikia atestuoti socialiniai darbuotojai ir Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Departamentas). 8.5. Šeimos dalyviai sugeba pateikti motyvuotus paaiškinimus dėl įdarbintų šeimos darbuotojų šeimoje reikalingumo arba darbuotojų nereikalingumo, kai šeimoje jie nėra įdarbinti
VI sritis. Administravimas		

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
9.	Šeimyna atitinka teisės aktų reikalavimus ir turi visą reikalingą ir nepriekaištingai tvarkomą teisės aktų nustatytą dokumentaciją	9.1. Šeimyna atitinka Šeimynų įstatyme bei kituose teisės aktuose nustatytus reikalavimus, yra įregistruota Juridinių asmenų registre ir turi: - šeimynos steigimo dokumentus; - šeimynos įstatus; - su vaiko globa (rūpyba) ir jos priežiūra susijusius dokumentus; - darbo sutartis su šeimynoje įdarbintais profesinių grupių (šeimynos) darbuotojais (jei tokie yra); - sutartis su savivaldybe dėl šeimynos globojamų vaikų socialinės globos finansavimo; - licenciją teikti socialinę globą (nuo 2015 metų); - kitus šeimynos veiklai užtikrinti reikalingus dokumentus. 9.2. Šeimyna teisės aktų nustatyta tvarka teikia informaciją apie savo veiklą savivaldybės, kurioje šeimyna veikia, VTAS, savivaldybės socialinės paramos skyriui ir kitoms savivaldybės ar valstybės institucijoms. 9.3. Šeimyna teisės aktų nustatyta tvarka vykdo globojamo (rūpinamo) vaiko turto administravimą ir turi visus reikalingus su vaiko turto administravimu susijusius dokumentus. 9.4. Šeimynos dalyviai yra susipažinę su Departamento pateiktomis išvadomis dėl teikiamos socialinės globos atitikties socialinės globos normoms šeimynoje, bendradarbiaudami su Departamentu, analizuoja šeimynos veiklos stiprybes bei silpnybes

**SENYVO AMŽIAUS ASMENŲ, SUAUGUSIŲ ASMENŲ SU NEGALIA IR VAIKŲ SU NEGALIA DIENOS SOCIALINĖS GLOBOS
NORMOS, TAIKOMOS DIENOS SOCIALINĖS GLOBOS CENTRAMS IR KITOMS SOCIALINĖS GLOBOS ĮSTAIGOMS,
TEIKIANČIOMS DIENOS (TRUMPALAIKĖ) SOCIALINĘ GLOBĄ SENYVO AMŽIAUS, SUAUGUSIŲ ASMENŲ IR VAIKŲ SU
NEGALIA NAMUOSE**

<i>Eil. Nr.</i>	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
I sritis. Paslaugų paskyrimas ir planavimas		
1.	Senyvo amžiaus asmeniui ir suaugusiam asmeniui su negalia (toliau – asmuo) ar jo globėjui, rūpintojui, taip pat vaikui su negalia (toliau – vaikas) ir jo tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrinama galimybė susipažinti su socialinės globos įstaiga ir jos teikiamomis paslaugomis	1.1. Prieš pradėdant teikti socialinę globą, asmeniui, globėjui, rūpintojui ar asmenį prižiūrintiems šeimos nariams, artimiesiems giminei, vaiko tėvams (globėjui, rūpintojui), esant galimybei, yra sudarytos sąlygos apsilankyti dienos socialinės globos centre ar susipažinti su socialinės globos įstaigos asmens ar vaiko namuose (toliau – socialinės globos įstaigos) teikiamomis socialinės globos paslaugomis. 1.2. Asmeniui, globėjui, rūpintojui, kitiems šeimos nariams ar artimiesiems giminei, vaiko tėvams (globėjui, rūpintojui) yra prieinama informacija apie socialinės globos įstaigos teikiamas paslaugas, personalą ir kita. 1.3. Socialinės globos įstaigoje yra nustatytos ir taikomos informacijos apie dienos socialinės globos centrą ir jo veiklą ar kitą socialinės globos įstaigą, teikiančią dienos (trumpalaikę) socialinę globą asmens ar vaiko namuose, viešinimo priemonės (interneto svetainė ir pan.)
2.	Asmeniui ar jo globėjui, rūpintojui, kitiems šeimos nariams ar artimiesiems giminei ir vaikui, jo tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrinamas socialinės globos tikslumas	2.1. Asmeniui socialinė globa pradėta teikti pagal asmens ar jo globėjo, rūpintojo prašymą, vaikui – pagal vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo) prašymą ir, kai socialines paslaugas organizuoja savivaldybė, savivaldybės sprendimą skirti asmeniui ar vaikui dienos (trumpalaikę) socialinę globą, teisės aktų nustatyta tvarka įvertinus asmens, vaiko socialinės globos poreikį. Jei socialinė globa pradėta teikti ne savivaldybės sprendimu, asmens, vaiko socialinės globos poreikio vertinimą užtikrina socialinės globos įstaiga, dalyvaujant visiems asmens poreikiams vertinti reikalingiems specialistams. Socialinės globos įstaigoje kaupiamoje informacijoje apie asmeniui, vaikui teikiamą socialinę globą yra tai fiksuojantys įrašai ar dokumentai (asmens byloje, asmens „gyvenimo knygoje“, vaiko byloje ar kt.; toliau – asmens byla, vaiko byla). 2.2. Atsižvelgdama į asmeniui, vaikui būtinų konkrečių paslaugų poreikius, socialinės globos įstaiga pagal vykdomas socialinės globos įstaigos socialinės veiklos, užimtumo, šeimos konsultavimo organizavimo, savarankiškų įgūdžių ugdymo bei palaikymo ar kitas programas (kai socialinė globa teikiama dienos socialinės globos centre) įsivertina savo galimybes suteikti asmeniui, vaikui reikalingas paslaugas. Kai socialinės globos įstaiga neturi galimybių suteikti asmeniui, vaikui reikalingų paslaugų, apie tai yra informuotas asmuo, globėjas, rūpintojas, vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas), savivaldybė, priėmusi sprendimą skirti asmeniui, vaikui socialinę

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		globą. 2.3. Senyvo amžiaus asmenų dienos socialinės globos centre yra teikiama dienos socialinė globa senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, kuriems nustatytas visiškas ar dalinis nesavarankiškumas (tarp jų ir asmenims, turintiems sunkią negalią). Dienos socialinės globos centre asmenims su negalia yra teikiama dienos socialinė globa darbingo amžiaus (nuo 18 metų amžiaus) asmenims su negalia, kuriems nustatytas visiškas nesavarankiškumas (tarp jų ir asmenims, turintiems sunkią negalią). Dienos socialinės globos centre socialinė globa gali būti teikiama kartu senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia. 2.4. Dienos socialinė globa vaikams dienos socialinės globos centre bei dienos (trumpalaikė) socialinė globa vaiko namuose teikiama vaikams su negalia, kuriems nustatytas visiškas nesavarankiškumas (tarp jų ir vaikams, turintiems sunkią negalią) ar dalinis nesavarankiškumas. Dienos socialinės globos centre socialinė globa gali būti kartu teikiama vaikui ir suaugusiam asmeniui su negalia. 2.5. Socialinė globa asmens namuose yra teikiama vaikams, senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, darbingo amžiaus asmenims su negalia, kuriems nustatytas visiškas nesavarankiškumas ar dalinis nesavarankiškumas (tarp jų ir asmenims, turintiems sunkią negalią). Teikdamas socialinę globą namuose vaikui, dienos socialinės globos centras, esant poreikiui, tarpininkauja, kad vaikui būtų užtikrintos mokymo, ugdymo paslaugos pagal specialaus ugdymo programas. 2.6. Tais atvejais, kai dienos socialinės globos centras teikia trumpalaikę socialinę globą, socialinė globa turi atitikti ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos normas. 2.7. Į dienos socialinės globos centrus priimami asmenys, vaikai, turintys teisės aktų nustatyta tvarka pasirinkto pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančio gydytojo išduotą medicinos dokumentų išrašą (F027/-a), kuriame nurodyta, kad asmuo, vaikas neserga ūmia infekcine ar kita pavojinga užkrečiama liga ir asmens, vaiko sveikatos būklė yra tinkama jam gauti socialinę globą
3.	Asmeniui ar jo globėjui, rūpintojui, vaiko tėvams (globėjui, rūpintojui) yra garantuojamas sutarties, atitinkančios asmens, vaiko geriausius teisėtus interesus, pasirašymas	3.1. Kiekvienas asmuo, kuriam teikiama socialinė globa, ar jo globėjas, rūpintojas, vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas) ir socialinės globos įstaiga yra pasirašę sutartį, kurioje nustatytos socialinės globos teikimo sąlygos, teikimo laikas, abiejų šalių teisės, pareigos, atsakomybė ir kitos sąlygos. Sutartis sudaryta praėjus ne daugiau kaip 7 kalendorinėms dienoms nuo dienos socialinės globos asmeniui, vaikui teikimo pradžios. Sutarties turinys yra aiškus ir nedviprasmiškas. Su sutartimi pagal galimybes ir esant poreikiui yra raštu susipažinę ir kiti asmenį, vaiką prižiūrintys šeimos nariai ar artimieji giminaičiai. 3.2. Asmuo jam priimtina forma, vaikas pagal turimus gebėjimus ir jo tėvai (globėjas, rūpintojas) iki sutarties pasirašymo yra supažindinti su dienos socialinės globos centro vidaus tvarkos taisyklėmis (kai socialinė globa teikiama dienos socialinės globos centre). Kai socialinė globa teikiama asmens, vaiko namuose, asmuo, vaikas ir jo tėvai (globėjas, rūpintojas) yra supažindinami su socialinės globos teikimą asmens, vaiko namuose reglamentuojančia tvarka. Žymos apie tai užfiksuotos sutartyje ar asmens byloje. 3.3. Asmuo ar jo globėjas, rūpintojas, vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas), prieš pasirašydami sutartį, yra

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		informuoti, kad sutartis gali būti nutraukta asmens ar jo globėjo, rūpintojo, vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo) arba socialinės globos įstaigos iniciatyva. Asmuo ar jo globėjas, rūpintojas, vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas) žino, kad, prieš nutraukiant sutartį socialinės globos įstaigos iniciatyva, jie ir savivaldybė, priėmusi sprendimą skirti asmeniui, vaikui socialinę globą (kai socialinė globa teikiama savivaldybės sprendimu), bus informuoti iš anksto (prieš 3 mėnesius)
4.	Asmeniui, vaikui pagal įvertintus poreikius sudaromas individualus socialinės globos planas (toliau – ISGP)	4.1. Socialinei globai asmeniui, vaikui teikti yra sudarytas ISGP, kuriame pateikta detali informacija apie asmenį (jo šeimą), vaiką (jo tėvus, globėją, rūpintoją), pagal įvertintą asmens, vaiko konkrečių paslaugų poreikį numatyta, kokiomis priemonėmis bus siekiama socialinės globos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo, detalizuojamos paslaugos (socialinės, sveikatos, ugdymo ir kitos), kurios asmeniui, vaikui bus teikiamos ar organizuojamos, numatoma, kurios socialinės globos įstaigos naudojamos socialinės veiklos, užimtumo, pagalbos šeimai organizavimo, savarankiškų įgūdžių ugdymo ar palaikymo ar kitos programos bus taikomos asmeniui, vaikui. 4.2. ISGP senyvo amžiaus asmeniui ir suaugusiam asmeniui su negalia yra parengtas per 1 mėnesį nuo socialinės globos teikimo pradžios, vaikui – ne vėliau kaip per 1,5 mėnesio nuo socialinės globos teikimo pradžios. 4.3. Už ISGP rengimą atsakingi socialinės globos įstaigos socialiniai darbuotojai. ISGP rengiamas dalyvaujant kitiems specialistams, esant poreikiui, dalyvaujant ir socialiniams darbuotojams, savivaldybės institucijos nustatyta tvarka paskirtiems vertinti asmenų, vaikų (šeimų, kuriose yra tokie asmenys, vaikai) socialinių paslaugų poreikį (toliau – savivaldybės socialiniai darbuotojai). Sudarant ISGP vaikui, esant poreikiui, dalyvauja vaiko teisių apsaugos skyriaus atstovai, sveikatos priežiūros, ugdymo ir kiti specialistai. ISGP yra užfiksuota, kas dalyvavo jį rengiant. 4.4. Asmens, vaiko konkrečių socialinės globos įstaigos teikiamų paslaugų poreikis įvertintas ir ISGP sudarytas pagal galimybes bei poreikį bendradarbiaujant su vaiko ugdymo įstaigos, asmens socialinių paslaugų įstaigos (jeigu asmeniui tokios paslaugos buvo prieš tai teikiamos) specialistais, naudojant iš jų gautą informaciją 4.5. Yra užtikrintas paties asmens, jo globėjo, rūpintojo, esant poreikiui, ir kitų šeimos narių ar artimųjų giminaičių dalyvavimas, paties vaiko, pagal savo amžių ir brandą gebančio išreikšti savo nuomonę, tėvų (globėjo, rūpintojo) dalyvavimas sudarant ir peržiūrint ar tikslinant ISGP. Į jų nuomonę kiek įmanoma yra atsižvelgta, žymos apie tai užfiksuotos ISGP. 4.6. Asmeniui su sunkia negalia, vaikui su sunkia negalia pagal įvertintus poreikius ISGP yra numatytos priemonės, užtikrinančios asmens, vaiko specialiųjų poreikių tenkinimą
5.	Asmeniui, vaikui teikiamų paslaugų efektyvumas užtikrinamas periodiškai peržiūrint ir tikslinant ISGP	5.1. Užtikrinta, kad socialinės globos įstaigos iniciatyva ISGP yra peržiūrimas ir patikslinamas ne rečiau kaip 1 kartą per metus, o atsiradus naujoms aplinkybėms, susijusioms su asmens, vaiko sveikatos būkle ar kitų aplinkybių sąlygojamais asmens, vaiko socialinės globos poreikio pasikeitimais, – iškart po šių aplinkybių atsiradimo.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		5.2. Peržiūrėtame ISGP yra pateikta socialinės globos teikimo laikotarpiu pasiektų rezultatų analizė, įvertinti asmens paslaugų poreikių pokyčiai, vaiko brandos, vaiko poreikių pokyčiai bei numatytos naujos priemonės, susijusios su šių poreikių tenkinimu. Esant poreikiui, ISGP atspindi ir individualaus darbo su vaiko tėvais (globėju, rūpintoju) ar asmens globėju, rūpintoju, asmens šeimos nariais ar artimaisiais pokyčiai. 5.3. Užtikrinta, kad socialinės globos įstaiga, planuodama ir teikdama socialinę globą asmeniui, vaikui, nuolat palaiko ryšį su asmens globėju, rūpintoju, esant poreikiui, šeimos nariais ar artimaisiais giminaičiais, vaiko tėvais (globėju, rūpintoju), periodiškai pateikia jiems informaciją apie ISGP sudarymo, peržiūrėjimo ir vykdymo eigą, jei tai neprieštarauja asmens ar vaiko interesams
II sritis. Asmens, vaiko ir jų šeimų gerovės užtikrinimas, teikiant asmeniui, vaikui asmeninę socialinę globą, o šeimai – reikalingą socialinę pagalbą		
6.	Asmeniui, vaikui sukurama ir užtikrinama sveika ir saugi aplinka.	6.1. Asmeniui, vaikui sukurta stabili, stresinių situacijų nesukelianti teigiama emocinė aplinka, kurioje jis jaučiasi pripažintas, svarbus. Teikiant socialinę globą vaikui, užtikrinta fiziškai saugi ir emociškai stabili aplinka, atitinkanti vaiko asmenines savybes, jo raidos ypatumus, poreikius bei interesus. 6.2. Užtikrinti mandagūs, pasitikėjimu ir pagarba pagrįsti santykiai tarp asmens, vaiko ir socialinę globą teikiančio personalo. Socialinę globą teikiantis personalas geba išsamiai apibūdinti asmens, vaiko (ar jų šeimų) poreikius bei problemas. 6.3. Dienos socialinės globos centre asmuo su sunkia negalia, vaikas su sunkia negalia turi jiems nuolatinei (nuo 2014 metų sausio 1 d.) paskirtą socialinio darbuotojo (slaugytojo) padėjėją – asmeninį asistentą, kuris, atsižvelgdamas į asmens, vaiko norus, padeda jiems atlikti kasdieninio gyvenimo funkcijas ir juos prižiūri, taip padėdamas asmeniui, vaikui gyventi visavertį gyvenimą. 6.4. Dienos socialinės globos centras pagal galimybes vykdo šeimos konsultavimo programą, paremtą socialinės globos įstaigos, asmenį prižiūrinčio globėjo, rūpintojo ar šeimos narių, artimųjų giminaičių, vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo) bendradarbiavimu. Socialinę globą teikiantys darbuotojai konsultuoja asmenį prižiūrinčius šeimos narius ar artimuosius giminaičius, vaiko tėvus (globėją, rūpintoją) dėl tinkamos asmens, vaiko priežiūros namuose ir asmeniui, vaikui būtinų sveikatos priežiūros paslaugų užtikrinimo laiku. Žymos apie tai yra užfiksuotos asmens, vaiko byloje pridedamuose dokumentuose. 6.5. Teikiant socialinę globą asmuo, vaikas gauna jų fiziologinius poreikius ir sveikatos būklę atitinkantį, reikiamą kiekį energetinių verčių bei reikiamą kaloringumą turintį maitinimą, įvertinus individualius asmens, vaiko poreikius, būtinumą gauti dietinį maitinimą ir pagal galimybes atsižvelgiant į asmens, jo globėjo, rūpintojo ar vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo) pageidavimus. Dienos socialinės globos centras maitinimą organizuoja pagal sveikatos apsaugos ministro patvirtintas rekomenduojamas paros maistinių medžiagų ir energijos normas bei rekomenduojamas maisto produktų paros normas socialinę globą gaunantiems asmenims. Maitinimo režimą nusistato dienos socialinės globos įstaiga (išskyrus atvejus, kai dienos socialinė globa teikiama asmens, vaiko namuose). Asmeniui, būnančiam centre visą dieną, maitinimas turi būti organizuojamas

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		3–4 kartus per dieną. Jei dienos socialinės globos centre asmuo išbūna ilgiau kaip 5 valandas, jis vieną kartą per buvimo laiką turi gauti karšto maisto. Vaikui, kuris dienos socialinės globos centre praleidžia iki 5 val., maitinimas centre organizuojamas pagal poreikius. Teikiant dienos socialinę globą asmens, vaiko namuose, maitinimas organizuojamas suderinus su asmeniu, jo globėju, rūpintoju, asmenį prižiūrinčiais šeimos nariais ar artimaisiais giminaičiais, vaiko tėvais (globėju, rūpintoju). 6.6. Bendru asmens, jo globėjo, rūpintojo ar asmenį prižiūrinčių šeimos narių, artimųjų giminaičių, vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo) ir socialinės globos įstaigos rašytiniu sutarimu gali būti susitarta, kad maitinimą teikiant socialinę globą dienos socialinės globos centre iš dalies ar visiškai (teikiant socialinės globos paslaugas asmens, vaiko namuose) užtikrins pats asmuo, globėjas, rūpintojas ar asmenį prižiūrintys šeimos nariai, artimieji giminaičiai ar vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas). Žymos apie tai yra užfiksuotos asmens, vaiko byloje pridedamuose dokumentuose. 6.7. Esant būtinybei, asmens globėjui, rūpintojui, kitiems asmenį prižiūrintiems šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams, vaiko tėvams (globėjui, rūpintojui) suteikiamos konsultacijos dėl asmens, vaiko maitinimo, maitinimosi įpročių ir ypatumų, tinkamos asmens, vaiko priežiūros namuose ir asmeniui, vaikui būtinų paslaugų užtikrinimo laiku. 6.8. Asmeniui, vaikui yra užtikrinta, kad, teikiant socialinę globą ir iškilus problemoms, susijusioms su asmens, vaiko sveikatos būklės pasikeitimais, saugumu ar kitomis aplinkybėmis, apie tai nedelsiant informuojami asmens globėjas, rūpintojas, esant poreikiui, kiti šeimos nariai ar artimieji giminaičiai, vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas). 6.9. Esant poreikiui, tarpininkaujama asmens globėjui, rūpintojui, asmenį prižiūrintiems šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams, vaiko tėvams (globėjui, rūpintojui), kad asmuo, vaikas būtų aprūpinti tinkama apranga, avalyne ir kitais asmeniniais daiktais, reikalingais ir būtinais atsižvelgiant į asmens, vaiko sveikatos būklę, techninės pagalbos priemonėmis ar kitomis asmens, vaiko savarankiškumą namų aplinkoje didinančiomis priemonėmis. 6.10. Socialinės globos įstaigos darbuotojai turi pirmosios pagalbos suteikimo žinių. Šios žinios yra patvirtintos atitinkamais pažymėjimais ir yra nuolat atnaujinamos. Asmuo, vaikas žino, kad nebus paliekami be specialisto priežiūros, jei to reikalauja jų sveikatos būklė, o esant poreikiui, jiems bus garantuotas pirmosios pagalbos suteikimas ar skubiosios medicininės pagalbos iškviatimas. Žymos apie tokius atvejus yra užfiksuotos asmens, vaiko byloje pridedamuose dokumentuose. 6.11. Asmeniui, jo globėjui, rūpintojui, esant poreikiui, kitiems šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams, vaikui, jo tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrinta, kad asmeniui, vaikui jų vartojami medikamentai pateikiami laiku, pagal gydytojo nurodymą. Asmens, vaiko byloje yra sveikatos priežiūros specialistų įrašai arba išrašai iš asmens sveikatos priežiūros įstaigos apie asmeniui, vaikui reikiamų vaistų naudojimo kiekį ir laiką, jei asmuo, vaikas vartoja medikamentus teikiant socialinę globą.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		6.12. Užtikrinta asmens, vaiko apsauga nuo smurto, išnaudojimo, diskriminacijos, prievartos, įžeidinėjimų dėl savo rasės, religijos, negalios, socialinės padėties, asmeninių savybių, gebėjimų ir kita. Siekiant užtikrinti asmens, vaiko saugumą, dienos socialinės globos centre įvykę nelaimingi įvykiai, susiję su asmens, vaiko sveikatos būklės pablogėjimu ar asmens, vaiko teisių pažeidimais, yra registruojami, analizuojamos juos sukėlusios priežastys bei priimami sprendimai, kaip jų išvengti ateityje. Socialinės globos įstaigos personalas turi žinių, kaip elgtis su asmeniu ar negalią turinčiu vaiku nelaimingų įvykių, krizių, emocijų protrūkių ir kt. atvejais ar po jų, ir nuolat jas gilina
III sritis. Įvairiapusiškų asmens poreikių užtikrinimas, vaiko vystymosi poreikių užtikrinimas ir asmens, vaiko įgalinimas		
7.	Asmeniui, vaikui sudaroma jų priežiūrai palanki bei asmenį, vaiką įgalinanti ir vaiką ugdanti aplinka	7.1. Asmeniui, atsižvelgiant į jo sveikatos būklę ir jo savarankiškumą, vaikui, atsižvelgiant į jo amžių, brandą, sveikatos būklę, yra sudarytos sąlygos palaikyti ir ugdyti jų socialinius įgūdžius ir, esant poreikiui, užtikrinti fizinio aktyvumo, kultūrinių interesų, socialinės veiklos ir kitų interesų raiškos galimybes. Vaiką ugdanti aplinka formuojama atsižvelgiant į vaiko mokymosi (ugdymosi) procese pasiektus rezultatus, atsižvelgiant į švietimo įstaigos, vaikui užtikrinančios mokymo ir ugdymo paslaugas, nuomonę bei išvadas. 7.2. Asmeniui, vaikui interesų raiškos priemonės taikomos individualiai, atsižvelgiant į asmens, vaiko pageidavimus, nuomonę, įgūdžius, psichologinę būseną ir kita. Asmeniui, vaikui sudaromos sąlygos palaikyti turimus ar formuoti naujus socialinius įgūdžius, dienos socialinės globos centre sudarytos sąlygos užsiimti jų mėgstama veikla, tenkinti saviraiškos poreikius (skaityti, piešti, siūti, lipdyti iš molio ir pan.). Darbuotojai, atsakingi už asmens, vaiko įgalinimą bei ugdymą, pats asmuo bei vaikas pagal savo amžių ir brandą gali apibūdinti užsiėmimo mėgstama veikla poveikį. 7.3. Asmeniui, vaikui dienos socialinės globos centre, esant poreikiui, sudarytos sąlygos poilsiui ar miegui dienos metu, jeigu to reikalauja asmens, vaiko sveikatos būklė. 7.4. Apie asmenį, vaiką, dėl ligos ar kitų priežasčių negalintį ilgiau kaip 1 mėnesį lankyti dienos socialinės globos centro, yra pranešama savivaldybei (jei asmuo, vaikas dienos socialinę globą gauna savivaldybės sprendimu). Kol asmuo, vaikas negali lankyti dienos socialinės globos centro, jo darbuotojai gali asmeniui, vaikui teikti dienos (trumpalaikę) socialinę globą į namus. Apie dienos socialinės globos, teikiamos dienos socialinės globos centre, pakeitimą į socialinę globą asmens, vaiko namuose yra informuota savivaldybė. Žymos apie tai yra ISGP. 7.5. Esant poreikiui, asmeniui, vaikui užtikrinta, kad socialinės globos įstaiga, bendradarbiaudama su bendruomenės sveikatos priežiūros įstaigomis, organizuos asmeniui, vaikui reikalingų sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą
8.	Atsižvelgiant į asmens, vaiko specialiuosius poreikius, sudaroma aplinka,	8.1. Dienos socialinės globos centre asmeniui, vaikui sudaromos galimybės naudotis techninės pagalbos priemonėmis ar kitomis jų savarankiškumą dienos centro aplinkoje didinančiomis priemonėmis. Dienos socialinės globos centras yra apsirūpinęs ar planuoja apsirūpinti priemonėmis, padedančiomis darbuotojams

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	kurioje jis gali būti aktyvus	saugiai atlikti kasdienines funkcijas (priemonės asmeniui, vaikui pakelti, perkelti, prausti, kineziterapijai, masažui atlikti, transportuoti dienos centro patalpose, maitinti ir kt.). 8.2. Asmeniui, vaikui, kuris dėl sveikatos būklės yra neįgijęs ar praradęs kalbos ar kitus bendravimo gebėjimus, esant galimybėms, taikomos alternatyvios komunikacijos priemonės (gestų kalba, Brailio raštas ir kita). Dienos socialinės globos centre asmeniui, vaikui pagal galimybes ir poreikius sudarytos sąlygos saugiai naudotis informacinėmis technologijomis, atitinkančiomis asmens, vaiko įgūdžius ir interesus bei vaiko brandą. Darbuotojai, atsakingi už asmens socialinių įgūdžių palaikymą ar vaiko socialinių įgūdžių ugdymą, įgyja naujų ir gilina turimas žinias, kaip taikyti alternatyvias komunikacijos priemones, dirbant su tokiu asmeniu, vaiku. 8.3. Kai asmuo, vaikas gauna socialinę globą namuose, esant būtinybei, tarpininkaujama, kad teisės aktų nustatyta tvarka asmuo, vaikas laiku būtų aprūpintas techninės pagalbos priemonėmis ar kitomis jų savarankiškumą namų aplinkoje didinančiomis priemonėmis
9.	Asmeniui, vaikui teikiama pagalba skatina savarankiško gyvenimo įgūdžių palaikymą ar įgijimą bei stiprinimą ir leidžia būti kiek įmanoma savarankiškam	9.1. Asmuo, vaikas skatinamas būti kuo daugiau savarankiškas, sudarytos sąlygos stiprinti jo savitvarkos gebėjimus bei savarankiškumą. 9.2. Asmeniui pagal poreikius užtikrinta pagalba atliekant buitines, savitvarkos bei saviraiškos funkcijas. Ugdomi ir palaikomi asmens, vaiko namų ūkio, biudžeto tvarkymo, pirkimo ir kiti kasdieniame žmogaus gyvenime būtini įgūdžiai, motyvuojantys asmenį, vaiką ir padedantys užtikrinti kiek įmanoma didesnį asmens, vaiko savarankiškumą, jiems užtikrinama pagalba atliekant buitinius darbus ir ugdant savitvarkos gebėjimus. Asmuo, vaikas aprūpinti priemonėmis, padedančiomis lavinti bei palaikyti asmens, vaiko dėl sveikatos būklės prarastus ar neįgytus socialinius įgūdžius. 9.3. Esant poreikiui, asmeniui, vaikui užtikrinta individuali, diskretiška darbuotojų pagalba atliekant su asmens higiena susijusias funkcijas, apsirengiant, valgant, tvarkantis ir kita. 9.4. Dienos socialinės globos centre darbingo amžiaus asmeniui su negalia pagal jo amžių, sveikatos būklę ir poreikius yra užtikrinta aktyvioji asmens veikla – darbinių-buitinių įgūdžių, socialinių įgūdžių ugdymas bei palaikymas, užimtumas, kita socialinė veikla ir pan. Esant galimybėms, tai yra siejama su asmens dalyvavimo darbo rinkoje skatinimu. Žymos apie tai yra ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 9.5. Dienos socialinės globos centre senyvo amžiaus asmeniui pagal jo sveikatos būklę ir poreikius yra užtikrinta kasdienė asmens veikla – buitinių, kasdienio gyvenimo įgūdžių, socialinių įgūdžių palaikymas, laisvalaikio užimtumas, socialinė veikla ir pan. 9.6. Palaikomi ir ugdomi asmens, vaiko savarankiškumo, savitarnos ir visuomenei priimtino elgesio įgūdžiai už dienos socialinės globos centro ar asmens, vaiko namų ribų. Vaikas yra mokomas etiketo, nuolat atnaujinamas asmens etiketo išmanymas, atsižvelgiant į jų specialiuosius poreikius, amžių, lytį, brandą. 9.7. Dienos socialinės globos centre darbingo amžiaus asmenims su negalia aktyvioji veikla pagal poreikius ir galimybes organizuojama grupėmis, kuriose vienu metu aktyvia veikla užsiima 5–12 asmenų, atsižvelgiant į asmens nesavarankiškumo lygį bei negalią.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		9.8. Senyvo amžiaus asmenims kasdienių gyvenimo įgūdžių palaikymas dienos socialinės globos centre organizuojamas individualiai, pagal asmens poreikius. Užimtumas, socialinė veikla ir kita veikla vykdoma grupėse, formuojamose pagal vienodus asmenų interesus (apie 5–12 asmenų grupėje). 9.9. Dienos socialinės globos centre vaikams, esant galimybei, socialinė globa organizuojama grupėse. Grupėje yra nuo 5 iki 12 vaikų, diferencijuojant grupes pagal jose esančių vaikų nesavarankiškumo lygį, turimą socialinių įgūdžių lygį ir pan.
10.	Asmeniui, vaikui padedama stiprinti ir palaikyti tarpusavio ryšius su šeimos nariais ar artimaisiais giminaičiais, tėvais (globėju, rūpintoju), stiprinami ir plėtojami kiti socialiniai ryšiai	10.1. Padedama plėtoti ir stiprinti asmens socialinius ryšius su šeimos nariais ar artimaisiais giminaičiais, skatinamas pagarbių santykių su šeimos nariais palaikymas, tokiu būdu mažinant senyvo amžiaus asmens ar suaugusio asmens su negalia vienišumo jausmą. Vaikui padedama suvokti pagarbos šeimai reikšmę, stiprinami vaiko tarpusavio ryšiai su tėvais (globėju, rūpintoju). Teikiant socialinę globą asmeniui, vaikui iškilusios problemos yra aptariamose su asmens globėju (rūpintoju), šeimos nariais ar artimaisiais giminaičiais, vaiko tėvais (globėju, rūpintoju) ir jos sprendžiamos bendradarbiaujant su bendruomenėje esančiomis švietimo, sveikatos bei kitomis institucijomis. 10.2. Užtikrinta, kad tais atvejais, kai pastebėtas asmens išnaudojimas, smurtas ar nepriežiūra šeimoje, asmeniui ir šeimai nedelsiant suteikiama socialinio darbuotojo pagalba, pasitelkiami savivaldybės socialiniai darbuotojai, tarpininkaujama kitose institucijose. Tais atvejais, kai pastebėti smurto, prievartos ar nepriežiūros atvejai vaiko šeimoje, apie tai informuojami VTAS atstovai ir savivaldybės socialiniai darbuotojai, vaikui nedelsiant suteikiama reikiama pagalba ir numatomos konkrečios darbo su šeima priemonės. Žymos apie asmens, vaiko išnaudojimą, smurtą ar nepriežiūrą bei taikytas priemones, siekiant to išvengti ateityje, yra užfiksuotos asmens, vaiko bylose pridedamuose dokumentuose. 10.3. Asmuo, atsižvelgiant į jo poreikius, skatinamas bendrauti su kitais asmenimis, lavinami jo gebėjimai užmegzti kontaktus, bendravimo gebėjimai, kartu atsižvelgiant į kitų asmenų poreikius bei nepažeidžiant kitų asmenų teisių. Vaikas mokomas bendrauti su kitais vaikais, jam padedama išmokyti užmegzti kontaktus su bendraamžiais bei suaugusiais asmenimis, ugdoma pagarba kitiems vaikams ir suaugusiems asmenims, neatsižvelgiant į tų asmenų fizinę, socialinę padėtį, pilietybę, etninę kilmę, religiją, rasę ir kita, skiepijamas supratimas apie socialinių ryšių svarbą žmogaus gyvenime. Asmuo pagal turimus gebėjimus bei vaikas pagal savo amžių ir brandą gali apibūdinti tarpasmeninius savo ir kitų asmenų tarpusavio ryšius. 10.4. Palaikomi glaudūs nuolatiniai ryšiai tarp socialinės globos įstaigos ir asmenį prižiūrinčių šeimos narių, artimųjų giminaičių, vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo), jie gauna informaciją apie asmens, vaiko įpročius, pomėgius, reakcijas į įvairius reiškinius teikiant dienos socialinę globą
IV sritis. Aplinka		
11.	Asmeniui, vaikui garantuojama saugi ir jo poreikiams tenkinti tinkama	11.1. Dienos socialinės globos centro vieta yra lengvai pasiekiamu visuomeniniu transportu. Esant poreikiui, suteikiamos specialaus transporto paslaugos asmeniui atvežti į dienos socialinės globos centrą ir parvežti iš jo. 11.2. Dienos socialinės globos centro išorės aplinka ir teritorija pagal savo paskirtį yra pritaikytos suaugusiems

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	socialinės globos teikimo vieta bei aplinka (kai socialinė globa teikiama dienos socialinės globos centre)	asmenims, vaikams su negalia ir specialiųjų poreikių turintiems senyvo amžiaus asmenims. Asmeniui, vaikui užtikrinta, kad dienos socialinės globos centro patalpų išplanavimas ir įrengimas atitinka dienos socialinės globos centro paskirtį, šio tipo statiniams galiojančias statybos projektavimo normas. Dienos socialinės globos centro teritorija ir patalpos atitinka sanitarines-higienines, darbų saugos ir priešgaisrinės saugos normas ir reikalavimus bei tenkina asmenų, vaikų poreikius. 11.3. Asmeniui, vaikui užtikrinama kiek įmanoma saugi aplinka. Dienos socialinės globos centro patalpose yra įrengta gaisro aptikimo ir signalizavimo sistema. 11.4. Asmuo, vaikas saugiai naudojasi poilsio ir rekreacijos zonomis, esančiomis dienos socialinės globos centro teritorijoje arba šalia, asmeniui, vaikui užtikrinta saugi ir apsaugota nuo pašalinių asmenų, galinčių jiems daryti neigiamą įtaką ar žalą, teritorija. 11.5. Dienos socialinės globos centro aplinka (žemės sklypas) turi būti saugi, tvarkinga, apželdinta, vasarą nušienauta, sistemingai valoma. 11.6. Dienos socialinės globos centro žemės sklype esantys įrenginiai yra tvarkingi, saugūs, atitinka paslaugų gavėjų poreikius
12.	Asmuo, vaikas gauna socialinę globą patogiose, jaukiose, jo poreikiams pritaikytose patalpose, kuriose sudaromos sąlygos užtikrinti savarankiško gyvenimo įgūdžius	12.1. Asmeniui, vaikui užtikrintas pagal paskirtį tinkamas ir saugus dienos socialinės globos centro poilsio zonų ir aktyvios veiklos organizavimo patalpų išplanavimas ir įrengimas. Asmenų, vaikų poilsui (miegui) dienos metu centre yra įrengtos atskiros patalpos. Tais atvejais, kai dienos socialinės globos centras teikia asmeniui, vaikui trumpalaikę socialinę globą, šios globos teikimo patalpos turi atitikti Higienos normų, taikomų stacionarios socialinės globos įstaigų suaugusiems asmenims teikiamai trumpalaikiai socialinei globai, reikalavimus (išskyrus minimalaus ploto vienam asmeniui gyvenamojoje aplinkoje reikalavimus ir reikalavimus asmens higienos patalpoms). Dienos socialinės globos centre teikiant trumpalaikę globą, minimalus plotas vienam paslaugų gavėjui gyvenamojoje patalpoje turi būti ne mažesnis kaip 4 m². Tualetų patalpos yra atskiros vyrams ir moterims. Dušo, vonios ir prausyklos patalpomis naudojasi vyrai ir moterys pagal dienos socialinės globos centro administracijos nustatytą higienos procedūrų grafiką. 12.2. Asmeniui, vaikui teikiant socialinę globą sukurta ir užtikrinta saugi, sveikatos būklės pakenkimų ar fizinių sužalojimų nesukelianti aplinka, patalpos yra gerai vėdinamos ir tinkamai apšviestos. Dienos socialinės globos centre patalpos aprūpintos visais reikalingais baldais ir inventoriumi. 12.3. Asmuo, vaikas dienos socialinės globos centre aktyviai dalyvauja įvairioje veikloje, savo reikmėms pats gamina maistą (užkandžius), įgydamas savarankiškumo įgūdžių, tai atlieka virtuvėje, kurioje yra viryklė, plautuvė, šaldytuvas, spintelės, sukomplektuoti valgomieji indai ir įrankiai. Kiekvienam asmeniui, vaikui yra skirtos ne mažiau kaip dvi lėkštės, šaukštas, šakutė, šaukštelis, puodelis. 12.4. Esant asmens pageidavimui ar nustatytam poreikiui, asmeniui, vaikui sukuriama privatumą garantuojančios patalpos, bendro naudojimo ar kitose patalpose sukuriant privačią erdvę, atskirtą širma. 12.5. Užtikrinta, kad dienos socialinės globos centre asmuo, vaikas lengvai gali pasiekti asmens higienos

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		patalpas, kurios yra patogios naudojimuisi, garantuoja privatumą, yra aprūpintos būtinomis higienos priemonėmis. 12.6. Kai asmeniui, vaikui socialinė globa teikiama namuose ir pagal įvertintus asmens, vaiko specialiuosius poreikius reikia pritaikyti asmens, vaiko gyvenamąją aplinką, esant poreikiui, socialinės globos įstaiga, teikianti socialinę globą, tarpininkauja, kad asmens, vaiko gyvenamoji aplinka būtų pritaikyta asmens, vaiko specialiesiems poreikiams tenkinti. Žymos apie tai yra užfiksuotos ISGP ar kituose asmens, vaiko byloje pridedamuose dokumentuose
V sritis. Personalas		
13.	Socialinę globą teikiančio personalo struktūra yra suformuota atsižvelgiant į asmenų, vaikų skaičių, jų specialiuosius poreikius ir interesus, negalią ir savarankiškumą	13.1. Personalo ir globojamų asmenų, vaikų skaičiaus santykis garantuoja tinkamą socialinės globos įstaigos veiklos organizavimą. Personalo pareigybių aprašymai apibrėžia kiekvieno socialinės globos įstaigos darbuotojo konkrečias funkcijas. Dienos socialinės globos centre, kai socialinės globos teikimas vykdomas asmenų, vaikų grupėms, personalo struktūra ir skaičius formuojami taip, kad grupėje vienu metu dirbtų ne mažiau kaip 2 darbuotojai, atsakingi už veiklos grupėje organizavimą ir asmenų, vaikų saugumą. 13.2. ISGP yra įgyvendinamas, užtikrinant tinkamą personalo skaičių pagal teisės aktų nustatytus reikalavimus. Socialinę globą teikiančio personalo pareigybių skaičius yra ne mažesnis, nei reglamentuoja socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtinti Socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvai, taikomi senyvo amžiaus asmeniui ar suaugusiam asmeniui su negalia, vaikams su negalia (tarp jų ir turintiems sunkią negalią) dienos globos centruose ar kitose socialinės globos įstaigose, teikiančiose šiems asmenims socialinę globą namuose
14.	Asmens, vaiko poreikių tenkinimą užtikrina kvalifikuota specialistų komanda, kurioje dirba tinkamas asmenines savybes dirbti su asmeniu, vaiku turintis personalas	14.1. Socialinės globos įstaigos vadovo tinkamumas eiti pareigas vertinamas teisės aktų nustatyta tvarka, jis turi aukštąjį išsilavinimą (nuo 2015 m.) ir priklausomai nuo įstaigos paskirties, – psichologijos, vadybos, gerontologijos, slaugos, pedagogikos, socialinio darbo žinių. 14.2. Socialinės globos įstaigoje dirba personalas, turintis teisės aktuose nustatytą reikiamą profesinį išsilavinimą, teisės aktų nustatyta tvarka išklauses mokymus, įgijęs licencijas, atestacijos pažymėjimus. 14.3. Užtikrinta, kad asmeniui paslaugas teikiantis personalas nuolat tobulina savo kvalifikaciją bei įgyja naujų žinių, reikalingų darbe. 14.4. Asmeniui, jo globėjui, rūpintojui, asmenį prižiūrintiems šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams, vaikui, jo tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrinta, kad personalas savo darbe vadovaujasi žmogiškos etikos normomis ir atitinkamų profesijų etikos kodeksais. Asmuo, jo globėjas, rūpintojas, asmenį prižiūrintys šeimos nariai ar artimieji giminaičiai, vaikas, jo tėvai (globėjas, rūpintojas) iš esmės yra patenkinti ir gerai atsiliepia apie darbuotojų žmogiškąsias savybes. 14.5. Personalo ir asmens, vaiko santykiai grindžiami abipusės pagarbos, tarpusavio supratimo ir susitarimo principais. Asmens, vaiko ir personalo tarpusavio bendravimas rodo pagarbius ir šiltus santykius. 14.6. Užtikrinta, kad, priimdama darbuotojus ar telkdama į pagalbą savanorius, socialinės globos įstaigos

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		administracija įsitikina jų tinkamumu dirbti su senyvo amžiaus asmeniu, asmeniu su negalia ar vaiku su negalia (tarp jų ir turinčiais sunkią negalią). 14.7. Asmeniui, vaikui užtikrinta, kad savanorių teikiamos paslaugos yra kokybiškos. Savanorių veikla yra kolegiškai prižiūrima socialinės globos įstaigos specialistų ir tai yra užfiksuota socialinės globos įstaigos dokumentuose. 14.8. Dienos socialinės globos įstaigoje yra įstaigos administracijos patvirtintas Savanorių priėmimo į socialinės globos įstaigą tvarkos aprašas bei kiti įstaigos administracijos patvirtinti savanoriško darbo atlikimą reglamentuojantys dokumentai (jei įstaigoje dirba savanoriai). 14.9. Asmens, vaiko problemoms kompleksiskai spręsti socialinės globos įstaiga užtikrina personalo komandinį darbą ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą. Asmeniui, vaikui užtikrinta, kad socialinės globos įstaiga bendradarbiauja su sveikatos priežiūros, švietimo ir kitomis institucijomis. Dienos socialinės globos įstaigos darbuotojai turi komandinio darbo organizavimo žinių ir gali apibūdinti įstaigoje taikomus komandinio darbo principus, taip pat tarpinstitucinio bendradarbiavimo principus, naudojamus priimant sprendimus, susijusius su visapusišku asmens, vaiko socialinės globos poreikių tenkinimu. 14.10. Tais atvejais, kai asmens, vaiko veiksmai kelia pavojų jam pačiam ir kitiems, jo saugumo interesais asmens, vaiko orumas užtikrinamas profesionaliais personalo veiksmais. 14.11. Dienos socialinės globos įstaigos administracija personalui užtikrina priemonių, susijusių su saugiu ir sveikų darbo sąlygų personalui sudarymu, taikymą ir tai yra užfiksuota socialinės globos įstaigos dokumentuose
VI sritis. Valdymas ir administravimas		
15.	Socialinės globos įstaiga turi visus reikalingus ir teisės aktuose nustatytus dokumentus	15.1. Socialinės globos įstaiga yra įregistruota Juridinių asmenų registre ir turi visus įstaigos steigimą ir veiklą reglamentuojančius dokumentus: -įstaigos veiklos nuostatus (įstatus); -metinį įstaigos veiklos planą ir metinę įstaigos veiklos ataskaitą; -teikiamų paslaugų sąrašą, patvirtintą paslaugos kainą (-as); -patvirtintą įstaigos etatų sąrašą; -patvirtintas įstaigoje vykdomas socialinės veiklos, laisvalaikio užimtumo, šeimos konsultavimo ar kitas programas; -vidaus tvarkos taisyklės (apibūdinančias paslaugų gavėjų ir darbuotojų teises ir pareigas); -personalo pareigybių aprašus; -darbuotojų atestacijos ir kvalifikacijos tobulinimo planus; -asmenų bylas („gyvenimo knygas“), vaikų bylas, kuriose yra ISGP ir kiti su asmens, vaiko socialine globa susiję dokumentai; -asmenų, globėjų, rūpintojų, kitų šeimos narių ar artimųjų giminaičių, vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo) skundų ir prašymų registracijos žurnalą;

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		-neigiamo pobūdžio įvykių ir jų pasekmių asmeniui registracijos žurnalą; -socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo (įsivertinimo) rezultatus apibūdinančius dokumentus; -įstaigos administracijos patvirtintus savanoriško darbo funkcijų atlikimą reglamentuojančius dokumentus (jei socialinės globos įstaigoje dirba savanoriai); -licenciją teikti socialinę globą (nuo 2015 m.) ir kitas teisės aktų nustatytas licencijas bei leidimus; -leidimą-higienos pasą, jei dienos socialinės globos įstaiga teikia trumpalaikę socialinę globą; -licencijas teikti slaugos, reabilitacijos (kineziterapijos, masažo ir pan.) paslaugas (kai dienos socialinės globos įstaiga teikia šias paslaugas); -kitus reikalingus dokumentus. 15.2. Asmeniui, vaikui užtikrinamas tvarkingas su asmeniu susijusios informacijos ir dokumentų kaupimas jo byloje bei joje esančios informacijos konfidencialumas. Socialinės globos įstaigoje dirbantys darbuotojai informacijos konfidencialumo užtikrinimą yra patvirtinę raštiškais pasižadėjimais. 15.3. Asmenų, vaikų bylos ir kiti su socialinės globos įstaigos veikla susiję dokumentai yra saugomi teisės aktų nustatyta tvarka
16.	Palaikoma ir skatinama personalo nuolatinio tobulėjimo ir paslaugų kokybės siekimo aplinka	16.1. Personalui sudaryta profesinį tobulėjimą motyvuojanti aplinka ir galimybės tobulinti profesinę kvalifikaciją. Socialinės globos įstaigoje yra sudaromi kvalifikacijos tobulinimo planai. 16.2. Personalas nuolat dalyvauja darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programose ir įgyja naujų žinių, reikalingų darbe. Personalui periodiškai suteikiamos žinios saugos ir sveikatos darbe klausimais. Socialinį darbą dirbantiesiems, sveikatos priežiūros specialistams, kitiems specialistams sudaryta galimybė tobulinti savo kvalifikaciją pagal teisės aktuose įteisintus kvalifikacijos tobulinimo reikalavimus. Socialinės globos įstaiga socialinių darbuotojų padėjėjams, neturintiems socialinio darbo ar jam prilyginto išsilavinimo, prieš pradėdant dirbti, užtikrina galimybę dalyvauti įžanginiuose mokymuose. 16.3. Socialinės globos įstaigos administracija sudaro galimybę socialiniams darbuotojams kiekvieną savaitę skirti ne mažiau kaip 2 val. dokumentacijai pildyti. Tai yra pažymėta darbuotojų darbo grafikuose. 16.4. Socialinės globos įstaiga sudaro galimybę darbuotojams įgyti naujų ir gilinti turimas žinias, kaip dirbti su asmeniu, vaiku (tarp jų ir turinčiais sunkią negalią) kriziniais atvejais, kai asmuo, vaikas susiduria su prievarta, dėl sveikatos būklės jam pasireiškia emocijų, agresijos proveržiai ir kita. Skatinamos personalo iniciatyvos tobulinti individualų darbą su asmeniu, komandinį darbą, ieškant efektyvių pagalbos būdų ir formų. 16.5. Asmeniui, vaikui teikiamų paslaugų kokybę garantuoja personalui teikiama reguliari ir kokybiška socialinės globos įstaigos darbuotojų savitarpio ar kitų specialistų iš išorės pagalba. Socialinės globos įstaigoje pagal galimybes yra sudarytos sąlygos vykdyti superviziją.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		16.6. Asmeniui, globėjui, rūpintojui, esant poreikiui, šeimos nariams ir artimiesiems giminaičiams, vaikui, jo tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrinta socialinės globos kokybė ir socialinės globos normų laikymasis, socialinės globos įstaigai nuolat teisės aktų nustatyta tvarka atliekant savo veiklos ir socialinės globos atitikties socialinės globos normoms įsivertinimą. Socialinės globos įstaiga turi pasirengusi savo veiklos ir socialinės globos atitikties socialinės globos normoms įsivertinimo tvarką ar klausimynus. 16.7. Asmuo, globėjas, rūpintojas, šeimos nariai ar artimieji giminaičiai, vaikas, gebantis išreikšti savo nuomonę, vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas) turi galimybę susipažinti su socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo išvadomis ir rekomendacijomis, kurias teisės aktų nustatyta tvarka pateikia Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Departamentas). 16.8. Socialinės globos įstaigoje nagrinėjami socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo (įsivertinimo) rezultatai ir vadovaujantis jais nustatomi dienos socialinės globos centro ar kitos dienos socialinę globą namuose teikiančios įstaigos veiklos tobulinimo prioritetai bei sudaromi atitinkamos srities veiklos pagerinimo konkrečių priemonių planai (numatant konkrečius terminus ir vykdytojus)
17.	Vyrauja geranoriška ir konstruktyvi reakcija į skundus ir pageidavimus	17.1. Asmeniui, globėjui, rūpintojui, šeimos nariams, artimiesiems giminaičiams, vaikui, gebančiam išreikšti savo nuomonę, jo tėvams (globėjui, rūpintojui) ir socialinės globos įstaigos personalui sudarytos sąlygos kreiptis į socialinės globos įstaigos administraciją dėl iškilusių problemų ir jie sulaukia supratimo bei palaikančios konstruktyvios reakcijos jas sprendami. 17.2. Asmeniui, globėjui, rūpintojui, esant poreikiui, šeimos nariams ir artimiesiems giminaičiams, vaikui, jo tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrinta operatyvi, geranoriška socialinės globos įstaigos darbuotojų reakcija į jų skundus ir suteikiama pagalba, sprendžiant juose keliamus klausimus. Socialinės globos įstaigoje yra fiksuojami asmens, jo globėjo, rūpintojo, kitų šeimos narių ar artimųjų giminaičių, vaiko, gebančio išreikšti savo nuomonę, jo tėvų (globėjo, rūpintojo) pasiūlymai, skundai ir pagal socialinės globos įstaigoje numatytą procedūrą bei teisės aktų nustatytą tvarką laiku jiems pateikti atsakymai. 17.3. Dienos socialinės globos centre sudaromos sąlygos dienos socialinės globos centro tarybos veiklai. Dienos socialinės globos centro taryboje dalyvauja asmenys, jų globėjų, rūpintojų ar prižiūrinių šeimos narių, personalo atstovai, gebantys išreikšti nuomonę vaikai, jų tėvai (globėjai, rūpintojai), esant galimybei, kitų institucijų, nevyriausybinių organizacijų, bendruomenės, kurioje yra dienos socialinės globos centras, atstovai. Dienos socialinės globos centro tarybos nariai, kaip lygiaverčiai partneriai, teikia pasiūlymus dienos socialinės globos centro administracijai dėl dienos socialinės globos centro veiklos ir laiku gauna atsakymus bei informaciją apie šių pasiūlymų įgyvendinimą ar tobulinimą, ir tai yra užfiksuota dienos socialinės globos centro dokumentuose. 17.4. Asmeniui, globėjui, rūpintojui, esant poreikiui, šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams, vaikui, jo tėvams (globėjui, rūpintojui) garantuota, kad socialinės globos įstaigos valdymas ir administravimas yra nuolat

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		tobulinamas, reguliariai apsvarstant socialinės globos įstaigai aktualių teisės aktų pasikeitimus, naujus gerosios praktikos pavyzdžius, aptariant socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo ir socialinės globos įstaigos įsivertinimo išvadas bei rekomendacijas
18.	Socialinės globos įstaigos veikla grindžiama skaidrumo, atskaitomybės, informuotumo principais	18.1. Socialinės globos įstaiga rengia ir reguliariai atnaušina informacinį biuletenį (internetinį puslapį), kuriame pateikiama informacija apie dienos socialinės globos centrą, teikiamas paslaugas, personalą ir kita ar supažindinama su asmens namuose teikiamomis dienos (trumpalaikės) socialinės globos paslaugomis bei jas teikiančia įstaiga. 18.2. Socialinė globa organizuojama vadovaujantis socialinę globą teikiančios įstaigos metiniu veiklos planu. Rengiant socialinės globos įstaigos metinį planą, dalyvauja savivaldybės socialiniai darbuotojai, bendruomenė, dienos socialinės globos centre įtraukiami ir dienos socialinės globos centro tarybos atstovai. Metiniuose planuose atspindi praėjusiais metais vertinant (įsivertinant) socialinės globos atitiktį nustatytiems trūkumams šalinti suplanuotos priemonės. 18.3. Siekdama teikti efektyvias ir kokybiškas paslaugas, socialinės globos įstaiga bendradarbiauja su Departamentu bei kitomis kontrolės institucijomis. Socialinės globos įstaigos administracija yra susipažinusi su Departamento pateiktomis išvadomis dėl socialinės globos atitikties socialinės globos normoms ir gali apibūdinti socialinės globos įstaigos stiprybes bei silpnybes. 18.4. Socialinės globos įstaiga teisės aktų nustatyta tvarka užtikrina ataskaitų ir kitos informacijos pateikimą steigėjo teisės ir pareigas įgyvendinančiai institucijai bei kitoms institucijoms. 18.5. Socialinės globos įstaiga teisės aktų nustatyta tvarka teikia informaciją apie savo veiklą Lietuvos statistikos departamentui. Socialinės globos įstaiga geruosius pavyzdžius viešina įvairiomis formomis (žiniasklaidoje, internetiniame puslapyje ir pan.)

**SENŲVO AMŽIAUS ASMENŲ IR SUAUGUSIŲ ASMENŲ SU NEGALIA ILGALAIKĖS (TRUMPALAIKĖS) SOCIALINĖS GLOBOS
NORMOS, TAIKOMOS SOCIALINĖS GLOBOS NAMAMS**

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
I sritis. Paslaugų paskyrimas, planavimas ir asmens apgyvendinimas		
1.	Senyvo amžiaus asmeniui ir suaugusiam asmeniui su negalia (toliau – asmuo) ar jo globėjui, rūpintojui, kitiems šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams užtikrinama galimybė susipažinti su socialinės globos namais	1.1. Asmeniui suteikiama galimybė jam priimtina forma pareikšti savo nuomonę apie socialinės globos namų parinkimą. Prieš pradėdant teikti socialinę globą, asmeniui, jo globėjui, rūpintojui, kitiems šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams sudaromos sąlygos apsilankyti socialinės globos namuose ir susipažinti su socialinės globos įstaigos teikiamomis paslaugomis. 1.2. Asmeniui, jo globėjui, rūpintojui, kitiems šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams yra prieinama informacija apie socialinės globos namus, teikiamas paslaugas, personalą ir kita
2.	Užtikrinamas asmens socialinės globos tikslingumas, paremtas išsamiu ir visapusišku asmens poreikių vertinimu	2.1. Asmeniui socialinė globa socialinės globos namuose pradedama teikti pagal asmens ar jo globėjo, rūpintojo, prašymą ir, kai socialinę globą organizuoja savivaldybė, savivaldybės sprendimą skirti asmeniui ilgalaikę (trumpalaikę) socialinę globą socialinės globos namuose, teisės aktų nustatyta tvarka įvertinus asmens socialinės globos poreikį. Jei socialinė globa pradėta teikti ne savivaldybės sprendimu, asmens socialinės globos poreikio vertinimą užtikrina socialinės globos įstaiga. Socialinės globos namuose kaupiamoje informacijoje apie asmenį (toliau – asmens byloje) yra tai fiksuojantys įrašai ir dokumentai. 2.2. Senyvo amžiaus asmenų socialinės globos namuose ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa teikiama senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims (tarp jų ir senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, turintiems sunkią negalią), kuriems nustatytas visiškas nesavarankiškumas ar dalinis nesavarankiškumas. 2.3. Socialinės globos namuose suaugusiems asmenims su negalia ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa teikiama suaugusiems darbingo amžiaus asmenims su negalia (tarp jų ir suaugusiems asmenims, turintiems sunkią negalią), kuriems nustatytas visiškas ar dalinis nesavarankiškumas. Socialinės globos namai gali apgyvendinti iš dalies nesavarankiškus suaugusius asmenis su negalia atskiruose butuose ar gyvenamuosiuose namuose, suteikdami šiems asmenims reikalingą pagalbą, ir nuolat ieško tokių galimybių. 2.4. Grupiniuose gyvenimo namuose ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa teikiama senyvo amžiaus asmenims ar suaugusiems asmenims su negalia (tarp jų ir suaugusiems asmenims, turintiems sunkią negalią), kuriems nustatytas visiškas ar dalinis nesavarankiškumas. 2.5. Specializuotuose socialinės globos namuose ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa teikiama senyvo amžiaus

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		asmenims ar suaugusiems asmenims su negalia, kuriems nustatytas visiškas nesavarankiškumas ar sunki negalia. 2.6. Atsižvelgdami į socialinės globos namuose įvertintų asmens būtinų paslaugų (asmens sveikatos priežiūros organizavimo, laisvalaikio organizavimo, socialinių įgūdžių ugdymo ir kita) poreikius, vertindami asmens individualias savybes bei ypatumus, susijusius su amžiumi, etnine kilmė, kalba, religija, lytimi, rasine priklausomybe, socialinės globos namai įsivertina savo galimybes suteikti asmeniui reikalingas paslaugas. Jei socialinės globos namai neturi galimybių asmeniui suteikti reikalingų paslaugų, apie tai yra informuojamas asmuo, globėjas, rūpintojas, savivaldybė, priėmusi sprendimą skirti asmeniui socialinę globą. 2.7. Socialinės globos namuose vertinant asmens poreikius, dalyvauja visi reikalingi specialistai, pats asmuo ar, esant poreikiui, asmens globėjas, rūpintojas, kiti šeimos nariai ar artimieji giminaičiai ir visa tai yra užfiksuota asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 2.8. Į socialinės globos namus nepriimami asmenys, kurie apgyvendinimo metu serga ūimomis infekcinėmis ar kitomis pavojingomis užkrečiamomis ligomis. Pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančio gydytojo išduotas išrašas iš medicininių dokumentų (F027/a), nuo kurio išdavimo iki asmens apsigyvenimo globos įstaigoje negali būti praėję daugiau kaip 3 mėnesiai, yra saugomas asmens byloje. 2.9. Asmeniui užtikrinama, kad pasikeitus asmens poreikiams, jo sveikatos būklei ar atsiradus kitoms aplinkybėms, asmens socialinės globos poreikis yra vertinamas iš naujo. Nustačius, kad teikiama socialinė globa nebeatitinka asmens poreikių, raštu informuojamas asmuo ar jo globėjas, rūpintojas, kai asmuo apgyvendintas savivaldybės sprendimu, – ir savivaldybė, priėmusi sprendimą asmeniui skirti socialinę globą socialinės globos namuose. Jeigu ir toliau socialinė globa yra tęsiama, yra raštiški asmens ar jo globėjo, rūpintojo ir, jei socialinė globa pradėta teikti pagal savivaldybės sprendimą, – savivaldybės sutikimai tęsti socialinę globą. Visa tai yra užfiksuota asmens byloje pridedamuose dokumentuose
3.	Asmeniui ar jo globėjui, rūpintojui yra garantuojamas sutarties, atitinkančios asmens geriausius teisėtus interesus, pasirašymas	3.1. Kiekvienas asmuo, kuriam teikiama socialinė globa, ar jo globėjas, rūpintojas ir socialinės globos namai yra pasirašę sutartį, kurioje numatytos socialinės globos teikimo sąlygos, teikimo laikas, abiejų šalių teisės, pareigos, atsakomybė ir kitos sąlygos. Sutartis sudaryta praėjus ne daugiau kaip 7 kalendorinėms dienoms nuo asmens apgyvendinimo socialinės globos namuose. Sutarties turinys yra aiškus, suprantamas, nedviprasmiškas. 3.2. Asmuo jam priimtina forma iki sutarties pasirašymo yra supažindintas su socialinės globos namų vidaus tvarkos taisyklėmis gyventojams ar kitais dokumentais, reglamentuojančiais gyvenimą socialinės globos namuose. Žymos apie tai užfiksuotos sutartyje ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 3.3. Asmuo ar jo globėjas, rūpintojas, prieš pasirašydami sutartį, yra informuoti, kad sutartis gali būti nutraukta asmens ar jo globėjo, rūpintojo arba socialinės globos namų iniciatyva. Asmuo ar jo globėjas, rūpintojas žino, kad, prieš nutraukiant sutartį socialinės globos namų iniciatyva, iš anksto bus informuotas asmuo, jo globėjas, rūpintojas ir savivaldybė, priėmusi sprendimą skirti asmeniui socialinę globą socialinės globos namuose (tais atvejais, kai asmuo socialinės globos namuose apgyvendinamas savivaldybės sprendimu). Sutarties nutraukimas yra užfiksuotas asmens byloje pridedamuose dokumentuose

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
4.	Asmeniui pagal įvertintus poreikius sudaromas individualus socialinės globos planas (toliau – ISGP)	4.1. Socialinei globai asmeniui teikti sudarytas ISGP, kuriame pateikta detali informacija apie asmens socialinius ryšius, šeimą, informacija iš pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančio gydytojo apie asmens sveikatos būklę ir informacija apie socialinės globos namuose įvertintus asmens poreikius. ISGP numatyta, kokiomis priemonėmis bus siekiama socialinės globos uždavinių įgyvendinimo, detalizuotos paslaugos (socialinės, sveikatos priežiūros, psichologinės ir kt.), kurios asmeniui teikiamos ar organizuojamos, rašomos žymos apie periodiškai vykdomą ISGP peržiūrą (kokie buvo pokyčiai, kas patikslinta) ir kita. ISGP yra kiekvieno asmens byloje. 4.2. ISGP rengia socialinės globos namų specialistai, esant poreikiui, dalyvauja ir socialiniai darbuotojai, savivaldybės institucijos nustatyta tvarka paskirti vertinti senyvo amžiaus asmenų ar asmenų su negalia (šeimų) socialinių paslaugų poreikį (toliau – savivaldybės socialiniai darbuotojai), kiti reikalingi specialistai. Visa tai yra užfiksuota asmens ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 4.3. ISGP sudarymo laikas priklauso nuo asmens gebėjimų prisitaikyti prie aplinkos, naujų aplinkybių, turimų psichologinių asmens savybių ir kt. Esant poreikiui, atvykusiam į socialinės globos namus asmeniui dėl sudėtingos adaptacijos ne ilgiau kaip vienam pusmečiui gali būti sudaromas preliminarus ISGP, kuris ne vėliau kaip po pusmečio turi būti peržiūrimas. ISGP (įskaitant ir preliminarų) senyvo amžiaus asmeniui sudaromas ne vėliau kaip per 1 mėnesį, asmeniui su negalia (taip pat ir turinčiam sunkią negalią) – ne vėliau kaip per 1,5 mėnesio nuo asmens atvykimo į socialinės globos namus dienos. 4.4. Pagal galimybes yra užtikrintas paties asmens ar jo globėjo, rūpintojo, kitų šeimos narių ar artimųjų giminaičių dalyvavimas sudarant, peržiūrint ir tikslinant ISGP. Į jų nuomonę kiek įmanoma yra atsižvelgta, žymos apie tai užfiksuotos ISGP. 4.5. Asmeniui su negalia pagal įvertintus poreikius ISGP yra numatytos priemonės, užtikrinančios asmens specialiųjų poreikių tenkinimą
5.	Asmeniui teikiamų paslaugų efektyvumas užtikrinamas periodiškai peržiūrint ir patikslinant ISGP	5.1. Užtikrinta, kad ISGP yra peržiūrimas ir tikslinamas ne rečiau kaip 1 kartą per metus, o atsiradus naujoms, su asmens sveikatos būkle ar naujais asmens poreikiais bei įgūdžiais susijusioms aplinkybėms, iškart po šių aplinkybių atsiradimo. 5.2. Peržiūrėtame ir patikslintame ISGP yra pateikti ir įvertinti socialinės globos teikimo laikotarpiu pasiekti rezultatai, įvertinti asmens paslaugų poreikių pokyčiai bei numatytos naujos priemonės, susijusios su šių poreikių tenkinimu. 5.3. Užtikrinta, kad socialinės globos namai, planuodami ir teikdami socialinę globą asmeniui, nuolat palaiko ryšį su asmens globėju, rūpintoju, o esant poreikiui, su kitais šeimos nariais ar artimaisiais giminaičiais, jiems pageidaujant, pateikia informaciją apie ISGP sudarymo, peržiūrėjimo ir vykdymo eigą, jei tai neprieštarauja asmens interesams
II sritis. Asmens gerovės užtikrinimas teikiant socialinę globą		
6.	Teikiant socialinę globą	6.1. Užtikrinta asmens teisė pasirinkti sveikatos priežiūros įstaigą ar gydytoją, vadovaujantis asmens sveikatos

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	siekama užtikrinti asmens geriausią interesą	priežiūrą reglamentuojančiais teisės aktais. Tai yra užfiksuota ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 6.2. Asmeniui užtikrintas aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis paslaugų organizavimas laiku, vadovaujantis šių paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais. Žymos apie techninių pagalbos priemonių kiekį ir jų įsigijimo laiką yra užfiksuotos ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 6.3. Socialinės globos namai asmeniui pagal poreikius organizuoja sveikatos priežiūros paslaugas. Asmeniui su negalia, asmeniui su sunkia negalia, senyvo amžiaus asmeniui, gyvenančiam socialinės globos namuose (išskyrus grupinio gyvenimo namus), slaugos paslaugos teisės aktų nustatyta tvarka teikiamos pačioje įstaigoje. 6.4. Asmeniui užtikrinta, kad, teikiant socialinę globą ir iškilus problemoms, susijusioms su asmens sveikatos būklės pasikeitimais, saugumu ar kitomis aplinkybėmis, apie tai nedelsiant informuojami asmens globėjas, rūpintojas, esant poreikiui ir galimybėms, – kiti šeimos nariai ar artimieji giminaičiai. 6.5. Medikamentai gaunami, saugomi ir vartojami pagal reikalavimus, kuriuos nustato teisės aktai bei socialinės globos namų darbo tvarkos taisyklės, kiti socialinės globos namų veiklą reglamentuojantys dokumentai. Socialinės globos namų sveikatos priežiūros ar kiti už sveikatos priežiūros organizavimą atsakingi specialistai žino medikamentų užsakymo, priėmimo, saugojimo, vartojimo, nurašymo bei netinkamų vartoti medikamentų sunaikinimo tvarką. Už medikamentų gavimą, saugojimą globos įstaigoje yra paskirtas atsakingas asmuo. 6.6. Užtikrinta asmens apsauga nuo smurto, išnaudojimo, diskriminacijos, prievartos, įžeidinėjimų dėl savo rasės, religijos, negalios, socialinės padėties, pilietybės, sveikatos būklės, asmeninių savybių ir kita. Siekiant užtikrinti asmens saugumą, visi nelaimingi įvykiai, susiję su asmens sveikatos būklės pasikeitimais ar asmens teisių pažeidimais, yra registruojami, analizuojamos juos sukėlusios priežastys bei priimami sprendimai, kaip jų išvengti ateityje
7.	Mirštančiajam užtikrinama kvalifikuota priežiūra ir dvasinė pagalba	7.1. Asmeniui užtikrinta galimybė išreikšti savo valią dėl jo asmeninių daiktų tvarkymo, laidojimo ir kitų su jo galima mirtimi susijusių dalykų tvarkymo. Asmeniui, išlaikant konfidencialumą, garantuotas bei vidaus veiklos dokumentais reglamentuotas globos namų tarpininkavimas, kad būtų sutvarkyti šie reikalai. 7.2. Mirštančiajam socialinės globos namai garantuoja jo dvasinių, socialinių, psichologinių, fizinių, religinių reikmių tenkinimą, užtikrindami privatumą ir orumą. Socialinės globos namai, asmeniui pageidaujant, organizuoja religinių patarnavimų bei sielovados pagalbos teikimą ir teisės aktų nustatyta tvarka paliatyvią slaugą. 7.3. Užtikrinta, kad mirštančiajam, esant galimybei, pagalba suteikiama gyvenamajame kambaryje, bet kartu nepažeidžiant kitų kartu gyvenančių asmenų privatumo bei orumo. 7.4. Asmuo žino, kad jam mirštant, socialinės globos namai nedelsdami praneš apie jo būklę globėjui, rūpintojui, šeimos nariams, o esant poreikiui ir galimybėms, ir kitiems artimiesiems giminaičiams bei sudarys sąlygas jiems būti prie mirštančiojo (jei asmuo taip pageidauja ar pageidavo). Asmens byloje pridedamuose dokumentuose yra užfiksuoti asmeniui artimų žmonių adresai, telefonai ir kita informacija
III sritis. Įvairiapusiškų asmens poreikių užtikrinimas, asmens įgalinimas		

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
8.	Asmeniui sudaroma galimybė gauti socialinę globą, atitinkančią jo poreikius ir savarankiškumo lygį	8.1. Asmens kasdieninis gyvenimas ir veikla organizuojami lanksčiai, siekiant suderinti asmens pageidavimus, pomėgius ir socialinės globos namų galimybes. Socialinės globos namuose dirbantys darbuotojai turi teigiamą požiūrį į asmenų užimtumo, laisvalaikio praleidimo, pomėgių realizavimo ir pan. pasirinkimą. 8.2. Darbingo amžiaus asmeniui, atsižvelgiant į jo savarankiškumo lygį ir galimybes, stiprinama motyvacija ir siūlomos priemonės, įgalinančios asmenį integruotis į visuomenės gyvenimą. 8.3. Asmuo pagal savo gebėjimus ir galimybes yra įtraukiamas į visų sprendimų, susijusių su jo gyvenimu socialinės globos namuose, priėmimą. Asmeniui su negalia (išskyrus slaugomus asmenis) sudaromos sąlygos, įgalinančios asmenį viską, kas įmanoma, atlikti pačiam bei užtikrinti, kad jam būtų prieinamos bendruomenėje teikiamos paslaugos, kuriomis jis pageidauja naudotis. 8.4. Asmens kasdieninė veikla organizuota ir buitinės paslaugos teikiamos taip, kad palaikytų, skatintų ir motyvuotų asmenį būti kuo savarankiškesnį – gamintis maistą savo reikmėms, tvarkytis gyvenamąjį kambarį ir kita. Asmeniui užtikrinta pagalba atliekant buitines, savitvarkos, saviraiškos funkcijas ir asmuo aprūpintas priemonėmis, padedančiomis lavinti bei palaikyti asmens dėl sveikatos būklės neturimus ar prarastus įgūdžius. 8.5. Asmuo (globėjas, rūpintojas) ir socialinės globos namai kartu sprendžia klausimus, kaip asmeniui užtikrinti kompensacinės, protezinės ir ortopedinės technikos priemonių įsigijimą (akinių, dantų protezų, klausos aparatų ir kita). Tai yra užfiksuota asmens ISGP įrašuose. 8.6. Suaugusiam darbingo amžiaus asmeniui su negalia socialinė globa teikiama padedant ugdyti socialinius įgūdžius ir stiprinant motyvaciją įveikti iškilusias socialines problemas. Organizuojama pagalba, suderinta su švietimo, ugdymo, sveikatos priežiūros, profesinio orientavimo ir profesijos įsigijimo ar persikvalifikavimo priemonėmis, galinčiomis užtikrinti jo integraciją į darbo rinką bei stiprinančiomis asmens pasitikėjimą savimi bei motyvaciją palikti socialinės globos namus ir pradėti savarankišką (iš dalies savarankišką) gyvenimą bendruomenėje. Žymos apie taikomas priemones užfiksuotos asmens ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 8.7. Socialinės globos namai asmeniui pagal poreikius užtikrina galimybes skaityti spaudos leidinius, knygas ar kitokiu būdu gauti jį dominančią informaciją. 8.8. Asmeniui, kuris dėl sveikatos būklės neturi ar yra praradęs kalbos ar kitus bendravimo gebėjimus, socialinės globos namuose yra taikomos alternatyvios komunikacijos priemonės (gestų kalba, Brailio raštas ir kita). Socialinės globos namuose su senyvo amžiaus asmenimis ar neįgaliais asmenimis dirbantis personalas turi žinių bendravimo su jais klausimais (tarp jų ir alternatyvių komunikacijos priemonių taikymo klausimais) ir nuolat jas tobulina. 8.9. Slaugomam asmeniui turi būti užtikrinta kokybiška nuolatinė priežiūra ir slauga. Socialinės globos namai yra apsirūpinę ar planuoja apsirūpinti techninės pagalbos priemonėmis, padedančiomis darbuotojams saugiai ir kokybiškai atlikti kasdienes funkcijas (priemonės asmeniui pakelti, perkelti, maudyti, transportuoti (socialinės globos namų viduje), maitinti ir kt.).

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		8.10. Slaugomas asmuo yra aprūpintas reikalingomis slaugos priemonėmis (sauskelnės, paklodės, čiužiniai pragulų profilaktikai, čiužiniai nuo pragulų ir kt.) ir teisės aktų nustatyta tvarka aprūpinamas reikalingomis asmeniui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis (funkcinės lovos, vežimėliai ir kt.). 8.11. Slaugomam asmeniui užtikrinamos oraus gyvenimo sąlygos pagal individualius poreikius – maitinimosi, kasdieninės higienos pagalba ar kita reikalinga pagalba, sudaromos sąlygos bendrauti su kitais asmenimis. 8.12. Asmeniui, išskyrus slaugomus asmenis, sudarytos sąlygos dalyvauti kuriant higienišką aplinką – jam pačiam tvarkyti ir prižiūrėti savo gyvenamąjį kambarį bei prižiūrėti (stebėti) bendrąsias socialinės globos namų patalpas, jų švarą ir tvarką. 8.13. Iš dalies savarankiškiems asmenims, padedant socialinės globos namų darbuotojams, užtikrinama galimybė naudotis buitinėmis skalbimo mašinomis, sudarytos sąlygos asmeniui pačiam skalbti ir išsidžiovinti savo drabužius
9.	Asmeniui užtikrinama aplinka, pagrįsta abipusiu asmens ir socialinės globos namų darbuotojų pasitikėjimu, pagarba ir meile	9.1. Užtikrinta, kad asmuo išklausomas, vertinama jo nuomonė, gyvenimiška patirtis, siekiama asmens ir personalo tarpusavio supratimo. Asmuo pagal savo gebėjimus ir galimybes turi teisę išsakyti pageidavimus dėl socialinės globos namuose dirbančio personalo atliekamų funkcijų, elgesio ir pan., dėl gyvenamojo kambario kaimyno (-ų) pasirinkimo ir kita. 9.2. Socialinės globos namuose gyvenantis asmuo turi „savą asmenį“ – pasirinktą socialinės globos namų darbuotoją. Asmuo „savam asmeniui“ patiki problemas, juo pasitiki, yra išklausomas. 9.3. Asmeniui teisės aktų nustatyta tvarka užtikrintas laisvas politinių pažiūrų pasirinkimas, galimybė viešai reikšti savo nuomonę, praktikuoti pageidaujamą religiją, neribojamos galimybės dalyvauti visuomeninėje veikloje. Socialinės globos namai sudaro tam sąlygas ir skiria dėmesį globos namuose gyvenančių asmenų sielovadai. Asmuo turi teisę rinktis dalyvavimą pagalbos sau grupėse ar kitoje grupinėje veikloje socialinės globos namuose ar už jų ribų. 9.4. Esant poreikiui, asmeniui padedama kontroliuoti elgesį stresinėse situacijose, patiriant ar išgyvenant krizes, netektis, tarpininkaujama, kad būtų išspręsti konfliktai ar sumažinti emociniai išgyvenimai, siūlant specialistų pagalbą, pagalbos sau grupes, susitikimus su artimaisiais. Žymos apie tai yra užfiksuotos ISGP ar kituose asmens byloje prideduose dokumentuose. Personalui sudarytos galimybės įgyti naujų ir gilinti turimas žinias, kaip elgtis su senyvo amžiaus ar negalią turinčiu asmeniu nelaimingų įvykių, stresinių situacijų ir pan. atvejais bei po jų. 9.5. Skatinamas ir palaikomas asmens aktyvumas, dalyvavimas, siekiant bendros socialinės globos namų gerovės, užtikrinamas asmens žinojimas, kad jis bus suprastas ir neatstumtas. Sprendimai priimami ir įgyvendinami kartu su gyventojais, pagal galimybes atsižvelgiant į jų norus, įsitikinimus ir gebėjimus
10.	Asmeniui padedama užmegzti ir palaikyti socialinius ryšius su šeimos nariais, artimaisiais	10.1. Socialinės globos namai tarpininkauja, kad asmuo palaikytų ar atkurtų nutrūkusius ryšius su šeimos nariais, artimaisiais giminaičiais, draugais, pažįstamais, jei tai neprieštarauja asmens interesams. Esant poreikiui, padeda palaikyti kontaktus su bendruomene, dalyvauti visuomeninėje veikloje ir kita. Socialinės globos namuose apgyvendinus šeimos narius, kiek įmanoma yra skatinamas jų bendravimas ir tarpusavio ryšių stiprinimas. Asmens

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	giminaičiais, socialinės globos namų gyventojais, bendruomene	ISGP yra numatytos konkrečios priemonės, susijusios su asmens socialinių ryšių tinklo sukūrimu, atkūrimu ar palaikymu. Asmuo gali apibūdinti, kokiuose bendruomenės (visuomenės) renginiuose jis dalyvauja. 10.2. Asmuo su visais jo pageidaujamais asmenimis gali pasimatyti pagal socialinės globos namų vidaus tvarkos taisyklėse ar kituose socialinės globos namų veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatytą ir su socialinės globos namų taryba aptartą tvarką, išskyrus atvejus, kai tie pasimatymai kelia pavojų jo ar aplinkinių sveikatai ar saugumui. 10.3. Esant poreikiui, asmeniui yra sudarytos galimybės tiesiogiai bendrauti laiškais, telefonu, internetu. 10.4. Asmuo skatinamas bendrauti su kitais socialinės globos namų gyventojais, gerbiant kito asmens norus, interesus. 10.5. Asmeniui užtikrinta pagalba bendradarbiaujant su reikalingomis institucijomis, sprendžiant asmens paslaugų organizavimo ir kasdieninio gyvenimo problemas. Žymos apie tai yra užfiksuotos ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose
11.	Asmeniui užtikrinamas maitinimas, atsižvelgiant į asmens sveikatos būklę ir individualius poreikius	11.1. Asmuo gauna jo fiziologinius poreikius ir sveikatos būklę atitinkantį, reikiamą kiekį energetinių verčių bei karingumą turintį maitinimą, įvertinus jo individualius poreikius, būtinumą gauti dietinį maitinimą ir, esant galimybėms, atsižvelgiant į asmens pageidavimus. Socialinės globos namai (išskyrus grupinio gyvenimo namus) maitinimą organizuoja pagal sveikatos apsaugos ministro patvirtintus maitinimo organizavimą socialinės globos įstaigose reglamentuojančius teisės aktų reikalavimus. 11.2. Asmeniui sudaryta galimybė jam suprantama forma kasdien susipažinti su menu, iš anksto pateikti pageidavimus dėl maisto produktų ar patiekalų asortimento, į kuriuos, esant galimybei, yra atsižvelgiama. 11.3. Socialinės globos namuose, atsižvelgiant į asmens sveikatos būklę ir jo savarankiškumą, yra paisoma asmens teisės pasirinkti, kur jam valgyti – savo kambaryje ar bendroje valgykloje. Asmuo valgomajame turi savo nuolatinę vietą. 11.4. Asmeniui sudarytos sąlygos bet kuriuo paros metu, esant poreikiui, išgerti šiltos kavos, arbatos ar vandens. 11.5. Asmeniui pagal jo savarankiškumo lygį, galimybes ir pageidavimus sudarytos sąlygos užsiimti maisto savo poreikiams ruošimu, stalo serviravimu ar panašia veikla. Socialinės globos namuose veikia virtuvėlės. Iš dalies savarankiški asmenys su darbuotojų pagalba jose gaminasi maistą sau bei valgo. Grupinio gyvenimo namuose asmenys gaminasi maistą patys su darbuotojų pagalba. 11.6. Asmeniui, kuris pats negali savarankiškai pavalgyti, užtikrinama individuali, diskretiška personalo pagalba valgant. Socialinės globos namuose toks asmuo aprūpintas specialia įranga, padedančia jam pavalgyti. Socialinės globos namai užtikrina, kad kiekvienam maitinimo režimo laiku pagalbos reikalingam asmeniui būtų priskirtas pagalbą valgant teikiantis asmuo
IV sritis. Asmens teisių apsauga		
12.	Užtikrinamos ir ginamos asmens teisės,	12.1. Jeigu neveiksnaus (ribotai veiksnaus) asmens globėju, rūpintoju paskirtas fizinis asmuo, socialinės globos namai nuolat palaiko ryšius ir bendradarbiauja su asmens globėju, rūpintoju, o esant poreikiui, praneša atitinkamai

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	neatsižvelgiant į asmens veiksnumą ar sveikatos būklę	institucijai apie netinkamai vykdomas globėjo, rūpintojo funkcijas. Žymos apie tai yra užfiksuotos ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 12.2. Jeigu neveiksnaus (ribotai veiksnus) asmens globėjas, rūpintojas yra socialinės globos namai, socialinės globos namų administracija užtikrina visapusišką šio asmens interesų atstovavimą, globos, rūpybos funkcijų vykdymą. 12.3. Neveiksnaus ar ribotai veiksnus asmens adekvati nuomonė ar jo globėjo (rūpintojo) nuomonė, siekiant užtikrinti geriausią asmens interesą, yra išklausoma ir vertinama. 12.4. Pagerėjus asmens socialiniam savarankiškumui, sveikatos būklei ar atsiradus kitoms aplinkybėms, galinčioms daryti įtaką asmens neveiknumui (ribojamam veiknumui), socialinės globos namai tarpininkauja asmeniui ir kreipiasi į atitinkamas institucijas dėl neveiknumo (riboto veiknumo) peržiūrėjimo. Žymos apie tai yra užfiksuotos ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 12.5. Asmeniui jo pageidavimu sudarytos sąlygos be pašalinių asmenų gauti konsultacijas ir kitas paslaugas turiniais, finansiniais, draudimo, testamentų sudarymo ir kitais klausimais. Žymos apie tai yra užfiksuotos ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. Esant poreikiui, socialinės globos namuose organizuojamos reikiamų specialistų konsultacijos. 12.6. Asmens pinigai ir materialinės vertybės administruojami teisės aktų nustatyta tvarka bei tvarkomi pagal socialinės globos namų patvirtintą gyventojų pinigų ir kitų materialinių vertybių laikymo ir saugojimo tvarkos aprašą, kuris užtikrina asmens interesus saugant, naudojant ir apskaitant asmens pinigus ir materialines vertybes. 12.7. Asmens saugumas jo gyvenamajame kambaryje užtikrintas nepažeidžiant jo privatumo ir orumo. Socialinės globos namų personalas į asmens gyvenamąjį kambarį įeina tik pasibeldęs, asmuo negali būti užrakinamas savo gyvenamajame kambaryje. Asmens gyvenamosiose patalpose nenaudojamos filmavimo kameros ar kiti stebėjimo būdai. Su asmenimis, kuriems dėl sveikatos būklės ir visiško nesavarankiškumo reikia nuolatinės priežiūros, ar jų globėjais, rūpintojais susitarta dėl būdų ir formų, kaip tai bus daroma. Gyvenamuosiuose kambariuose, higienos kambariuose pagal galimybes yra įvesta pagalbos kvietimo sistema. 12.8. Užtikrinta, kad tuo atveju, kai gyvenamajame kambaryje gyvena keli asmenys, derinami kambaryje gyvenančių asmenų interesai, charakteriai, poreikiai, išklausant asmens pageidavimus dėl kaimynų pasirinkimo ir įvertinant kiekvieno asmens sugebėjimą prisitaikyti prie gyvenamojo kambario kaimyno (-ų). Esant būtinumui, asmuo gali būti perkeltas į kitą kambarį ar apgyvendintas su kitu asmeniu, tačiau tik apie tai iš anksto pranešus asmeniui ir gavus jo ir kito asmens, kartu gyvenančio su juo, sutikimą. Žymos apie tai yra užfiksuotos ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 12.9. Asmuo yra supažindintas su savo teise kreiptis į socialinės globos namų administraciją, personalą ar institucijas už socialinės globos namų ribų dėl įvykusios ar galimos fizinės, psichologinės, materialinės ar finansinės, seksualinės prievartos, diskriminacijos ar kitų asmens teisių pažeidimų. Asmens kreipimosi teisė nėra varžoma ir asmuo su tuo yra supažindintas.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		12.10. Asmeniui užtikrinta, kad tais atvejais, kai jo veiksmai kelia pavojų jam pačiam ir kitiems, asmens saugumo interesais naudojamos priemonės nepažeidžia jo teisių ir jo teisėtų interesų. Asmens teisių pasirinkimui ir jų saugumui užtikrinti socialinės globos namuose yra taikomos priemonės, skatinančios gyventojų priklausomybių nuo žalingų įpročių atsisakymą. Taikytinos priemonės yra užfiksuotos socialinės globos namų planuose, o žymos apie konkrečius atvejus – ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 12.11. Socialinės globos namuose neribojama teisė į šeimos sukūrimą pačių asmenų apsisprendimu, suteikiama parama ir sudaromos tinkamos gyvenimo sąlygos neįgalių asmenų šeimoms. 12.12. Socialinės globos namuose tarpininkaujama, kad asmuo atliktų pilietines pareigas teisės aktų nustatyta tvarka
13.	Asmeniui užtikrinama, kad jo nuomonė, problemos, nusiskundimai bus išklaustyti, išanalizuoti ir į juos bus konstruktyviai reaguojama	13.1. Jokiomis priemonėmis nėra varžoma asmens laisvė išsakyti savo nuomonę, pageidavimus ar kritines pastabas dėl problemų, iškilusių teikiant socialinę globą, į kurias socialinės globos namai operatyviai ir konstruktyviai reaguoja. 13.2. Asmuo yra supažindintas su nusiskundimų, prašymų pateikimo bei jų nagrinėjimo socialinės globos namuose procedūra ir žino, kad, baigus nagrinėti skundą ar prašymą, jam priimtina forma jis bus supažindintas su gautomis išvadomis bei sprendimais. Raštu pateikti skundai ir prašymai bei priimti sprendimai yra registruojami atskirame žurnale. 13.3. Socialinės globos namuose veikia socialinės globos namų taryba, kurios sudėtyje gali būti socialinės globos namuose gyvenantys asmenys, personalo atstovai, asmenų globėjai, rūpintojai, kiti šeimos nariai ar artimieji giminaičiai, kitų institucijų, nevyriausybinų organizacijų, bendruomenės, kurioje yra socialinės globos namai, atstovai ar kt. Socialinės globos namų tarybos sudėtis yra periodiškai peržiūrima ir atnaujinama. Socialinės globos namų tarybos nariai, kaip lygiaverčiai partneriai, teikia pasiūlymus socialinės globos namų administracijai ir laiku gauna atsakymus bei informaciją apie šių pasiūlymų įgyvendinimą ar tobulinimą ir tai yra užfiksuota socialinės globos namų dokumentuose
14.	Asmuo gali būti pašalintas iš socialinės globos namų už socialinės globos namų vidaus tvarkos taisyklių ar teisėtvarkos pažeidimus tik nuodugniai išnagrinėjus įvykdytų pažeidimų priežastis ir neradus kitų efektyvių būdų paveikti asmens neigiamą elgesį	14.1. Asmuo žino, kad už dažnus grubius, kitų asmenų interesus bei orumą pažeidžiančius veiksmus, prieštaraujančius vidaus tvarkos taisyklėms, teisėtvarkos pažeidimus ar sutarties pažeidimus jis gali būti pašalintas iš socialinės globos namų. Asmuo pasirašytinai yra supažindintas su šia informacija prieš pasirašydamas sutartį su socialinės globos namais. 14.2. Asmeniui užtikrinta, kad, svarstant jo pašalinimo iš socialinės globos namų klausimą, bus pakviestas dalyvauti pats asmuo, globėjas, rūpintojas, su juo dirbę socialinės globos namų darbuotojai, asmens pasirinktas „savas asmuo“, socialinės globos namų tarybos atstovai, savivaldybės, kurios sprendimu asmeniui paskirta socialinė globa, socialiniai darbuotojai, jei tai įmanoma, – asmens artimieji ir kt. Detaliai išnagrinėtos asmens netinkamo elgesio ar vidaus tvarkos taisyklių pažeidimų priežastys, žymos apie priemones, taikytas asmens neigiamam elgesiui paveikti, šių priemonių poveikį asmens elgesio pasikeitimams ir pan. atsispindi asmens ISGP ar kituose byloje pridedamuose dokumentuose. Pašalinamas asmuo yra supažindintas su visomis svarstymo

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		išvadamis ir išklausti jo pasiaiškinimai. Žymos apie tai yra užfiksuotos asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 14.3. Asmeniui užtikrinta, kad, iki jį pašalinant iš socialinės globos namų, bus sprendžiamas jo socialinės globos tęstinumo ir saugumo klausimas. Socialinės globos namai kreipiasi į savivaldybę, kurios sprendimu asmeniui buvo paskirta socialinė globa ar į kurią asmuo paties pageidavimu išvyksta, dėl kitų socialinių paslaugų asmeniui skyrimo būtinumo. Prieš pašalinant asmenį iš socialinės globos namų, yra įsitikinta dėl jo saugumo ir galimybių savarankiškai (iš dalies savarankiškai) gyventi bei reikiamų socialinių paslaugų savivaldybėje užtikrinimo. Žymos apie tai yra užfiksuotos asmens byloje pridedamuose dokumentuose
15.	Asmeniui užtikrinama galimybė išvykti laikinai ar visam laikui	15.1. Asmeniui užtikrinta, kad jis gali laikinai savo noru išvykti iš socialinės globos namų svečiuotis pas globėją, rūpintoją, šeimos narius, artimuosius giminaičius ar pažįstamus švenčių dienomis, savaitgaliais ar ilgesniam laikotarpiui – iki 45 kalendorinių dienų per metus (dėl asmeniui svarbių priežasčių asmens (globėjo, rūpintojo, šeimos narių ar artimųjų giminaičių) prašymu gali būti nustatytas ir ilgesnis laikotarpis). Asmeniui yra išlaikoma galimybė grįžti į socialinės globos namus tomis pačiomis sąlygomis, kaip ir buvo apgyvendintas, remiantis socialinės globos namų vidaus tvarkos taisyklėse ar kituose socialinės globos namų veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatyta tvarka. 15.2. Asmens išvykimo gydytis į sveikatos priežiūros įstaigą trukmė nėra ribojama. 15.3. Socialinės globos namai domisi pas globėją, rūpintoją, šeimos narius, artimuosius giminaičius, pažįstamus ar į sveikatos priežiūros įstaigą laikinai išvykusio asmens gyvenimo sąlygomis bei jo priežiūra. Žymos apie tai yra užfiksuotos asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 15.4. Neveiksniui (ribotai veiksniam) asmeniui laikinai išvykstant svečiuotis savo noru, socialinės globos namų administracija su asmeniu, pas kurį neveiksnius (ribotai veiksnus) asmuo išvyksta (išskyrus teismo sprendimu paskirtą globėją, rūpintoją), sudaro sutartį, kurioje pastarasis įsipareigoja tinkamai prižiūrėti neveiksnią (ribotai veiksnų) asmenį. Ši sutartis sudaroma socialinės globos namams turint asmens, pas kurį išvyksta neveiksnius (ribotai veiksnus) asmuo, gyvenamosios vietos savivaldybės išvadą dėl neveiksnių (ribotai veiksnų) asmenį priimančio asmens (jo šeimos) galimybių tinkamai prižiūrėti neveiksnią (ribotai veiksnų) asmenį jo laikino išvykimo laikotarpiu. Neveiksnaus (ribotai veiksnus asmens) laikinas išvykimas iš socialinės globos namų svečiuotis privalo būti suderintas su asmens globėju (rūpintoju), jei globėjo (rūpintojo) funkcijas vykdo ne socialinės globos namai. Sutartis, išvados, suderinimo su globėju (rūpintoju) žymos yra asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 15.5. Asmuo, globėjas, rūpintojas ar kitas asmuo, pas kurį laikinai išvykstama, yra supažindintas su laikino išvykimo iš socialinės globos namų tvarka. Prieš išvykstant raštu patvirtinama, kad šis asmuo laikysis teisės aktų (tai gali būti įteisinta vidaus tvarkos taisyklėse gyventojams) nustatytų įsipareigojimų socialinės globos namams. Žymos apie tai yra užfiksuotos asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 15.6. Asmuo su negalia, kuris yra veiksnus, savo noru iš socialinės globos namų į bendruomenę išvyksta visam

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		laikui socialinės globos namams įsitikinus, kad šiam asmeniui bus užtikrintos tinkamos gyvenimo sąlygos, paslaugos bendruomenėje ar kad jis galės savarankiškai (iš dalies savarankiškai) gyventi. Iš socialinės globos namų išvykstančio asmens prašymas yra asmens byloje. Siekiant užtikrinti socialinės pagalbos asmeniui su negalia tęstinumą, socialinės globos namai, likus 3 mėn. iki asmens su negalia išvykimo iš socialinės globos namų, kreipiasi į savivaldybę su prašymu inicijuoti asmens su negalia socialinės adaptacijos (reabilitacijos) bendruomenėje plano sudarymą. Socialinės globos namai aktyviai dalyvauja savivaldybei sudarant šį planą. 15.7. Neveiksnius (ribotai veiksnus) asmuo visam laikui gali išvykti tik pas teismo paskirtą globėją, rūpintoją. Socialinės globos namai apie tai informuoja savivaldybę, kurioje globėjas (rūpintojas) gyvena
V sritis. Aplinka ir būstas		
16.	Asmeniui garantuojama saugi, gerai sutvarkyta ir tinkama socialinės globos teikimo vieta bei aplinka	16.1. Socialinės globos namų vieta yra nesunkiai pasiekiamą visuomeniniu transportu. Esant poreikiui, socialinės globos namai užtikrina specialaus transporto paslaugas priemonėms, susijusioms su asmenų socialine integracija į bendruomenę, vykdyti. 16.2. Asmeniui užtikrinta, kad socialinės globos namų teritorijos, bendro naudojimo patalpų, gyvenamųjų patalpų bei kitų patalpų išplanavimas ir įrengimas atitinka socialinės globos namų paskirtį, šio tipo statiniams galiojančias statybos projektavimo, sveikatos apsaugos ministro patvirtintas higienos normas, tvirtinamas šio tipo įstaigoms ir jų teritorijai, priešgaisrinės saugos ir civilinės saugos reikalavimus, darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus. 16.3. Asmeniui užtikrinama kiek įmanoma saugi aplinka. Socialinės globos namų gyvenamosiose ir bendro naudojimo patalpose yra įrengta gaisro aptikimo ir signalizavimo sistema. 16.4. Socialinės globos namuose viename pastate gyvena ne daugiau kaip 150 asmenų (nuo 2015 metų). 16.5. Grupinio gyvenimo namuose viename pastate (kotedže) gyvena ne daugiau kaip 20 asmenų. 16.6. Nuo 2030 metų socialinės globos namuose asmenims su negalia, išskyrus specializuotus socialinės globos namus, viename pastate gyvena ne daugiau kaip 40 asmenų. 16.7. Naujai nuo 2013 metų steigiamuose socialinės globos namuose senyvo amžiaus asmenims viename pastate gyvena ne daugiau kaip 40 asmenų, o specializuotuose socialinės globos namuose – ne daugiau kaip 100 asmenų. Naujai nuo 2013 metų steigiami socialinės globos namai asmenims su negalia – grupinio gyvenimo namai, kuriuose asmenys apgyvendinami grupėmis. Tokiuose grupinio gyvenimo namuose gyvena ne daugiau kaip 10 asmenų. 16.8. Socialinės globos namai asmenis (išskyrus slaugomus) gali apgyvendinti ne socialinės globos namų teritorijoje – atskiruose butuose, gyvenamuosiuose namuose (ne daugiau kaip 10 asmenų, viename kambaryje ne daugiau kaip 2 asmenys). 16.9. Asmeniui, turinčiam specialiųjų poreikių, ar darbingo amžiaus asmeniui su negalia užtikrinta pritaikyta aplinka, reikalinga kasdieniniam gyvenimui bei paslaugoms gauti. Asmeniui užtikrintos galimybės lengvai judėti socialinės globos namų teritorijoje ir patalpose, saugiai naudotis poilsio ir rekreacijos zonomis, esančiomis socialinės globos namų teritorijoje.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		16.10. Asmeniui užtikrinta galimybė greitai (neišeinant iš savo gyvenamojo kambario) išsikviesti personalą, jeigu to reikalauja jo sveikatos būklė
17.	Asmuo naudojami kasdieniniam gyvenimui būtinomis patalpomis, kuriose užtikrinamas jo privatumas ir orumas	17.1. Asmuo gyvena socialinės globos namuose, kurių patalpos, t. y. gyvenamųjų kambarių, valgyklos, virtuvės, skirtos individualiam maisto gaminimui, asmens higienos patalpos, laisvalaikio organizavimo, ugdymo, bendro naudojimo patalpos (laiptinės, koridoriai ir pan.) ir kita, pritaikytos gyvenimui ir būtinoms gyventojų poreikiams tenkinti. Pagal socialinės globos namų galimybes ir gyventojų pageidavimus gali būti įrengtos ir kitos patalpos, pvz., maldos kambarys, biblioteka-skaitykla, pirtis, rūkomasis ir kita. 17.2. Asmuo gyvena šiltose, gerai vėdinamose ir tinkamai apšviestose patalpose, atitinkančiose sveikatos apsaugos ministro patvirtintų higienos normų reikalavimus. Gyvenamosiose patalpose papildomai yra įrengtas vietinis dirbtinis apšvietimas. 17.3. Asmeniui jo gyvenamojoje aplinkoje kiek įmanoma yra užtikrinamas privatumas. 17.4. Socialinės globos namuose nuo 2015 metų viename kambaryje gyvena 1–3 senyvo amžiaus asmenys ar asmenys su negalia (ne daugiau kaip 4 slaugomi asmenys). Socialinės globos namuose, pradėtuose statyti ar rekonstruoti po 2013 metų, gyvenamuosiuose kambariuose gyvena 1–2 asmenys (išskyrus atvejus, kai apgyvendinami slaugomi asmenys). 17.5. Asmeniui užtikrinta, kad asmens higienos patalpos – tualetai, prausimosi / maudymosi patalpos – yra lengvai ir greitai pasiekiamos, patogios naudotis, garantuojančios privatumą. Tualetų, dušų, vonių plotai bei jų įrengimas ir aprūpinimas higienos reikmenimis atitinka sveikatos apsaugos ministro patvirtintų higienos normų reikalavimus. Asmeninės higienos patalpos turi vidinius užraktus, atskirai įrengtos vyrams ir moterims (išskyrus grupinio gyvenimo namus). Po 2013 metų pradėtuose statyti ar rekonstruoti socialinės globos namuose tualetų ir dušo ar vonios patalpa (-os) įrengta prie kiekvieno gyvenamojo kambario ar kelių (ne daugiau kaip 3) gyvenamųjų kambarių (išskyrus kambarius, kuriuose apgyvendinami sunkią negalią turintys asmenys). Socialinės globos namų planuose numatyta siekiamybė, kad nuo 2030 metų prie kiekvieno gyvenamojo kambario būtų atskiros asmens higienos patalpos. 17.6. Esant asmens pageidavimui arba poreikiui, asmens gyvenamajame kambaryje sudaryta privati erdvė, atskirta širma. 17.7. Asmeniui užtikrintos saugios ir sveikos gyvenimo sąlygos, socialinės globos namų patalpos yra tvarkingos ir švarios, pagal socialinės globos namuose nustatytą tvarką vykdomas ir kontroliuojamas kasdienis patalpų valymas
18.	Asmens gyvenamoji aplinka yra kiek galima artimesnė namų aplinkai	18.1. Asmens gyvenamasis kambarys sutvarkytas jaukiai, aplinka artima namų aplinkai. Kiekvienas asmuo gyvenamajame kambaryje turi šiuos būtiniausius baldus: lovą, spintelę, kėdę. Spinta, stalas gali būti keliems asmenims. Asmuo yra patenkintas gyvenamųjų patalpų apstatymu, jam sudaryta galimybė turėti kambaryje savo baldų ir kitų asmeninių daiktų, jei tai nesudaro pavojaus jo ar kitų asmenų saugumui. Tai numatyta vidaus tvarkos taisyklėse. 18.2. Asmeniui sudaryta galimybė saugiai laikyti savo asmeninius daiktus, jis gali užsirakinti savo asmenines

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		gyvenamąsias patalpas, spintą ar spintelę, jeigu, įvertinus jo savarankiškumą, tai nesudaro pavojaus jo ar kitų asmenų saugumui. 18.3. Asmeniui jo gyvenamajame kambaryje užtikrintos sąlygos skaityti ar užsiimti kita laisvalaikio veikla, atsižvelgiant į asmens pageidavimus, įrengiant reikiamą apšvietimą 18.4. Judėjimo negalią turinčiam asmeniui užtikrinta, kad socialinės globos namai išnaudoja visas galimybes, kad gyvenamajame kambaryje langų aukštis ir lovos vieta sudarytų galimybę stebėti aplinką pro langą sėdint ar gulint
VI sritis. Personalas		
19.	Socialinę globą teikiančio personalo struktūra yra suformuota atsižvelgiant į asmenų skaičių, jų specialiuosius poreikius ir turimą negalią	19.1. Personalo ir globojamų asmenų skaičiaus santykis garantuoja tinkamą socialinės globos namų veiklos organizavimą. Socialinės globos namų personalas suformuotas pagal socialinės globos namų valdymo schemą, parodančią atskirų struktūrinių padalinių vietą ir jų tarpusavio ryšius. Personalo pareigybių aprašymai apibrėžia kiekvieno socialinės globos namų darbuotojo konkrečias funkcijas. 19.2. Asmeniui užtikrinta, kad ISGP bus įgyvendinamas užtikrinant personalo (socialinių darbuotojų ir jų padėjėjų, sveikatos priežiūros specialistų, psichologų ir kitų specialistų), teikiančio paslaugas, skaičių. Socialinę globą užtikrinančio personalo pareigybių skaičius yra ne mažesnis, nei reglamentuoja Socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvai, tvirtinami socialinės apsaugos ir darbo ministro. 19.3. Senyvo amžiaus asmeniui ir suaugusiam darbingo amžiaus asmeniui su negalia, kuris kartu yra ir socialinės rizikos asmuo, socialinės globos namuose yra užtikrintas didesnis socialinę globą teikiančio personalo skaičius. 19.4. Užtikrinta, kad socialinės globos namuose asmeniui kokybiška socialinė globa bus teikiama visą parą, numatant teisės aktų reglamentuotą personalo ir socialinę globą gaunančių asmenų santykį dieną ir naktį. Socialinės globos namuose yra užfiksuota informacija apie asmenis, kuriems reikalinga slauga visą parą, bei yra sudarytas socialinės globos namuose visą parą dirbančių darbuotojų slankusis darbo grafikas (derinant darbą dienos ir nakties metu)
20.	Socialinės globos namuose dirba kvalifikuota specialistų komanda, turinti tinkamas asmenines savybes dirbti su senyvo amžiaus asmenimis ar suaugusiais asmenimis su negalia	20.1. Socialinės globos namų vadovo tinkamumas eiti pareigas vertinamas teisės aktų nustatyta tvarka, jis turi aukštąjį išsilavinimą (nuo 2015 m.) ir vadybos, psichologijos, gerontologijos, slaugos organizavimo, socialinio darbo žinių. 20.2. Socialinės globos namuose dirba personalas, turintis teisės aktuose nustatytą reikiamą profesinį išsilavinimą, išklauses mokymus, įgijęs licencijas, atestacijos pažymėjimus. 20.3. Personalas turi konfliktinių situacijų valdymo žinių ir žino, kad įstaigoje asmenų priverstinio izoliavimo procedūros, intensyvaus stebėjimo kambarių įrengimas, gydytojų nepaskirtų medikamentų siūlymas gyventojams ir kt. priverstinės priemonės asmeniui negali būti taikomos. 20.4. Asmeniui užtikrinta, kad personalas savo darbe vadovaujasi žmogiškos etikos normomis ir atitinkamų profesijų etikos kodeksais. 20.5. Personalo ir asmens santykiai grindžiami abipusės pagarbos, tarpusavio supratimo ir susitarimo principais. Asmens ir personalo tarpusavio bendravimas rodo pagarbius ir šiltus santykius. Personalas profesionaliais

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		veiksmams sugeba užtikrinti asmens saugumą bei orumo išsaugojimą tais atvejais, kai asmens veiksmams kelia pavojų jam pačiam ir kitiems, šalia esantiems. 20.6. Asmeniui užtikrinta, kad savanorių teikiamos paslaugos yra kokybiškos. Savanorių veikla yra kolegiškai prižiūrima socialinės globos namų specialistų ir tai yra užfiksuota socialinės globos namų dokumentuose. 20.7. Asmeniui užtikrinta, kad priimdama darbuotojus ar telkdama į pagalbą savanorius, socialinės globos namų administracija įsitikins jų tinkamumu dirbti su senyvo amžiaus asmenimis, suaugusiais asmenimis su negalia (tarp jų ir turinčiais sunkią negalią) (yra įvertintos asmeninės bei moralinės savybės, vertybinės nuostatos, susijusios su senyvo amžiaus ir neįgalio asmeniu). 20.8. Socialinės globos namuose yra socialinės globos namų administracijos patvirtintas Savanorių priėmimo į socialinės globos namus tvarkos aprašas bei kiti savanoriško darbo atlikimą reglamentuojantys dokumentai (jei socialinės globos namuose dirba savanoriai). 20.9. Asmens problemoms kompleksiskai spręsti socialinės globos namai užtikrina komandinį personalo darbą ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą. Asmeniui užtikrinta, kad socialinės globos namai bendradarbiauja su asmens sveikatos priežiūros, švietimo, teisėsaugos ir kitomis institucijomis. Socialinės globos namuose dirbantys darbuotojai turi komandinio darbo organizavimo žinių, gali apibūdinti socialinės globos namuose taikomus komandinio darbo principus, taip pat tarpinstitucinio bendradarbiavimo principus, naudojamus priimant sprendimus, susijusius su visapusiškų asmens socialinės globos poreikių tenkinimu. 20.10. Socialinės globos namai garantuoja, kad personalas užtikrins informacijos apie asmenį, jo globėją, rūpintoją, šeimos narius ar artimuosius giminaičius konfidencialumą. 20.11. Socialinės globos namų administracija užtikrina priemonių, susijusių su saugių ir sveikų darbo sąlygų personalui sudarymu, taikymą ir tai yra užfiksuota socialinės globos namų dokumentuose
VII sritis. Valdymas ir administravimas		
21.	Socialinės globos namai turi visus reikalingus ir teisės aktuose nustatytus dokumentus	21.1 Socialinės globos namai yra įregistruoti Juridinių asmenų registre ir turi visus įstaigos steigimą ir veiklą reglamentuojančius dokumentus: - visuomenės sveikatos centro išduotą leidimą-higienos pasą; - įstaigos veiklos nuostatus (įstatus); - metinį įstaigos veiklos planą; - teikiamų paslaugų sąrašą, patvirtintą paslaugos kainą (-as); - patvirtintą įstaigos etatų sąrašą; - metinę ataskaitą; - vidaus tvarkos taisyklės darbuotojams (apibrėžiančias darbuotojų teises ir pareigas); - vidaus tvarkos taisyklės gyventojams (gyvenimo ir elgesio normos, teisės, pareigos, laikino ar visiško išvykimo tvarka ir pan.); - personalo pareigybių aprašus;

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		- darbuotojų atestacijos ir kvalifikacijos tobulinimo planus; - socialinės globos namų tarybos nuostatus; - gyventojų pinigų ir turto saugaus laikymo tvarkos aprašą; - asmenų bylas; - ISGP ir kitus su asmens socialinės globos skyrimu, teikimu susijusius dokumentus (ar jų kopijas) (gali būti atskira bylos dalis); - skundų ir prašymų registracijos žurnalą; - neigiamo pobūdžio įvykių ir jų pasekmių asmeniui registracijos žurnalą; - socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo (įsivertinimo) rezultatus apibūdinančius dokumentus; - socialinės globos namų administracijos patvirtintus savanoriško darbo funkcijų atlikimą reglamentuojančius dokumentus (jei socialinės globos namuose dirba savanoriai); - licenciją teikti socialinę globą (nuo 2015 m.) ir kitas teisės aktų nustatytas licencijas bei leidimus; - licencijas teikti slaugos, reabilitacijos paslaugas (kineziterapijos, masažo ir pan.), jei asmenims yra teikiamos šios paslaugos; - kitus reikalingus dokumentus. 21.2. Asmeniui užtikrintas tvarkingas su asmeniu susijusios informacijos ir dokumentų kaupimas jo byloje bei joje esančios informacijos konfidencialumas. Socialinės globos namuose tiesiogiai su senyvo amžiaus asmeniu ar su darbingo amžiaus asmeniu su negalia (tarp jų ir su sunkią negalią turinčiam) dirbantys darbuotojai informacijos konfidencialumo užtikrinimą yra patvirtinę raštiškais pasižadėjimais. 21.3. Asmenų bylos ir kiti su socialinės globos namų veikla susiję dokumentai yra saugomi teisės aktų nustatyta tvarka
22.	Socialinės globos namuose palaikoma ir skatinama personalo nuolatinio tobulėjimo bei kokybės siekimo aplinka	22.1. Personalui sudaryta profesinį tobulėjimą motyvuojanti aplinka ir galimybės tobulinti profesinę kvalifikaciją. Socialinės globos namuose yra sudaryti kvalifikacijos tobulinimo planai ir grafikai. 22.2. Personalas nuolat tobulina savo kvalifikaciją, dalyvaudamas darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programose, įgyja naujų žinių, reikalingų darbe. Kiekvienas socialinės globos namuose senyvo amžiaus asmeniui ar darbingo amžiaus asmeniui su negalia (tarp jų ir sunkią negalią turinčiam) socialinę globą teikiantis darbuotojas teisės aktų nustatyta tvarka dalyvauja kvalifikacijos tobulinimo kursuose. Socialinį darbą dirbantiesiems, sveikatos priežiūros specialistams, kitiems specialistams sudaryta galimybė tobulinti savo kvalifikaciją pagal teisės aktuose įteisintus kvalifikacijos tobulinimo reikalavimus. Socialinės globos namai socialinių darbuotojų padėjėjams, neturintiems socialinio darbo ar jam prilyginto išsilavinimo, prieš pradėdami dirbti, užtikrina galimybę dalyvauti įžanginiuose mokymuose. 22.3. Personalui periodiškai suteikiamos žinios saugos ir sveikatos darbe klausimais. Socialinės globos namai yra sudarę sveikas ir saugias darbo sąlygas bei aprūpinę personalą būtiniausiomis priemonėmis, reikalingomis

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		paslaugoms teikti asmenims, turintiems specialiųjų poreikių, ar asmenims su negalia (tarp jų ir sunkią negalią turintiems). 22.4. Skatinamos socialinės globos namuose dirbančių darbuotojų iniciatyvos tobulinti komandinį darbą, ieškant efektyvių pagalbos būdų ir formų asmens problemoms spręsti. 22.5. Asmeniui teikiamų paslaugų kokybę garantuoja personalui teikiama reguliari ir kokybiška socialinės globos namuose dirbančių kolegų, kitų specialistų pagalba. Socialinės globos namuose yra numatyta su asmeniu dirbančių darbuotojų supervizijos vykdymo tvarka, taip pat paskirti asmenys, atsakingi už profesinės pagalbos kolegoms organizavimą. 22.6. Asmeniui užtikrinta socialinės globos kokybė ir socialinės globos normų laikymasis, socialinės globos namams nuolat teisės aktų nustatyta tvarka atliekant socialinės globos atitikties socialinės globos normoms įsivertinimą. Socialinės globos namai turi pasirengę savo veiklos įsivertinimo taisykles, tvarką, klausimynus. 22.7. Asmuo, jo globėjas, rūpintojas, šeimos nariai ar artimieji giminaičiai turi galimybę susipažinti su socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo išvadomis ir rekomendacijomis, kurias pateikia Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Departamentas). Socialinės globos namuose yra paskirtas asmuo, atsakingas už suinteresuotų asmenų supažindinimą su socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo (įsivertinimo) išvadomis. 22.8. Socialinės globos namuose nagrinėjami socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo (įsivertinimo) rezultatai ir remiantis jais nustatomi socialinės globos namų veiklos tobulinimo prioritetai bei sudaromi atitinkamos srities veiklos pagerinimo konkrečių priemonių planai (numatant konkrečius terminus ir vykdytojus). 22.9. Socialinės globos namuose yra reguliariai organizuojami personalo pasitarimai, seminarai ir kiti užsiėmimai, kurie fiksuojami socialinės globos namų veiklos dokumentuose
23.	Vyrauja geranoriška ir konstruktyvi reakcija į skundus ir pageidavimus, asmuo gali pareikšti savo nuomonę dėl socialinės globos namų veiklos	23.1. Asmeniui, jo globėjui, rūpintojui, šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams ir socialinės globos namų personalui sudarytos sąlygos kreiptis į socialinės globos namų administraciją dėl iškilusių problemų. Socialinės globos namuose yra užfiksuoti asmens ar jo globėjo, rūpintojo, šeimos narių ar artimųjų giminaičių pasiūlymai, skundai, užtikrinama operatyvi socialinės globos namų darbuotojų reakcija į juos ir pagal socialinės globos namuose numatytą procedūrą bei teisės aktų nustatytą tvarką laiku pateikti atsakymai. 23.2. Socialinės globos namuose sudarytos sąlygos veikti socialinės globos namų tarybai, galinčiai teikti pasiūlymus administracijai dėl socialinės globos namų veiklos. Į tarybos pateiktus pagrįstus pasiūlymus socialinės globos namų administracija atsižvelgia organizuodama socialinės globos namų veiklą. 23.3. Asmeniui garantuota, kad socialinės globos namų valdymas ir administravimas yra nuolat tobulinamas, reguliariai apsvarstant socialinės globos namams aktualių teisės aktų pasikeitimus, naujus gerosios praktikos pavyzdžius
24.	Socialinės globos namų	24.1. Socialinės globos namai rengia ir reguliariai atnaušina informacinį biuletenį (internetinį puslapį), kuriame

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	veikla grindžiama skaidrumo, atskaitomybės, informuotumo principais	pateikiama informacija apie socialinės globos namus, teikiamas paslaugas, personalą ir kita. 24.2. Socialinė globa organizuojama vadovaujantis socialinės globos namų metiniu veiklos planu. Metiniuose planuose numatytos praėjusiais metais vertinant (įsivertinant) socialinės globos atitiktį nustatytiems trūkumams šalinti suplanuotos priemonės. 24.3. Siekdami teikti efektyvias ir kokybiškas paslaugas, socialinės globos namai bendradarbiauja su Departamentu bei kitomis kontrolės institucijomis. Socialinės globos namų personalas yra susipažinęs Departamento pateiktomis išvadomis dėl socialinės globos atitikties socialinės globos normoms ir gali apibūdinti socialinės globos namų stiprybes bei silpnybes. 24.4. Socialinės globos namų administracija nuolat palaiko ryšius su savivaldybėmis, kurių sprendimu asmenims buvo pradėta teikti socialinė globa, bei su socialinių paslaugų įstaigomis. Socialinės globos namai informuoja savivaldybes apie asmenis, kurie dėl jų savarankiškumo kitimo gali tapti potencialiais bendruomeninių paslaugų gavėjais ateityje. 24.5. Socialinės globos namai teisės aktų nustatyta tvarka užtikrina metinių ataskaitų ir kitos informacijos pateikimą steigėjui ir kitoms institucijoms. 24.6. Socialinės globos namai teisės aktų nustatyta tvarka laiku teikia informaciją apie savo veiklą Lietuvos statistikos departamentui

**SOCIALINĖS RIZIKOS ASMENŲ, PRIKLAUSOMŲ NUO PSICHOAKTYVIŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO, TRUMPALAIKĖS
SOCIALINĖS GLOBOS NORMOS, TAIKOMOS LAIKINO GYVENIMO NAMAMS (PSICHOLOGINĖS BEI SOCIALINĖS
REABILITACIJOS ĮSTAIGOMS)**

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
I sritis. Paslaugos paskyrimas, planavimas ir asmens apgyvendinimas		
1.	Socialinės rizikos asmeniui, priklausomam nuo psichoaktyvių medžiagų vartojimo (toliau – asmuo), užtikrinama galimybė susipažinti su psichologinės bei socialinės rehabilitacijos įstaiga (toliau – įstaiga) bei jos vykdoma psichologinės socialinės rehabilitacijos programa	1.1. Asmeniui prieinama informacija apie įstaigą, jos vykdomą psichologinės socialinės rehabilitacijos programą, personalą ir kita. Asmeniui ir visuomenei yra prieinama informacija apie tai, su kokia religine bendruomene ar bendrija yra siejama įstaigos veikla (jei įstaigos veikla veikia religinės bendruomenės ar bendrijos pagrindu). 1.2. Asmeniui pagal pageidavimus ir suderinus su įstaigos administracija, prieš pradedant jam teikti socialinę globą, sudaromos sąlygos apsilankyti įstaigoje ir susipažinti su vykdoma psichologinės socialinės rehabilitacijos programa. 1.3. Asmeniui garantuota, kad su juo visais atvejais bus detalai aptarta psichologinės socialinės rehabilitacijos programos vykdymo eiga bei turinys ir suderinta, koku būdu bus siekiama spręsti jo problemas. Žymos apie tai yra užfiksuotos asmens byloje pridedamuose dokumentuose
2.	Asmeniui užtikrinamas psichologinės socialinės rehabilitacijos programos bei socialinės globos tikslingumas	2.1. Asmeniui psichologinė socialinė rehabilitacija pradedama vykdyti pagal asmens prašymą ir, jei socialinę globą organizuoja savivaldybė, savivaldybės sprendimą skirti asmeniui trumpalaikę socialinę globą įstaigoje, teisės aktų nustatyta tvarka įvertinus asmens socialinės globos poreikį. Jei psichologinė socialinė rehabilitacija vykdoma ne savivaldybės sprendimu, asmens socialinės globos poreikio vertinimą užtikrina sveikatos priežiūros įstaigos ar pačios įstaigos socialiniai darbuotojai kartu su kitais specialistais. Įstaigoje kaupiamoje informacijoje (asmens byloje, asmens „gyvenimo knygoje“ ar kt. (toliau – asmens byla) yra tai fiksuojantys įrašai ar dokumentai. 2.2. Įstaigoje psichologinė socialinė rehabilitacija vykdoma darbingo amžiaus asmenims (esant poreikiui, gali būti vykdoma ir pensinio amžiaus asmenims bei nepilnamečiams nuo 16 metų), kuriems diagnozuota priklausomybė nuo psichoaktyvių medžiagų ir kurie priėmimo metu nevaržo psichoaktyvių medžiagų bei yra motyvuoti gauti paslaugas, dalyvaudami įstaigos psichologinės socialinės rehabilitacijos programos priemonėse. 2.3. Asmuo priimtas į įstaigą tik gavus sveikatos priežiūros įstaigos išvadą, kad jis serga priklausomybės liga, taip pat teisės aktų nustatyta tvarka pasirinkto pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančio gydytojo išduotą medicinos dokumentų išrašą (F027/-a), kuriame nurodyta, kad asmuo neserga ūmia infekcine ar kita pavojinga užkrečiama liga ir asmens sveikatos būklė yra tinkama jam gauti socialinę

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		globą ir vykdyti psichologinės socialinės reabilitacijos programą. Šie dokumentai yra asmens byloje. 2.4. Atsižvelgdama į asmeniui būtinų konkrečių paslaugų poreikį, įstaiga įvertina savo galimybes suteikti asmeniui reikalingas paslaugas bei įstaigos psichologinės socialinės reabilitacijos programos tinkamumą asmeniui. Jei įstaiga neturi galimybių suteikti asmeniui reikalingų paslaugų ar įstaigos vykdoma psichologinės socialinės reabilitacijos programa neatitinka asmens poreikių, apie tai yra informuotas asmuo ar nepilnamečio asmens tėvai (globėjas, rūpintojas) ir savivaldybė, priėmusi sprendimą dėl asmeniui reikalingos trumpalaikės socialinės globos, kai asmuo siunčiamas savivaldybės sprendimu
3.	Asmeniui garantuojamas sutarties, atitinkančios jo geriausius teisėtus interesus, pasirašymas	3.1. Kiekvienas asmuo, kuris dalyvauja psichologinės socialinės reabilitacijos programoje, ar nepilnamečio asmens tėvai (globėjas, rūpintojas) ir įstaiga yra sudarę sutartį, kurioje numatomas psichologinės socialinės reabilitacijos programos vykdymo ir asmeniui reikalingų paslaugų teikimo turinys, abiejų šalių teisės, pareigos, atsakomybė, kitos sąlygos. Sutartis sudaryta ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo asmens apsigyvenimo įstaigoje. Sutarties turinys yra aiškus ir nedviprasmiškas. 3.2. Asmuo jam priimtina forma iki sutarties pasirašymo yra supažindintas su įstaigos vidaus tvarkos taisyklėmis ir kitais įstaigos veiklą reglamentuojančiais dokumentais. Žymos apie tai užfiksuotos sutartyje ar asmens byloje. 3.3. Asmuo yra informuotas, kad sutartis gali būti nutraukta asmens, nepilnamečio asmens tėvų (globėjo, rūpintojo) arba įstaigos iniciatyva. Asmuo, nepilnamečio asmens tėvai (globėjas, rūpintojas) žino, kad, prieš nutraukiant sutartį įstaigos iniciatyva, iš anksto bus informuotas pats asmuo, nepilnamečio asmens tėvai (globėjas, rūpintojas) ir savivaldybė, priėmusi sprendimą skirti trumpalaikę socialinę globą įstaigoje (tais atvejais, kai asmuo įstaigoje apgyvendinamas savivaldybės sprendimu)
4.	Asmeniui pagal įvertintus poreikius ir įstaigos vykdomą psichologinės socialinės reabilitacijos programą sudaromas individualus socialinės globos planas (toliau – ISGP), kuris yra periodiškai peržiūrimas ir patikslinamas	4.1. ISGP yra sudarytas remiantis įstaigoje patvirtinta psichologinės socialinės reabilitacijos programa. ISGP numatyta, kaip bus siekiama asmeniui numatytų psichologinės socialinės reabilitacijos programos priemonių įgyvendinimo, detalizuojamos paslaugos (socialinės, sveikatos priežiūros ir kitos), kurios asmeniui bus teikiamos ar organizuojamos. 4.2. Sudarant ISGP buvo naudotasi informacija apie asmenį, jo šeimą, asmens motyvaciją dalyvauti įstaigos psichologinės socialinės reabilitacijos programoje, informacija iš sveikatos priežiūros specialistų apie asmens sveikatos būklę ir asmeniui diagnozuotą priklausomybę nuo psichoaktyviųjų medžiagų, asmens savanoriškai atlikto narkotikų testo rezultatais ir kt. Sudarant ISGP įvertinti asmens socialinių įgūdžių ugdymo ir kiti poreikiai, atsižvelgiant į asmens motyvaciją, individualias savybes bei ypatumus, susijusius su amžiumi, profesiniu išsilavinimu, lytimi, etnine kilmė, kalba, religija, rasine priklausomybe ir kita. 4.3. Asmens ISGP yra parengtas per 1 mėnesį nuo psichologinės socialinės reabilitacijos programos įgyvendinimo pradžios. Už ISGP rengimą atsakingi įstaigos specialistai, esant poreikiui, dalyvauja kitų sričių reikalingi specialistai iš išorės. Sudarant ISGP, esant galimybėms, bendradarbiaujama su sveikatos priežiūros

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		įstaigos, kuri teikė asmeniui sveikatos priežiūros paslaugas prieš psichologinės socialinės reabilitacijos programos įgyvendinimo pradžią, specialistais ir naudojama iš jų gauta informacija. Įstaiga užtikrina psichoterapeuto dalyvavimą, vertinant asmens motyvaciją ir su ja susijusius asmens poreikius. ISGP yra užfiksuota, kas dalyvavo rengiant šį planą. 4.4. Sudarant (taip pat peržiūrint bei tikslinant) ISGP, yra užtikrinamas asmens ar nepilnamečio asmens tėvų (globėjo, rūpintojo), esant poreikiui, kitų šeimos narių ar artimųjų giminaičių dalyvavimas, jei tai neprieštarauja asmens interesams. Žymos apie tai užfiksuotos ISGP. 4.5. Asmeniui užtikrinta, kad, atsiradus naujoms aplinkybėms, susijusioms su asmens sveikatos būkle ar asmens psichologinės būklės pasikeitimais, iškart po jų atsiradimo, bet ne rečiau kaip kas 3 mėnesiai, ISGP įstaigos iniciatyva yra peržiūrimas bei patikslinamas. 4.6. Peržiūrėtame ir patikslintame ISGP, atsižvelgiant į psichologinės socialinės reabilitacijos programos pirminių etapų priemonių vykdymo rezultatus, numatomas kitų programos etapų priemonių vykdymas, susiejant jas su naujais asmens poreikiais
II sritis. Asmens socialinės integracijos organizavimas		
5.	Vykdoma psichologinės socialinės reabilitacijos programa ir teikiamos paslaugos (bendradarbiaujant su institucijomis, kurios būtinos asmens psichologinei socialinei reabilitacijai) užtikrina ir skatina asmens socialinę integraciją	5.1. Asmeniui socialinė globa teikiama vykdant psichologinės socialinės reabilitacijos programą, kurios priemonės padeda ugdyti socialinius įgūdžius ir stiprinti motyvaciją įveikti iškiliusias socialines problemas. Įgyvendindamas asmens ISGP, personalas užtikrina įstaigos bendradarbiavimą su sveikatos priežiūros, švietimo, teisėsaugos ir kitomis institucijomis, kurių paslaugos asmeniui yra reikalingos pagal jo poreikius, taip pat užtikrinamas motyvacijos dalyvauti darbo rinkoje ugdymas ir stiprinimas. Žymos apie bendradarbiavimą su kitomis asmens poreikiams tenkinti reikalingomis institucijomis yra užfiksuotos ISGP ir kituose įstaigos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose. 5.2. Asmeniui teikiama pagalba ir padedama palaikyti ar atkurti socialinius ryšius su jo šeimos nariais ar artimaisiais giminaičiais, jei tai neprieštarauja asmens interesams. Šeimos nariams ir artimiesiems giminaičiams teikiamos konsultavimo paslaugos, informuojant ir suteikiant žinių apie psichologinės socialinės reabilitacijos programos etapus, eigą, priklausomybės atkryčio prevenciją, sveiką gyvenseną, teikiama informacija apie asmeniui taikomų psichologinės socialinės reabilitacijos priemonių rezultatus ar kita su asmeniu susijusi informacija pagal įstaigos vidaus tvarkos taisyklėse ar kituose įstaigos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatytą tvarką. Žymos apie tai yra užfiksuotos asmens byloje. 5.3. Skatinamas asmens savivertės augimas, motyvacija pačiam spręsti savo problemas. Asmeniui padedama ugdyti socialinius įgūdžius: stiprinti savikontrolę, kontroliuoti emocijų, jausmų ir elgesio raišką, suprasti atsakomybę už savo veiksmus. Žymos apie konkrečias asmeniui taikomas priemones užfiksuotos asmens ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 5.4. Asmeniui, turinčiam specialiųjų poreikių, teisės aktų nustatyta tvarka užtikrintos būtinos specialiosios pagalbos priemonės.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		5.5. Iki psichologinės socialinės reabilitacijos programos įgyvendinimo pabaigos likus 3 mėnesiams, įstaigoje yra įvertinti asmens profesiniai gebėjimai, profesinio orientavimo ir konsultavimo būtinumas, profesinių gebėjimų atkūrimo arba naujų įgijimo būtinumas ir pan. Esant poreikiui, asmuo konsultuojamas profesinio orientavimo, profesijos įsigijimo, persikvalifikavimo, įsidarbinimo ir kitais klausimais, susijusiais su jo integracija į darbo rinką baigus įgyvendinti psichologinės socialinės reabilitacijos programą. Įstaigoje taikomos priemonės yra derinamos su asmens poreikiais ir žymos apie tai užfiksuotos asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 5.6. Baigiant vykdyti psichologinės socialinės reabilitacijos programą, su asmeniu aptariamos galimos socialinės rizikos, laiku sutvarkomi asmens išvykimo iš įstaigos dokumentai ir susisiekiama su asmens gyvenamosios vietos savivaldybe, atsakinga už tolimesnę to asmens reintegraciją (tais atvejais, kai psichologinės socialinės reabilitacijos programa vykdoma pagal savivaldybės sprendimą skirti asmeniui trumpalaikę socialinę globą). 5.7. Esant galimybėms, įstaiga užtikrina tolimesnę asmens reintegraciją ir tais atvejais, kai psichologinė socialinė reabilitacija vykdoma asmeniui tik pagal asmens prašymą. Asmeniui užtikrinta, kad, esant reikalui, įstaiga tarpininkauja, kad jam būtų suteikta būtina teisinė pagalba ir kitos socialinės integracijos priemonės, ir bendradarbiauja su institucijomis, galinčiomis užtikrinti pagalbą asmeniui baigus įgyvendinti psichologinės socialinės reabilitacijos programą. Galimos pagalbos būdai bei priemonės ir kt. yra derinami su asmeniu. Žymos apie tai yra užfiksuotos ISGP ar asmens byloje
6.	Asmeniui yra užtikrinamas jo interesus atitinkančių darbinių įgūdžių ugdymas ir laisvalaikio organizavimas	6.1. Įstaiga vykdo darbo terapiją ir užtikrina kiekvieno asmens darbinių įgūdžių ugdymą, atsižvelgdama į asmens turimus sugebėjimus, pomėgius ir interesus. Asmuo skatinamas ir motyvuojamas įgyti ir ugdyti maisto gaminimosi, įvairių ūkio ir buities darbų atlikimo įgūdžius ar kitus asmens savarankiškumą stiprinančius įgūdžius bei pats savo poreikiams gamintis maistą. Įstaigoje yra maisto savo reikmėms gaminimo, bendro naudojimo patalpų tvarkymo, kitų buities ar ūkio darbų atlikimo grafikai. Žymos apie asmeniui priskirtas funkcijas ir jų vykdymą užfiksuotos ISGP ar asmens byloje. 6.2. Asmuo yra skatinamas bei motyvuojamas sportuoti ar pagal savo pasirinkimą kitaip aktyviai leisti laisvalaikį, atsižvelgiant į asmens sveikatos būklę, pomėgius, įvertinus turimus rizikos faktorius ir įstaigos galimybes. Žymos apie tai užfiksuotos ISGP
7.	Asmeniui užtikrinamas maitinimo, sveikatos priežiūros ir buitinių paslaugų prieinamumas, nuolat skatinant patį asmenį būti aktyvų rūpinantis savo buitimi ir gerove	7.1. Įstaigose, kuriose asmenys maistą gaminasi patys, yra sudarytos maisto gaminimosi sąlygos. Psichologinės socialinės reabilitacijos programos priemonės, susijusios su asmens socialinių įgūdžių ugdymu, skatina asmenį savarankiškai atlikti maisto gaminimosi funkcijas ir kitus buitinius darbus. 7.2. Įstaiga užtikrina, kad asmuo gauna jo sveikatos būklę bei jo individualius fiziologinius poreikius atitinkantį, reikiamą kiekį energetinių verčių bei reikiamą kaloringumą turintį maitinimą. 7.3. Asmeniui garantuojamas pirmosios pagalbos suteikimas ir užtikrinamas skubiosios medicininės pagalbos organizavimas. Esant būtinybei, asmeniui laiku užtikrinamos psichiatro ar psichoterapeuto paslaugos.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		7.4. Asmeniui užtikrintas sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas sveikatos priežiūros sistemą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka. Sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo funkcijos yra priskirtos konkrečiam darbuotojui (darbuotojams). Tai nustatyta pareigybių aprašymuose, darbuotojai apie tai yra informuoti. 7.5. Esant būtinumui, įstaiga tarpininkauja asmens šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams, nepilnamečio asmens tėvams (globėjui, rūpintojui), kad asmuo būtų aprūpintas apranga, avalyne ir kitais daiktais. Žymos apie tai yra užfiksuotos asmens byloje. 7.6. Tuo atveju, jei įstaigoje teikiamos sveikatos priežiūros paslaugos, įstaiga teisės aktų nustatyta tvarka yra įgijusi licenciją teikti šias paslaugas
III sritis. Asmens teisių užtikrinimas		
8.	Užtikrinamos asmens teisės, nepažeidžiant jo orumo ir privatumo	8.1. Asmeniui užtikrinta, kad jo, kaip asmenybės, teisės įstaigoje nebus pažeistos, ir tai nepriklauso nuo asmens rasės, religijos, lyties, seksualinės orientacijos, tautybės, kalbos, kilmės, pilietybės ir socialinės padėties, amžiaus, įsitikinimų ar pažiūrų, priklausomybės politinėms partijoms ir asociacijoms bei kitų aplinkybių. 8.2. Asmeniui užtikrinta teisė išsakyti nuomonę ir pagrįstus pageidavimus dėl jo gyvenamojo kambario kaimyno (-ų) pasirinkimo, jei įstaigoje vykdoma psichologinės socialinės reabilitacijos programa tokią galimybę numato. 8.3. Asmens saugumas užtikrintas nepažeidžiant jo privatumo bei orumo, jo gyvenamajame kambaryje nenaudojamos stebėjimo kameros ar kitos slaptos stebėjimo priemonės. 8.4. Užtikrinta asmens apsauga nuo smurto, išnaudojimo, diskriminacijos, įžeidinėjimų ir kita. Siekiant užtikrinti asmens saugumą, visi nelaimingi įvykiai, susiję su asmens sveikatos būklės pablogėjimu, psichologinės socialinės reabilitacijos programos priemonių nevykdymu ir kt., yra registruojami, analizuojamos juos sukėlusios priežastys ir priimami sprendimai, kaip jų išvengti ateityje. 8.5. Užtikrinta, kad yra gerbiamas asmens individualumas. Asmeniui, atsižvelgiant į jo poreikius, sudaromos sąlygos dvasiniam susikaupimui, meditacijai ir pan. Palaikoma asmens, šeimos narių, artimųjų giminaičių, nepilnamečio asmens tėvų (globėjo, rūpintojo) iniciatyva, noras aptarti iškilusias problemas kartu su įstaigos darbuotojais, esant poreikiui, – ir kitais specialistais, nuolat užtikrinant asmens, nepilnamečio asmens tėvų (globėjo, rūpintojo) ar kitų šeimos narių žinojimą, kad jie bus suprasti ir neatstumti. 8.6. Asmenų, kuriems pagal psichologinės socialinės reabilitacijos programos priemones numatyti pinigų ar asmeninių daiktų savarankiško naudojimo apribojimai, pinigai ir vertingi asmeniniai daiktai yra tvarkomi bei saugomi, vadovaujantis įstaigos vidaus tvarkos taisyklėse ar kituose įstaigos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatyta tvarka. Žymos apie asmeninių daiktų naudojimo apribojimą ir asmens supažindinimą su tuo yra užfiksuotos asmens byloje, nurodant šių apribojimų taikymo motyvus, priežastis, trukmę ir pan. 8.7. Asmens teisė pasimatyti su pageidaujamais asmenimis užtikrinta vadovaujantis įstaigos vidaus tvarkos

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		taisyklėse ar kituose įstaigos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatyta tvarka, jeigu tai neprieštarauja asmens interesams ir įstaigos vykdomai psichologinės socialinės reabilitacijos programai. Tai yra aptarta tarp įstaigos ir asmens, nepilnamečio asmens tėvų (globėjo, rūpintojo) sudaromoje sutartyje. 8.8. Užtikrinta, kad tais atvejais, kai asmens veiksmai kelia pavojų jam pačiam ir kitiems, jo saugumo interesais naudojamos priemonės nepažeidžia asmens ir kitų asmenų teisių bei jų teisėtų interesų ir vykdomos tik įstaigos vidaus tvarkos taisyklėse ar kituose įstaigos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatytais atvejais. Tai yra aptarta tarp įstaigos ir asmens ar nepilnamečio asmens tėvų (globėjo, rūpintojo) sudaromoje sutartyje. 8.9. Įstaiga garantuoja asmens saugumą, užtikrindama asmeniui buvimo įstaigoje slaptumą (išskyrus teisės aktų reglamentuotus informacijos pateikimo atvejus), o esant būtinybei, ir asmens apsaugojimą nuo galinčių jam daryti žalą asmenų. 8.10. Įstaigoje tarpininkaujama, kad asmuo atliktų pilietines pareigas teisės aktų nustatyta tvarka
<i>IV sritis. Aplinka ir būstas</i>		
9.	Asmeniui garantuojama saugi ir jo poreikiams tenkinti tinkama įstaigos aplinka bei būstas	9.1. Asmeniui užtikrinta, kad įstaigos teritorijos, bendro naudojimo patalpų bei gyvenamųjų patalpų išplanavimas ir įrengimas atitinka įstaigos paskirtį, šio tipo statiniams galiojančias statybos projektavimo normas. Įstaigoje esantys įrenginiai, bendro naudojimo ir gyvenamosios patalpos atitinka teisės aktų nustatytus darbuotojų saugos reikalavimus bei tenkina asmenų poreikius. Asmenų skaičius įstaigoje (ar įstaigos padalinyje) ne didesnis kaip 45 asmenys. Organizuojant psichologinės socialinės reabilitacijos programos įgyvendinimą grupėmis, įstaigoje (ar įstaigos padalinyje) yra ne daugiau kaip 3 grupės, asmenų grupėje yra ne daugiau kaip 15 asmenų. 9.2. Asmeniui užtikrinama saugi aplinka. Įstaigos gyvenamosiose ir bendro naudojimo patalpose yra įrengta gaisro aptikimo ir signalizavimo sistema. 9.3. Žemės sklypas prie įstaigos, esant galimybėms, yra suskirstytas pagal veiklos zonas (sporto, laisvalaikio, ūkinė, užimtumo ir kt.). 9.4. Asmeniui užtikrinta tvarkinga, saugi ir apsaugota nuo pašalinių asmenų, galinčių daryti jam žalą, teritorija, tinkama psichologinės socialinės reabilitacijos programai vykdyti. 9.5. Naminių gyvūnų laikymas įstaigos aplinkoje užtikrina saugumą ir nesukelia grėsmės gyvūną laikančio asmens ir kitų asmenų sveikatai. 9.6. Asmens gyvenamojoje patalpoje turi būti baldai (lova, spintelė, kėdė (keliems asmenims – bendra spinta ir stalas) ir minkštas inventoriųs (čiužinys, pagalvė, antklodė, patalynė, lovatiesė, du rankšluosčiai). 9.7. Virtuvėje, kurioje paslaugų gavėjai patys gamina maistą, turi būti viryklė, plautuvė, šaldytuvas, spintelės, sukomplektuoti valgomieji indai ir įrankiai (ne mažiau kaip dvi lėkštės, šaukštas, šakutė, šaukštelis, puodelis kiekvienam asmeniui). 9.8. Įstaigoje įrengtos tvarkingos higienos patalpos, aprūpintos būtinomis higienos priemonėmis. Higienos

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		patalpos (tualetai, prausyklos, dušas ar vonia) atskirai įrengtos vyrams ir moterims. 9.9. Specialiųjų poreikių turinčiam asmeniui yra pritaikyta įstaigos teritorija ir patalpos. 9.10. Priklausomi nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo asmenys, dalyvaujantys psichologinės socialinės rehabilitacijos programoje, yra apgyvendinti atskirtame pastate, kuriame nėra teikiamos paslaugos kitiems socialinių grupių asmenims
10.	Asmuo naudojami kasdieniniam gyvenimui būtinomis patalpomis, kuriose užtikrinamas jo privatumas ir orumas	10.1. Įstaigos patalpos įrengtos taip, kad asmeniui užtikrintos sąlygos gyventi, leisti laisvalaikį bei vykdyti psichologinės socialinės rehabilitacijos programą. Asmeniui užtikrinta, kad įstaigoje, be gyvenamųjų kambarių, poilsiui bei laisvalaikiui organizuoti skirtų patalpų, yra atskiros patalpos, skirtos grupiniam ir individualiam darbui, savarankiškam maisto gaminimuisi, bei kitos. Patalpos aprūpintos visais reikalingais, tinkamos ir saugios fizinės būklės baldais ir inventoriu. 10.2. Asmuo gyvena šiltose, gerai vėdinamose ir tinkamai apšviestose patalpose. 10.3. Asmuo apgyvendintas viename kambaryje su kitu asmeniu (-imis), atsižvelgiant į šių asmenų poreikius, interesus ir jų suderinamumą. 10.4. Esant būtinybei, privatumą garantuojančios patalpos asmeniui sukuriamos jo gyvenamajame kambaryje, sudarant privačią erdvę, atskirtą širma. 10.5. Užtikrinta, kad asmenys naudojami privatumą garantuojančiomis higienos patalpomis (tualetai, prausimosi / maudymosi patalpos yra užrakinami). 10.6. Asmuo, esant poreikiui, aprūpintas būtinosiomis asmeninėmis higienos priemonėmis. 10.7. Asmeniui sudarytos sąlygos (vieta, įranga ir priemonės) dalyvauti kuriant higienišką aplinką – pačiam skalbti savo drabužius, prižiūrėti įstaigos patalpų švarą ir kt., ir jis tam yra motyvuojamas
V sritis. Personals		
11.	Įstaigos personalo struktūra yra suformuota atsižvelgiant į asmenų skaičių, jų interesus, socialinę riziką	11.1. Personalo ir įstaigos gyventojų skaičiaus santykis garantuoja tinkamą įstaigos psichologinės socialinės rehabilitacijos programos įgyvendinimą ir tinkamą įstaigos veiklos organizavimą. Įstaigos personalas suformuotas pagal įstaigos valdymo schemą, personalo pareigybių aprašymai apibūdina kiekvieno įstaigos darbuotojo konkrečias funkcijas. 11.2. ISGP yra įgyvendinamas užtikrinant tinkamą personalo skaičių pagal teisės aktų reikalavimus. Socialinę globą teikiančio personalo pareigybių skaičius yra ne mažesnis, nei reglamentuoja socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtinti Socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvai socialinės rizikos asmenims psichologinės socialinės rehabilitacijos įstaigose. 11.3. Įstaigoje asmeniui kokybiška socialinė globa teikiama visą parą, numatant teisės aktų reglamentuotą personalo ir asmenų, gaunančių socialinę globą ir vykdančių psichologinės socialinės rehabilitacijos programos priemones, santykį dieną ir naktį. Jei darbuotojų darbas derinamas dienos ir nakties metu, įstaigoje yra sudarytas slankusis darbuotojų darbo grafikas
12.	Asmens poreikių tenkinimą	12.1. Įstaigos vadovo tinkamumas eiti pareigas vertinamas teisės aktų nustatyta tvarka, jis turi aukštąjį

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	užtikrina kvalifikuota specialistų komanda, kurioje dirba tinkamas asmeninės savybės dirbti su suaugusiais socialinės rizikos asmenimis, priklausomais nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, turintis personalas	išsilavinimą (nuo 2015 m.) bei psichologijos, vadybos, socialinio darbo žinių, reabilitacinio darbo su priklausomybę nuo psichoaktyviųjų medžiagų turinčiais asmenimis organizavimo žinių. 12.2. Įstaigoje dirba personalas, turintis teisės aktų nustatytą reikiamą profesinį išsilavinimą, išklauses mokymus, teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs reikalingas licencijas, atestacijos pažymėjimus. 12.3. Asmeniui užtikrinta, kad personalas savo darbe vadovaujasi žmogiškos etikos normomis ir atitinkamų profesijų etikos kodeksais. Asmuo yra patenkintas ir gerai atsiliepia apie darbuotojų žmogiškąsias savybes. Personalo ir asmens santykiai grindžiami abipusės pagarbos, tarpusavio supratimo ir susitarimo principais. Asmens ir personalo kreipiniai atspindi pagarbius tarpusavio santykius. 12.4. Asmeniui užtikrinta, kad savanorių teikiamos paslaugos yra kokybiškos. Savanorių veikla yra kolegiškai prižiūrima įstaigos specialistų ir žymos apie tai yra užfiksuotos įstaigos veiklos dokumentuose. 12.5. Asmeniui užtikrinta, kad, priimdama darbuotojus ir telkdama į pagalbą savanorius, įstaigos administracija išsamiai ir kompleksiškai vertina jų tinkamumą dirbti su socialinės rizikos suaugusiais asmenimis, priklausomais nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo. Įstaigoje yra patvirtinti Naujai priimamų darbuotojų atrankos kriterijai ir tvarkos aprašas. 12.6. Įstaigos vidaus tvarkos taisyklėse yra numatyta, kad įstaigos vadovas ir įstaigos darbuotojai, kurie yra buvę priklausomi nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, ne rečiau kaip kartą per metus (pirmą kartą nuo įsidarbinimo įstaigoje praėjus 12 mėnesių) iš gydymo įstaigos gauna pažymą, patvirtinančią, kad psichoaktyviųjų medžiagų per pastarąjį laikotarpį nevartojo. Pažymos (jų kopijos) yra laikomos įstaigoje kartu su kitais įstaigos veiklos dokumentais. 12.7. Asmens problemoms kompleksiškai spręsti užtikrintas komandinis personalo darbas. Asmuo žino, kad įstaiga bendradarbiauja su savivaldybės socialiniais darbuotojais, sveikatos priežiūros įstaigų, psichikos sveikatos centrų specialistais, mokymo įstaigų, teisėsaugos, įdarbinimo ir kitų institucijų specialistais. Įstaigoje dirbantys darbuotojai įgyja naujų ir gilina turimas komandinio darbo organizavimo žinias ir gali apibūdinti įstaigoje taikomus komandinio darbo, tarpinstitucinio bendradarbiavimo principus, naudojamus priimant sprendimus, susijusius su asmens poreikių tenkinimu. 12.8. Įstaigoje yra įstaigos administracijos patvirtintas Savanorių priėmimo į socialinės globos įstaigą tvarkos aprašas bei kiti įstaigos administracijos patvirtinti savanoriško darbo funkcijų atlikimą reglamentuojantys dokumentai (jei įstaigoje dirba savanoriai). 12.9 Asmeniui užtikrinta, kad įstaigoje personalui sudaroma profesinį tobulėjimą motyvuojanti aplinka. Personalas nuolat kelia savo kvalifikaciją, įgyja naujų bei gilina turimas žinias, reikalingas darbe. Personalas yra apmokytas krizių intervencijų technikos, susipažinęs su asmenimis, priklausomiems nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, iškylančių psichologinių, fizinių, socialinių ir kt. problemų ypatybėmis. 12.10. Įstaigos administracija užtikrina priemonių, susijusių su sveikų ir saugių darbo sąlygų personalui sudarymu, taikymą ir tai yra užfiksuota įstaigos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
VI sritis. Valdymas ir administravimas		
13.	Įstaiga turi visus reikalingus ir teisės aktuose nustatytus dokumentus	13.1. Įstaiga yra įregistruota Juridinių asmenų registre ir turi visus įstaigos steigimą ir veiklą reglamentuojančius dokumentus: - įstaigos veiklos nuostatus (įstatus); - įstaigos administracijos patvirtintą psichologinės socialinės reabilitacijos programą, kuri yra suderinta su Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu; - teikiamų paslaugų sąrašą, patvirtintą socialinės globos kainą (-as), - mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašą, reglamentuojantį atvejus, kai asmens psichologinė socialinė reabilitacija vykdoma be savivaldybės sprendimo; - patvirtintą įstaigos etatų sąrašą; - metinį įstaigos veiklos planą ir metinę įstaigos veiklos ataskaitą; - vidaus tvarkos taisyklės darbuotojams (apibūdinančias darbuotojų teises ir pareigas); - vidaus tvarkos taisyklės gyventojams (gyvenimo ir elgesio normos, teisės, pareigos, išvykimo iš įstaigos tvarka ir pan.); - darbuotojų atestacijos ir kvalifikacijos tobulinimo planus; - patvirtintus naujai priimamų darbuotojų (įskaitant ir savanorių) atrankos kriterijus ir tvarkos aprašą; - asmenų bylas ar kitus asmens bylai analogiškus gyventojų žurnalus (sąsiuvinius) ir pan.(tekste visur vadinama asmens byla), kur yra visi su asmens atvykimu į įstaigą ir su psichologinės socialinės reabilitacijos programos vykdymu susiję dokumentai; - asmenų, nepilnamečių asmenų tėvų (globėjų, rūpintojų) ar kitų šeimos narių, artimųjų giminaičių skundų ir prašymų registracijos žurnalą; - socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo (įsivertinimo) rezultatus apibūdinančius dokumentus; -įstaigos administracijos patvirtintus savanoriško darbo funkcijų atlikimą reglamentuojančius dokumentus (jei socialinės globos įstaigoje dirba savanoriai); - licenciją teikti socialinę globą (nuo 2015 m.) ir kitas teisės aktų nustatytas licencijas bei leidimus; - asmenų draudimo nuo nelaimingų atsitikimų polisus, jei įstaigoje vykdoma darbo terapija; - kitus reikalingus dokumentus. 13.2. Asmeniui užtikrintas tvarkingas su asmeniu susijusios informacijos ir dokumentų kaupimas jo byloje bei joje esančios informacijos konfidencialumas. Įstaigos darbuotojai informacijos konfidencialumo užtikrinimą yra patvirtinę raštiškais pasižadėjimais. 13.3. Asmens byloje esanti informacija laikoma saugiai, bylos dokumentuose esantys įrašai profesionalūs, diskretiški, nepažeidžia asmens teisių. 13.4. Asmenų bylos ir kiti su įstaigos veikla susiję dokumentai yra saugomi teisės aktų nustatyta tvarka

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
14.	Įstaigoje palaikoma ir skatinama nuolatinio personalo tobulėjimo bei kokybės siekimo aplinka	14.1. Personalui sudaryta profesinį tobulėjimą motyvuojanti aplinka ir galimybės tobulinti profesinę kvalifikaciją. Įstaigoje yra sudaromi kvalifikacijos tobulinimo planai. 14.2. Personalas nuolat tobulina savo kvalifikaciją, dalyvaudamas darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programose, įgyja naujų bei gilina turimas žinias, reikalingas darbe. Socialinį darbą dirbantiesiems, sveikatos priežiūros specialistams, kitiems specialistams sudaryta galimybė tobulinti savo kvalifikaciją pagal teisės aktuose įteisintus kvalifikacijos tobulinimo reikalavimus. Įstaiga socialinių darbuotojų padėjėjams, neturintiems socialinio darbo ar jam prilyginto išsilavinimo, prieš pradėdant dirbti, užtikrina galimybę dalyvauti įžanginiuose mokymuose. 14.3. Personalui periodiškai suteikiamos žinios saugos ir sveikatos darbe klausimais. Įstaiga yra sudariusi sveikas ir saugias darbo sąlygas bei aprūpinusi personalą būtiniausiomis priemonėmis, reikalingomis paslaugoms asmeniui teikti. 14.4. Įstaiga sudaro galimybę įstaigoje dirbantiems darbuotojams įgyti naujų ir gilinti turimas žinias, kaip dirbti su asmeniu, turinčiu priklausomybę nuo psichoaktyviųjų medžiagų, kartu skatina personalo iniciatyvas tobulinti komandinį darbą, ieškant efektyvių pagalbos būdų ir formų asmens problemoms spręsti. 14.5. Asmeniui teikiamų paslaugų kokybę garantuoja personalui teikiama reguliari ir kokybiška įstaigoje dirbančių kolegų, kitų specialistų pagalba. Įstaigoje yra numatyta reguliarios su asmeniu dirbančių darbuotojų supervizijos vykdymo tvarka, taip pat paskirti asmenys, atsakingi už profesinės pagalbos kolegoms organizavimą. 14.6. Asmeniui užtikrinta socialinės globos ir psichologinės socialinės reabilitacijos programos kokybė bei socialinės globos normų laikymasis, įstaigai nuolat teisės aktų nustatyta tvarka atliekant socialinės globos atitikties socialinės globos normoms įsivertinimą. Įstaiga yra pasirengusi savo veiklos įsivertinimo taisyklės, tvarką, klausimynus. 14.7. Asmuo, nepilnamečio asmens tėvai (globėjas, rūpintojas), šeimos nariai ar artimieji giminaičiai turi galimybę susipažinti su socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo išvadomis ir rekomendacijomis, kurias teisės aktų nustatyta tvarka pateikia Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Departamentas). Įstaigoje yra paskirtas asmuo, atsakingas už supažindinimą su socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo (įsivertinimo) išvadomis. 14.8. Įstaigoje nagrinėjami socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo (įsivertinimo) rezultatai ir remiantis jais nustatomi įstaigos veiklos tobulinimo prioritetai bei sudaromi atitinkamos srities veiklos pagerinimo konkrečių priemonių planai. 14.9. Įstaigoje sudaryti reguliariai personalui organizuojamų pasitarimų, seminarų ir kitų užsiėmimų planai
15.	Vyrauja geranoriška ir konstruktyvi reakcija į	15.1. Asmeniui, nepilnamečio vaiko tėvams (globėjui, rūpintojui), kitiems šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams nevaržoma laisvė išsakyti savo nuomonę, pageidavimus ar kritines pastabas dėl problemų,

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	skundus ir pageidavimus, asmuo žino, kad jis turi teisę kreiptis į įstaigos administraciją, personalą, kontrolės ir kitas institucijas, išsakyti savo nuomonę bei pageidavimus dėl vykdomos psichologinės socialinės reabilitacijos programos ir jam teikiamų paslaugų	iškilusių vykdant psichologinės socialinės reabilitacijos programos priemones ir kartu teikiant socialinę globą. Įstaigoje yra užfiksuoti asmens, nepilnamečio vaiko tėvų (globėjo rūpintojo), šeimos narių ar artimųjų giminaičių pasiūlymai, skundai ir pagal įstaigoje numatytą procedūrą bei teisės aktų nustatytą tvarką laiku jiems pateikti atsakymai. Asmeniui užtikrinta įstaigos personalo operatyvi, geranoriška reakcija į jo skundus bei pageidavimus. 15.2. Asmeniui, nepilnamečio vaiko tėvams (globėjui, rūpintojui), įstaigos darbuotojams sudarytos sąlygos kreiptis į įstaigos administraciją dėl iškilusių problemų, jie sulaukia supratimo bei palaikančios konstruktyvios reakcijos jas sprendami. Į pastabas ir pageidavimus įstaigos administracija operatyviai ir konstruktyviai reaguoja, siekdama išspręsti problemą pačioje įstaigoje. 15.3. Įstaigoje, jei tai numato įstaigos nuostatai (įstatai), sudarytos sąlygos veikti įstaigos tarybai, galinčiai teikti pasiūlymus administracijai dėl įstaigos veiklos. Įstaigos tarybos nariai, kaip lygiaverčiai partneriai, teikia pasiūlymus įstaigos administracijai ir laiku gauna atsakymus bei informaciją apie šių pasiūlymų įgyvendinimą ir tai yra užfiksuota įstaigos veiklos dokumentuose. 15.4. Asmeniui garantuota, kad įstaigos valdymas ir administravimas yra nuolat tobulinamas, reguliariai apsvarstant įstaigai aktualių teisės aktų pakeitimus, naujus gerosios praktikos pavyzdžius, aptariant socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo ir įstaigos įsivertinimo išvadas ir rekomendacijas
16.	Įstaigos veikla grindžiama skaidrumo, atskaitomybės, informuotumo principais	16.1. Įstaiga rengia ir reguliariai atnaujiną informacinį biuletenį (interneto puslapį), kuriame pateikiama informacija apie įstaigą, jos vykdomą psichologinės socialinės reabilitacijos programą, paslaugų teikimo sąlygas, personalą ir kita. 16.2. Įstaigos veikla organizuojama vadovaujantis įstaigos administracijos patvirtinta ir su Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu suderinta psichologinės socialinės reabilitacijos programa. 16.3. Siekdama teikti efektyvias ir kokybiškas paslaugas, įstaiga bendradarbiauja su Departamentu bei kitomis kontrolės institucijomis. Įstaigos personalas yra susipažinęs su Departamento pateiktomis išvadamis dėl socialinės globos atitikties socialinės globos normoms ir gali apibūdinti įstaigos stiprybes bei silpnybes. 16.4. Įstaiga teisės aktų nustatyta tvarka užtikrina ataskaitų ir kitos informacijos pateikimą steigėjui bei kitoms institucijoms. 16.5. Įstaiga teisės aktų nustatyta tvarka laiku teikia informaciją apie savo veiklą Lietuvos statistikos departamentui, gerieji pavyzdžiai viešinami įvairiomis formomis (žiniasklaidoje ir pan.)